

UTRIP

INFORMATIVNI BILTEN ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE - ZVEZE DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

P 2289 61

Leto X, številka 9, september 2002

Poštnina plačana na pošti 1102 Ljubljana

Zakaj bi rano samo pokrivali? Raje jo zdravimo!

GRANUFLEX

GRANUFLEX
EXTRA THIN

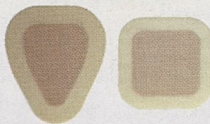
GRANUFLEX
PASTA

GRANUGEL

BORDERED
GRANUFLEX

KALTOSTAT

ConvaTec
pripomočki za oskrbo ran

Generalni zastopnik za Slovenijo
VALENCIA Stoma-Medical d.o.o.
Župančičeva 10, Ljubljana
Tel./fax: 01 / 25-12-490
www.valenciastomamedical.si

Brez skrbi.

V skrbi za zdravje potrošnika in v skladu s spremembami prehranjevalnih navad smo razvili izdelke z nižjim deležem maščob in nizko kalorično vrednostjo.

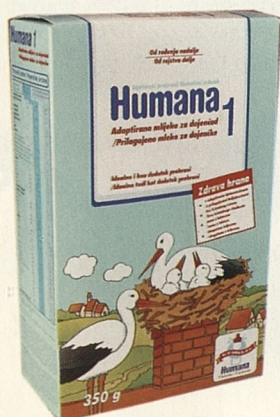
Nekaterim smo dodali še dietna vlakna, ki ugodno vplivajo na prebavo, tako da si jih lahko privoščite brez skrbi.

Da so naši lahki izdelki res kakovostni in varni za zdravje potrjuje tudi pridobljeno

posebno priznanje za varne mesnine.

Humana

podarja **NUK**[®]

Humana vam v sklopu promocijskih akcij z nadomestno otroško hrano podari artikle iz programa **NUK**.

Povprašajte pri svojem dobavitelju Humane.

Humana

uvodnik

6 UVODNIK

delo zbornice - zveze

8 JULIJ IN AVGUST NA ZBORNICI – ZVEZI

9 URADNE URE IN KONTAKTI S FUNKCIONARJI IN SLUŽBAMI ZBORNICE – ZVEZE

ICN

10 IZJAVA O STALIŠČU MEDNARODNEGA SVETA MEDICINSKIH SESTER

10 ICNP® - INTERNATIONAL CLASIFICATION FOR NURSING PRACTISE, VERZIJA BETA 2

aktualno

11 MEDICINSKE SESTRE V SLOVENIJI

predstavljamo vam

13 PREDSTAVLJAMO VAM PREDSEDNICO MEDNARODNEGA SVETA MEDICINSKIH SESTER – ICN - CHRISTINE HANCOCK

strokovna srečanja

16 9. MEDNARODNI SIMPOZIJ O URGENTNI MEDICINI

18 X. DNEVI ORALNEGA ZDRAVJA SLOVENIJE IN MEDNARODNO STROKOVNO SREČANJE

22 INFORMATIVNO SREČANJE SEKCIJE ZA INFORMATIKO V ZDRAVSTVENI NEGI – SIZN

mi med seboj

24 POHOD NA SLIVNICO – STROKOVNO VODENA REKREACIJA

39 IN MEMORIAM

40 V SPOMIN

izobraževanja

medicinske sestre v prostem času

41 JEAN WATSON

s humorjem je lažje in lepše

42 "DOVOLJENJE"

predlagajte-povejte

43 ZAKAJ MORAJO GLAVNE MEDICINSKE SESTRE PODPIRATI SODELAVCE V NEGOVALNEM TIMU

44 IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI ZA POKLICNO IN STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE ZA ZDRAVSTVENO NEGO IN OSKRBO

45 »ENAKE MOŽNOSTI«

strokovne ekskurzije, izleti

obvestila

mednarodna srečanja

55 7. SVETOVNI KONGRES ANESTEZIJSKIH SESTER IN TEHNIKOV, HELSINKI 2002

56 POROČILO SEKCIJE MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV URGENTNE MEDICINE SLOVENIJE O UDELEŽBI NA PRVI KONFERENCI EVROPSKEGA ZDRUŽENJA CRITICAL CARE – EFCCNA, OGLEDE BOLNIŠNICE IN PARIZA

58 3. EVROPSKA KONFERENCA TOBAK ALI ZDRAVJE, VARŠAVA, 2002.

UTRIP

INFORMATIVNI BILTEN

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE - ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

ODGOVORNA UREDNICA: Brigita Skela Savič

UREDNIŠKI ODBOR:

Brigita Skela Savič, Petra Kersnič, Irena Keršič Ramšak, Veronika Pretnar Kunstek

LEKTORICA: prof. Cvetana Tavzes

PREVAJALEC: Primož Trobevšek

NAKLADA: 12500 izvodov

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP, Ljubljana, Vidovdanska 9

telefon, telefaks: 01/ 2316-055,

tajništvo Zbornice - Zveze

telefon, telefaks: 01/ 4344-903, naročnine, računi

e-mail: zveza.med.sester@siol.net

TRR ZDMSZTS pri NLB, posl. Tavčarjeva 7,

Ljubljana, številka: 02031-0016512314

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA:

ANONSA d.o.o. Ljubljana, Preglov trg 6,

tel.: 01/ 5461-800, 5408-202, faks: 5400-315

e-mail: anonsa@anonsa.si

PRIPRAVA ZA TISK:

STARLING d.o.o., Vrhnika, Krožna pot 2

tel.: 01/ 7557-850, faks: 01/ 7557-855

e-mail: starling@siol.net

TISK:

Tiskarna POVŠE, Povšetova 36 a, Ljubljana,

tel./faks: 01/ 2301-542,

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Jaka Bregar

Spletna stran: www.zveza-dmszts.si

Utrip (Online)

ISSN 1581-3738

Utrip je glasilo – informativni bilten Zbornice zdravstvene nege Slovenije – Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Revija izhaja 11-krat letno. Letna naročnina za nečlane je 4500 sit, člani plačujejo naročnino za Utrip s članarino, od katere se obračunava in plačuje 8,5-odstotni davek na dodano vrednost.

UVODNIK

Na zadnjem, 22. mednarodnem kongresu ICN v Copenhagnu na Danskem leta 2001 so potekale volitve za nove člane Upravnega odbora in novo predsednico ICN. Izvoljena sem bila za štiriletni mandat v **Upravni odbor ICN**, kar vsekakor predstavlja veliko priznanje naši mladi državi in dosedanjemu angažiranju naših predstavnikov v mednarodnih organizacijah. Upravni odbor ICN poleg predsednice predstavlja še 14 članov, ki so izvoljeni iz 7 svetovnih regij in vodi delo ICN v skladu s statutom ICN ter posameznimi pravilniki.

Članice in člani Upravnega odbora ICN

Naloge Upravnega odbora so številne, poudariti je treba predvsem naslednja področja delovanja, ki se smatrajo kot posebne obveznosti:

- statutarne obveznosti, ki vključujejo tudi vse tiste dejavnosti, kjer mora Upravni odbor na podlagi Statuta ICN realizirati sprejete sklepe CNR;
- povezanost in zanesljivost - to so obveznosti, ki vključujejo pripadajoče naloge, in vlogo posameznega člana Upravnega odbora;
- vodenje in upravljanje – člani Upravnega odbora imajo za svoje delovanje kot vodilo naslednje zelo pomembne obveznosti: preudarnost in primernost, posredovanje in strateško vizijo;
- Kodeks osebne naravnosti obvezuje vsakega člana Upravnega odbora, da kot izvoljeni funkcionar ICN deluje skladno z vrednotami in vizijo ICN.

Pomemben del nalog Upravnega odbora je namenjen strategiji delovanja za doseganje zastavljenih ciljev. Razvoj tematskih področij je možen le s prizadevanjem tako na nacionalni ravni kot tudi z mednarodnim sodelovanjem.

Zato ICN tesno sodeluje s številnimi mednarodnimi organizacijami: WHO (World Health Organization), Mednarodna organizacija Rdečega križa (International Federation of Red Cross), UNICEF (United Nations Children Fund), UNESCO (UN Educational, Scientific and Cultural Organisation), ILO (International Labour Organisation), UNCTAD (UN Conference on Trade and Development), WTO (World Trade Organization), PCN (Permanent Standing Committee), PSI (Public Services International) in druge.

Ker je dobro sodelovanje med zdravstvenimi delavci izjemnega pomena, se je ICN pred tremi leti povezal z Mednarodno zdravniško organizacijo (World Medical Association) in Mednarodno organizacijo farmacevtov (International Pharmaceutical Federation) v Mednarodno zvezo zdravstvenih delavcev (World Health Professions Alliance). Cilj te zveze je izboljšanje sodelovanja in partnerstva med zdravstvenimi sodelavci v dobrobit zdravja, zdravstvene nege in zdravstvenega sistema širom sveta.

Na prvem sestanku Upravnega odbora ICN novembra lani sem bila izbrana za članico **Družbeno-ekonomskega komiteja** (Socio - Economic Welfare Committee).

Med najpomembnejše aktivnosti Komiteja sodijo:

- izobraževalni programi s posebnim poudarkom na projektih o vodenju in pogajanjih;
- projekti s poudarkom na analizi in preprečevanju nasilja na delovnem mestu v zdravstvu (v sodelovanju z ILO, WHO in PSI);
- spremljanje podatkov o migracijskih trendih;
- spremljanje novačenja medicinskih sester in preprečevanje izkoriščanja;
- zbiranje podatkov;
- publikacije itd.

Komite preučuje razvoj in rezultate v odnosu družbene in ekonomske dobrobiti medicinskih sester in pripravlja priporočila Upravnemu odboru ICN. Eno izmed takih priporočil poudarja, da je mnogih državah nujno čimprej izboljšati načine izobraževanja, delovne pogoje in vrednotenja dela! Še posebno pozornost pa Komite namenja naraščajočemu problemu vedno večjega pomanjkanja medicinskih sester, ki ponekod postaja že kritično do te meje, da so v mnogih deželah izvajalci zdravstvene nege prav zato preobremenjeni in izpostavljeni večji obolevnosti. Vzporedno s tem pa naraščajo tudi razne oblike nasilja na delovnem mestu, ki so mu v zdravstvu najbolj izpostavljene prav medicinske sestre.

Na povabilo Zbornice - Zveze je bila letos ob mednarodnem prazniku medicinskih sester - 12. maju - na svečani proslavi v Ljubljani častna gostja predsednica ICN gospa **Christine Hancock**, na kateri je imela uvodni govor s poudarkom o pomenu in vlogi ICN. Ko sva se peljali mimo Kliničnega centra v Dom Španskih borcev, me je pogledala in rekla: »Prepričana sem, da so vaše kolegice, slovenske medicinske sestre, izredno ponosne na vas in vaše dosedanje delo, še zlasti pa, ker ste bila lani izvoljena v Upravni odbor ICN. Prva ste, ki v zgodovini ICN prihaja iz držav Centralne in Vzhodne Evrope!« To njeno priznanje mi je bilo seveda v vzpodbudo za mojo nadaljnjo vsestransko angažiranost tako v Upravnem odboru kot Komiteju v korist ICN kot celote, kakor še posebej naše slovenske stanovske organizacije Zbornice – Zveze.

Petra Kersnič

JULIJ in AVGUST NA ZBORNICI – ZVEZI

Julija in avgusta so največkrat izrečene besede dopust, počitnice, oddih, ki postanejo uresničene sanje ali tisti dnevi, ko so misli vendarle usmerjene malo drugam, na druge stvari in na druge ljudi, ki nas sicer obdajajo na delovnem mestu. Ali drugače – zbiranje zaloge energije in lepih misli za jesenske dni.

Kaj smo delali in kje vse smo bili v mesecu juliju in avgustu:

4. julij

- udeležba na učni delavnici
»Projekta razvoja upravljanja sistema zdravstvenega varstva«
Pripravljanje aktivnosti ob uvedbi DRG;

in 24. julij

- sestanek delovne skupine za terminologijo v zdravstveni negi;

24. julij

- sestanek predstavnikov Zbornice
- Zveze, Ministrstva za zdravje s predstavnikom Inštituta RS za varovanje zdravja;

30. julij

- sestanek Komisije za zasebno delo.

SPOMNIMO SE

AVGUST

2. avgust – mednarodni dan dojenja

SEPTEMBER

14. - 21. september – teden aktivnosti za preprečevanje kajenja
30. september – svetovni dan srca

OKTOBER

1. oktober - svetovni dan starejših prvi teden oktobra – evropski teden boja proti raku
prvi teden oktobra – teden otroka
prvi teden oktobra – teden usežvljenjskega učenja
9. oktober - dan duševnega zdravja
16. oktober - svetovni dan hrane
17. oktober - mednarodni dan boja proti revščini
24. oktober - dan združenih narodov

V JULIJU in AVGUSTU SO IZJAVILI – vi povezujte:

»Na vprašanje, ali se bo oskrba v bolnišnicah izboljšala ali poslabšala po vstopu v EU, Ministrstvo za zdravje odgovarja: V bolnišnicah je pri nas prenzek delež osebja za nego. Računati pa je na priliv sestrskega kadra iz osnovnega zdravstva, ker bodo tam ostale brez dela ob uvedbi zasebne dela v osnovnem zdravstvu. V načrtu je več negovalnih postelj, kar bo vplivalo na možnost krajše ležalne dobe v bolnišnicah in povečalo možnost za bolnike, ki bolnišnično zdravljenje nujno potrebujejo. Povečuje se število postelj v socialnih zavodih, kar bo zmanjšalo potrebe po t. i. socialnih hospitalizacijah.«

Ministrstvo za zdravje, Vir: Zib – Bilten Urada vlade za informiranje Slovenija – Doma v Evropi, 1. 7. 2002.

»Zaradi parcialnih interesov in ločenega vlaganja zakonov se lahko zgodi, da sistema (zdravstva) ne bo, nastala bo le raztrganina. In to je zelo narobe.«

Nevenka Lekše,

predsednica Sindikata zdravstva in socialnega varstva Slovenije, Vir: Delo, 29. 7. 2002)

»Poglejte bedo, ki se nam je zgodila zaradi naraščanja raka materničnega vratu. Natančno vemo, kje je bila storjena napaka: pri varčevanju s kadrom. Sedaj, ko nam teče voda v grlo zaradi diagrama, ki je bil pred leti pod evropskim povprečjem in je sedaj zdvijal daleč navzgor, bi uvedli nov sistem, po katerem bi brise jemale priučene babice. Kot da je ženska kos mesa med nogami! Ali bodo to pustile tudi dame, kot so naše poslanke, županje, žene politikov? Pa ne gre za to! Gre za moralne vrednote družbe. Seveda se lahko bris vzame morda tudi s pomočjo avtomata, ki ima dovolj dolgo ročico in možnost obračanja loparčka. Menim, da je na prvem mestu pomembno, da gre za poseg v človeško telo, občutljiv del telesa, ki naj bi ga opravil človek s pronicljivim in subtilnim, pa vendar tudi visokostrokovnim odnosom.«

Martin Bigec, zdravnik Vir: ISIS, avgust-september 2002

»Zdravi so bogatejši od bogatih!«, Rimski rek

Uradne ure in kontakti s funkcionarji in službami Zbornice – Zveze**mag. Bojana Filej, viš.med.ses., univ.dipl.org. - predsednica**

Služba: tel.: 02 22 86 283 Mobil.: 040 262 452, E-mail: bojana.filej@siol.net

Petra Kersnič, viš.med.ses., prof.zdr.vzg. - generalna sekretarka

Tel.: 01 43 05 280 Mobil.: 041 677 360, E-mail: zveza.med.sester@siol.net

Darinka Klemenc, dipl.m.s. - podpredsednica za koordinacijo regijskih društev

Služba: tel.: 01 522 2178 Mobil.: 041 754 706, E-mail: darinka.klemenc@kc-lj.si

Irena Buček Hajdarevič, dipl.m.s. - v.d. podpredsednice za koordinacijo strokovnih sekcij

Služba: tel.: 01 522 22 32 Mobil.: 031 210 635, E-mail: irena.bucek@hotmail.si

Peter Požun, viš.med.teh., dipl.ekon. - podpredsednik za splošne zadeve

Služba: tel.: 01 522 21 77 Mobil.: 041 648 938, E-mail: peter.pozun@kc-lj.si

Za osebne razgovore Vas naprošamo za predhodni dogovor v tajništvu Zbornice – Zveze - tel./faks: 01 23 16 055.**Jelka Mlakar, viš.med.ses., predsednica Nadzornega odbora**

Služba: 01 23 15 755, E-mail: jelka.mlakar@kclj.si

Marina Velepich, viš.med.ses., predsednica Častnega razsodišča

Služba: 01 43 20 018, E-mail: mvelepic@onko-i.si

Nuša Mlakar, viš.med.ses., univ.dipl.org. – predsednica Komisije za zasebno delo

Kontaktne ure vsako prvo sredo v mesecu od 15. do 16.ure na sedežu Zbornice – Zveze.

Za osebni razgovor je potreben predhodni dogovor na tel. tajništva 01 231 6055.

dr. Silvestra Hoyer, univ.dipl.ped., viš.med.ses. – predsednica komisije za izobraževanje

Služba: 01 30 01 111

Brigita Skela Savič, viš.med.ses., univ.dipl.org. – odgovorna urednica Utripa

Služba: 43 200 13, E-mail: bskelasavic@onko-i.si

Vera Grbec, viš.med.ses., univ.dipl.org. – glavna urednica Obzornika zdravstvene nege

Mobil.: 041 738 633

Marta Falež, viš.med.ses. – predsednica Komisije za doeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje

Služba: 02 60 82 961

STROKOVNE SLUŽBE Čas za poslovanje s člani: PO – ČE od 10. do 15.ure, PE od 10. – 14.ure**Bojana Bučar - tajništvo**

tel./faks 01 23 16 055 – tajništvo, E-mail: tajnistvo@zveza-dmszts.si

Mojca Čerček – članarine, računi, naročniški oddelek

tel./faks 0143 44 903 – naročniški oddelek

Irena Vodlan – računovodstvo

Vsak ponedeljek med 13. in 15. uro, E-mail: irena.vodlan@siol.net, Tel./faks: 01 51 50 060

Dragica Papež, dipl.iur. - pravna služba

Prva in tretja sredo v mesecu po predhodnem dogovoru na tel. tajništva: 01 23 16 055

Mednarodni svet medicinskih sester ICN (www.icn.ch)

IZJAVA O STALIŠČU MEDNARODNEGA SVETA MEDICINSKIH SESTER

Definicija zdravstvene nege (skrajšana) Mednarodnega sveta medicinskih sester 2002

Mednarodni svet medicinskih sester je leta 1987 sprejel definicijo zdravstvene nege, ki pa je zelo dolga. Zato so različne organizacije in publikacije to daljšo definicijo spreminjale in krajšale, ne da bi se pri tem posvetovale z Mednarodnim svetom medicinskih sester.

Mednarodni svet medicinskih sester – ICN – se je odločil, da sprejme kratko in jedrnatno definicijo, ki je od aprila 2002 objavljena na spletni strani ICN – www.icn.ch.

Bodite pozorni na to, da nova definicija ohranja, sicer na bolj zgoščen način, koncepte izvirne definicije in da gre za popravljeno verzijo daljše definicije iz leta 1987, ne pa za novo definicijo.

Mednarodni svet medicinskih sester

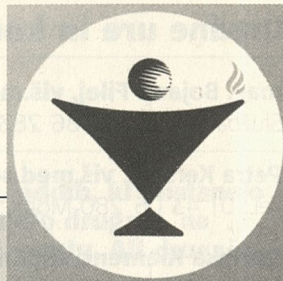
ICNP® - International classification for nursing practise, Verzija beta 2

ICNP® Verzija beta 2 je Mednarodni svet medicinskih sester nedavno objavil na podlagi povratnih informacij in priporočil prevajalcev za ICNP® Verzijo beta.

Vse spremembe, ki so nastale med ICNP® Beta in ICNP® Beta 2, so navedene v novi publikaciji (Dodatek C) ter so na voljo na spletni strani Mednarodnega sveta medicinskih sester <http://www.icn.ch/icnupdate.htm>.

Trajno kopijo ICNP® Beta 2 lahko dobite od Mednarodnega sveta medicinskih sester ali iz spletne trgovine na naslovu <http://www.icn.ch/bookshop.htm#ICNP>.

Izdaja nove verzije se načrtuje za leto 2005.

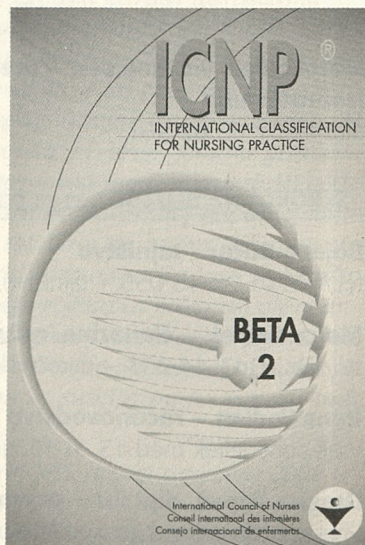

Zdravstvena nega

Zdravstvena nega obsega samostojno, soodvisno in sodelujočo obravnavo posameznikov vseh starosti, družin, skupin in skupnosti, bolnih in zdravih ter v vseh okoljih.

Zdravstvena nega vključuje promocijo zdravja, preprečevanje bolezni ter skrb za bolne, invalidne in umirajoče ljudi.

Ključne naloge zdravstvene nege so tudi zagovorništvo, promoviranje varnega okolja, raziskovanje, sodelovanje pri oblikovanju zdravstvene politike ter managementa zdravstvenih sistemov in izobraževanja.

Klavdija Peternelj

Medicinske sestre v Sloveniji

Potek raziskave

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana je v februarju leta 2001 ustanovilo lastno raziskovalno skupino, ki naj bi raziskovala karakteristike in stališča medicinskih sester v Sloveniji. Delo je potekalo pod mentorstvom doc. dr. Majde Pahor. Skupina je štela enajst raziskovalk, ki so se morale najprej osredotočiti na svoja raziskovalna vprašanja ter obdelati razpoložljivo literaturo. Največ časa je bilo potrebnega za oblikovanje in testiranje vprašalnika s 104 vprašanji. Vprašalnike smo razpošiljali anketirancem septembra in nato je novembra sledila statistična obdelava podatkov s pomočjo centra CATI. Rezultati projekta so bili predstavljeni na strokovnem srečanju 4. decembra 2001, ko je izšel tudi zbornik člankov **Medicinske sestre v Sloveniji**. V prihodnjih številkah Utripa bodo objavljeni prispevki o posameznih delih raziskave.

Demografske in socioekonomske značilnosti vzorca raziskave

Namen prispevka je opisati potek vzorčenja in vzorec raziskave **Medicinske sestre v Sloveniji** ter oceniti njegovo reprezentativnost.

Populacija

Ciljna populacija so bile vse medicinske sestre (v nadaljevanju MS) v Sloveniji, medtem ko je dosegljivo populacijo predstavljalo 12 248 MS, ki so bile na dan 13. 8. 2001 včlanjene v regijska društva, ta pa v Zbornico zdravstvene nege Slovenije – Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljevanju Zbornica – Zveza). V letu 1999 je bilo od vseh 13 779 zaposlenih v zdravstveni negi 87,4 % ali 12 039 članov regijskih društev in s tem Zbornice – Zveze. V Zdravstvenem statističnem letopisu je za isto leto navedeno, da je izmed vseh zaposlenih v zdravstveni negi 3209 (23,3 %) MS s fakultetno, višjo ali visokostrokovno izobrazbo in 10 570 (76,7 %) MS s srednješolsko izobrazbo. Ocenjuje se, da je moških okoli 5 %.

Velikost vzorca

Populacija medicinskih sester je heterogena, zato je bilo potrebno zagotoviti večje število enot vzorca za povečanje veljavnosti in zanesljivosti rezultatov. Velikost vzorca je bila 2450 enot, kar je 20,0 % dosegljive populacije.

Vzorec je bil pridobljen s seznamom članov regijskih društev / Zbornice – Zveze.

Potek vzorčenja

Zaporedna številka prve enote, s katero se je vzorčenje začelo, je bila v tajnosti izžrebana izmed števil od ena do deset. Člani na seznamu regijskih društev / Zbornice – Zveze so bili razvrščeni glede na kraj stalnega bivališča. Vzorec vsake posamezne regije se je začelo z izžrebano prvo številko in se nadaljevalo z vzorčnim intervalom 5, kar pomeni, da je bil v vzorec vključena vsaka nadaljnja peta enota na seznamu. Vsaka enota v okviru vzorca je imela enako možnost, da bo izbrana za vzorec (žreb začetne zaporedne številke).

Vrsta vzorca

Vzorec je sistematični vzorec z intervalnim korakom 5.

Realizacija vzorca

Realizacija vzorca je 43,6-odstotna, od poslanih 2450 vprašalnikov jih je bilo 1067 vrnjenih.

Reprezentativnost vzorca

V 43,6-odstotno realiziranem vzorcu je slabša zastopanost medicinskih sester s srednješolsko izobrazbo (62,1 %) in mlajših od 35 let, kar ni posnetek stanja v ciljni populaciji. Zaposlenih MS s srednješolsko izobrazbo je v Sloveniji 76,7 %. To je moč razložiti tudi z večjim zanimanjem za sodelovanje pri medicinskih sestrah z višješolsko, visokošolsko ali fakultetno izobrazbo ter pri medicinskih sestrah, starejših od 35 let. Reprezentativnost vzorca je z uporabo uteževanja dosežena.

Značilnosti vzorca

Pri opisu značilnosti vzorca je uporabljena kratica MS, ki velja za vse profile oseb, ki delajo na področju zdravstvene nege v Sloveniji, in za oba spola. V vzorcu je bilo vključenih 94,7 % žensk in 5,3 % moških. Povprečna starost anketiranih je bila 38,0 let. Med mlajšimi je več moških. Narodnost anketirancev je bila v 93,1 % slovenska, 2,7 % srbska in 2,2 % hrvaška. MS ostalih narodnosti so bile zastopane redkeje.

Glede na položaj v službi ima največ (69,0 %) MS zaposlitev brez vodilnega oz. vodstvenega položaja. 14 % občasno opravlja neposredni nadzor in vodenje izvršnih delavcev, 5,8 %

neposredno vodi in nadzira delo izvršnih delavcev. Vodstveni položaj na ravni delovne enote ima 8,3 % MS, 2,8 % pa ima vodilni položaj na ravni ustanove.

Skupno 48,5 % MS dela v bolnišnicah na oddelkih, v diagnostičnih enotah, enotah intenzivne terapije in nege, v operativnem bloku in drugje v bolnišnicah. V splošnih in specialističnih ambulantah, drugje v ambulantah (dispanser, reševalne postaje idr.) ter v patronažnem varstvu dela 33,0 % MS. 18,5 % MS dela v drugih ustanovah, kot so domovi starejših občanov, posebni zavodi, zasebne ustanove in šole. MS največ delajo s pacienti vseh starosti (39,7 %), z odraslimi (33,0 %) in s starostniki (20,4 %). 15,7 % MS ima za paciente otroke in 10,1 % mladostnike. 3,0 % MS nima opravka s pacienti. Po strukturi pacientov, s katerimi se MS ukvarjajo, je 76,1 % bolnih pacientov, 19,5 % je zdravih, 1,5 % MS dela z bolnimi in zdravimi. Posebna je bila tudi kategorija pacientov - poškodovanci, s katerimi dela 3,3 % MS. 1,2 % MS dela s psihiatričnimi bolniki in 1,8 % z ljudmi s posebnimi potrebami.

68 % MS je poročenih, 13,3 % je samskih, 11,4 % jih živi v zunajzakonski skupnosti, razvezanih je 5,6 %. 45,5 % MS se je opredelilo za verne, 31,3 % se o tem ne more odločiti. Ženske v zdravstveni negi so bolj religiozne kot njihovi moški kolegi.

Neto osebni dohodek MS je v avgustu 2001 po njihovi navedbi brez stroškov kredita, prehrane in prevoza povprečno znašal približno 140 000,00 SIT. Ta znesek povprečno predstavlja 53,0 % družinskih dohodkov, upoštevajoč osebne dohodke, pokojnine, štipendije, dohodke od dela v obrti, kmetijstvu itd.

Povprečna slovenska MS ima 1,6 otrok, največ pa jih ima po dva otroka (48,8 %). MS z osebnim dohodkom od 100 do 150 000 SIT imajo največ otrok. Največ MS je poročenih in ima dva otroka.

35,3 % MS živi v lastni hiši, 26,0 % v lastnem stanovanju, 17,6 % v ločenem stanovanju v hiši staršev, 10,5 % v stanovanju staršev, 4,3 % v neprofitnem najemnem stanovanju in 3,7 % v podnajemniškem zasebnem stanovanju. 40,7 % stanovanj MS ima bivalno kvadraturu tolikšno, da pride na enega družinskega člana od 11 do 20 m², pri 29,8 % pride na člana družine od 21 do 30 m², pri 12,3 % pa od 31 do 40 m². Več kot 41 m² na družinskega člana ima na voljo 13,1 % MS, v stanovanjih z bivanjsko kvadraturu 10

m²na člana ali manj pa živi 4,1 % MS. Družine MS, ki živijo v lastnih hišah, imajo na voljo tudi večjo bivalno kvadraturu na člana.

Največ, 40,3 %, MS živi na podeželju, 32,6 % v mestu in 27,1 % v primestnem naselju. MS s srednješolsko izobrazbo pogosteje živijo na podeželju, medtem ko se višje in diplomirane medicinske sestre pogosteje naseljujejo v mesta in primestna naselja. Od tega 41,9 % MS živi do 5 km daleč od kraja delovnega mesta, do 25 km stran živi 44,6 % MS in 13,5 % MS odhaja v službo več kot 25 km daleč. Za pot do delovnega mesta 81,1 % MS porabi do 30 min časa, ostale pa več.

92,3 % MS navaja, da so članice regionalnih društev. 1,7 % jih navaja kakšno drugo ime za regionalno društvo oz. Zbornico zdravstvene nege Slovenije ali pa navajajo ime strokovne sekcije, katere člani so. Ostalih 6,0 % ne ve, da so članice stanovskega združenja MS v Sloveniji, čeprav so prav tako članice (vprašalnik je bil poslan samo članom regijskih društev / Zbornice - Zveze). Vprašanje o članstvu v regijskem društvu / Zbornici - Zvezi je bilo zaprtega tipa in zanimivo bi bilo pogledati, kakšni bi bili odgovori pri enakem vprašanju odprtega tipa. 4,3 % jih je članov društev, ki se ukvarjajo z zdravjem ali boleznijo, 1,8 % jih je članov Rdečega križa, 1,6 % planinskih društev in 1,3 % gasilskih društev. Na splošno so MS starejše od 45 let in MS moškega spola pogosteje aktivne v teh društvih. Ko so bili anketiranci vprašani, v katere sindikate so včlanjeni, jih je večina navedlo nepravne nazive, za katere niti ni mogoče z gotovostjo trditi, kateri sindikati so bili s tem mišljeni. Tisti, ki so vpisali prave nazive sindikatov, so v 9,5 % včlanjeni v Sindikat delavcev v zdravstveni negi Slovenije, 3,9 % jih je včlanjenih v Sindikat Kliničnega centra, 2,9 % v Sindikat zdravstva in socialnega skrbstva, 2,7 % v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije, in 0,9 % v Sindikat vzgoje in izobraževanja. Skupno je v sindikate včlanjenih 65,3 % MS (torej jih zelo malo ve za točen naziv sindikata, katerega člani so).

Sklep

Po primerjavi z znanimi karakteristikami slovenske populacije MS (spol, izobrazbena raven), se lahko sklepa, da je vzorec reprezentativen in posplošljiv na slovensko populacijo medicinskih sester.

Brigita Skela Savič

Predstavljamo vam predsednico Mednarodnega sveta medicinskih sester – ICN - CHRISTINE HANCOCK

Ob letošnjem mednarodnem dnevu medicinskih sester, ki je potekal pod motom "Medicinske sestre so vedno tu za vas – skrbimo za družine" sem imela priložnost, da opravi kratek intervju s Christino Hancock, predsednico ICN-a. Predsedstvo ICN je prevzela 14. junija 2001 v Kopenhagenu. Za svoje štiriletno mandatno obdobje si je postavila moto dela: SKRB (care), kar se kaže tudi v aktivnostih ICN-a. Njen moto razumem kot neke vrste potrebno dodano vrednost k delu medicinskih sester v smislu obogatitve aktivnosti in ukrepov v zdravstveni negi z razumevanje in občutenjem tako bolnika, kot samega sebe.

Ko ste postali predsednica ICN-a ste dejali, da boste sodelovali pri razvijanju, razširitvi in promociji zdravstvene nege v celem svetu. Kako vidite to sodelovanje v naši državi?

Pomembno se mi zdi, da spoznam medicinske sestre, njihovo razmišljanje in izhodišča ter kako deluje vaše združenje medicinskih sester na ravni države v primerjavi z drugimi medicinskimi sestrami v Evropi, zlasti sedaj, ko se vaša država hitro približuje vključitvi v Evropsko unijo. Da sem danes s slovenskimi medicinskimi sestrami je zelo pomembno, saj se bom lahko seznanila s problemi, ki jih ima vaše združenje tako na področjih stroke in same organiziranosti.

Vaš moto kot predsednica ICN-a je skrb (care). Ali lahko našim bralcem razložite kaj vaš moto natančneje vključuje?

Mislím, da je osnovna naloga medicinskih sester skrb za ljudi in ljudje to cenijo. Ni vse v

denarju in zmogljivosti zdravstva. Skrb obsega tudi odnos države do medicinskih sester. Težko je razumeti, da je delo medicinskih sester v nekaterih državah sveta tako malo cenjeno. Ne glede na to ljudje potrebujejo našo skrb in naše zdravstveno vzgojno delo in država mora razumeti, da to ne more nastati kar samo od sebe. Po-membno je, da medicinske sestre znajo poskrbeti tudi same zase, za svoje telesno in duševno zdravje.

Kateri so najbolj pomembni faktorji za izboljšanje statusa stroke zdravstvene nege. Natančneje kaj morajo medicinske sestre storiti za priznanje stroke, poleg tega da izvajajo kakovostno zdravstveno nego?

Menim, da morajo medicinske sestre pričeti z riziskovalnim delom. Poleg tega potrebujejo zaupanje vase in v svoje delo ter da znajo natančno opisati, kaj delajo ob bolniku in za bolnika.

SEJEM MEDILAB

**8. MEDNARODNI BIENALNI SEJEM
MEDICINSKE IN LABORATORIJSKE
TEHNIKE, FARMACEVTIKE, MATERIALOV,
REHABILITACIJSKIH IZDELKOV IN STORITEV**

22. — 25. OKTOBER 2002

10.00 — 18.00

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE V LJUBLJANI

LJUBLJANSKI SEJEM

WWW.LJUBLJANSKI-SEJEM.SI

predstavljamo vam

Kako nam lahko razložite vaše prve občutke ob srečanju s slovenskimi medicinskimi sestrami?

Menim, da je mnogo problemov, ki jih imajo slovenske medicinske sestre, primerljivih s problemi medicinskih sester v Evropi. Pomembno je, kako pristopimo k prikazovanju in reševanju problemov in kakšen posluh za naše probleme ima naš sogovornik.

Kako bi ocenili našo organiziranost, stanje stroke zdravstvene nege in položaj zdravstvene nege v Sloveniji v primerjavi z drugimi evropskimi državami?

Upam, da bodo problemi, ki so prisotni pri vas, postali lažje rešljivi z vstopom vaše države v Evropsko unijo. Določeni ukrepi, zlasti v zvezi z izobraževanje se bodo morali začeti izvajati v skladu z določili. Prav tako bo potrebno urediti zakonodajo na področju zdravstvene nege.

Ali nam lahko v nekaj stavkih opišete zadovoljstvo z vašo poklicno odločitvijo?

Menim, da je biti medicinska sestra zelo težko in zahtevno, saj je potrebno veliko dogovarjanja, poslušanja in potrpljenja, vendar je tudi zelo vznemirljivo in nikoli dolgočasno. Sama menim, da mora biti zelo naporno opravljati dolgočasno delo. Delo medicinske sestre ponuja veliko priložnosti. Tudi naši problemi v priznavanju stroke so priložnost, da nas ljudje spoznajo in začnejo razmišljati o nas. In tudi današnji dan, svetovni dan medicinskih sester je lep, ko lahko spregovorimo o sebi in našem delu javnosti, novinarjem. Te možnosti v preteklosti nismo imele, kar pomeni, da se razvijamo in postajamo prepoznavne in zanimive. Jaz sem optimistična.

Kaj želite medicinskim sestram v Sloveniji?

Želim vam čimveč možnosti za dogovarjanje o vašem delu in položaju ter boljše plačilo. Prav tako želim vsem medicinskim sestram, da bi čimveč sodelovale in se družile s svojimi kolegicami v Evropi, da bi skupno raziskovale in delovale povezovalno.

Terme Dobrna

Poslovni center VIVAT.

predavalnica, poslovni prostori, dvorana,
ugodne cene hotelskih namestitev za udeležence

Nudimo vam:

- tehnično in strokovno podporo,
- pripravo potrebnih gradiv,
- ponudbo pijač, prigrizkov in ostalo gostinsko ponudbo,
- hotelsko namestitev udeležencev po ugodnih cenah,
- organizacijo animacijskih programov za vse vrste skupin,
- pripravo svečanih sprejemov in banketov.

Dodatna ponudba:

WELLNESS CENTER VITALEUM (termalni bazen, whirlpool, otroški bazen, savna, termalne in blatne kopeli, ročne masaže, shiatsu, tajske masaže, aromaterapija), GOSTINSKA PONUDBA (restavracije, vinska klet, kavarna), RAZVEDRILLO (živa glasba, plesi, gledališče, kulturne prireditve).

VLJUDNO VABLJENI V PRENOVLJEN HOTEL VITA!

Toplice Dobrna d.d., Dobrna 50, SI-3204 Dobrna
tel: 03 7808 000, fax: 03 7808 111
e-mail: info@toplice-dobrna.si
www.toplice-dobrna.si

HOSTING

MAERSK MEDICAL

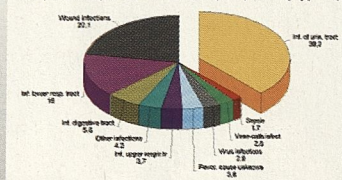
Generalni zastopnik
za Slovenijo

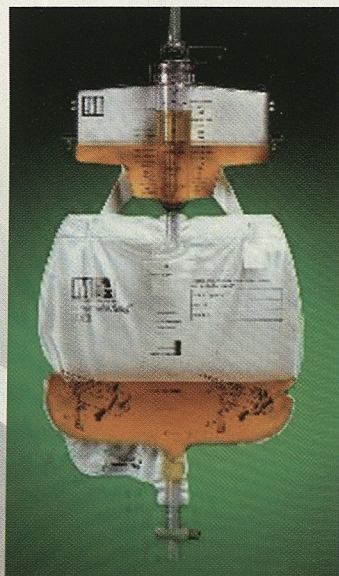
Urinometer UnoMeter 500 FF

100 % zaprta urinska drenaža

Hospital Acquired Infections (HAI) in % (Type 1)

- 40 % vseh bolnišničnih infekcij nastane na področju urologije, od tega 90% pri menjavi urinskega katetra.
- Zanesljiva in preprosta uporaba.
- Dvojni lumen preprečuje zaostajanje urina v dovodni cevi.
- Inovativno vgrajen nepovratni ventil na začetku dovodne cevi preprečuje vračanje urina v kateter
- Za ostale informacije nas pokličite na tel.: 05 / 6305 131

Melanija Plančak, Slavica Klančar

9. MEDNARODNI SIMPOZIJ O URGENTNI MEDICINI

(19. - 22. junij 2002, Portorož)

Tradicionalni simpozij urgentne medicine, ki ga organizira Slovensko združenje za urgentno medicino, je še vedno vodilna strokovna prireditev na področju medicine v Sloveniji, saj je tudi letos gostil čez devetsto udeležencev. Ves čas strokovno sodelujeta tudi dve sekciji Zbornice zdravstvene nege Slovenije in sicer: Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov urgentne medicine Slovenije in Sekcija zdravstvenih tehnikov in medicinskih sester-reševalcev.

Kolegice s Centra za intenzivno interno medicino, Internistične prve pomoči in Kliničnega oddelka za kardiologijo Kliničnega centra v Ljubljani so kakovostno podale svoja predavanja iz postopkov in posegov zdravstvene nege pri pacientih pred, med invazivno diagnostiko in po njej. Sodoben pristop in kompleksna zdravstvena nega sta pri pacientih z invazivno diagnostiko in zdravljenjem tudi zelo

pomembna, so naglasile kolegice, ki so predstavile svoja zelo zanimiva predavanja.

S Klinike za infekcijske bolezni in vročinska stanja Kliničnega centra v Ljubljani so nam kolegice predstavile vlogo medicinske sestre pri septičnem šoku, saj je kljub sodobnemu načinu zdravljenja smrtnost v teh primerih še vedno visoka.

Transport pacientov z infekcijsko boleznijo nam je predstavil kolega iz Reševalne postaje Maribor ter znanja za lastno zaščito, zaščito pacientov ter za preprečevanje širjenja infekcijskih bolezni.

Poslušali smo novosti pri različnih oblikah meningitisa in zdravstveno nego pacientov s temi boleznimi. Po uvedenem cepljenju leta 2000 proti bakteriji *Haemophilus influenzae* tipa b (Hib) se je incidenca meningitisa, povzročena s Hib, zmanjšala za 4-krat.

Pri posebnostih pacientov s tetanusom smo izvedeli, da kar v 80 % bolezen nastane po majhnih ranah. Splošno prepričanje, da morajo biti za razvoj tetanusa rane globoke, torej ne drži več. Da pa je ta bolezen pri nas redka, gre za sluga množičnim cepljenjem proti tetanusu - preventivi. Shemo cepljenja in vlogo medicinske sestre pri tem nam je nazorno predstavila kolegica iz Urgentnega kirurškega bloka (UKB) Kliničnega centra v Ljubljani.

Iz tematike "Urgentna stanja otrok v predbolnišničnem okolju" so nam kolegice iz UKB predstavile vlogo medicinske sestre ob sprejemu otroka v urgentno kirurško ambulanto, kolegice iz KO za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo otrok KC v Ljubljani pa o dovažanju kisika in o zagotavljanju proste venske poti.

Iz Zdravstvenega doma Velenje so nam predstavili obstrukcijo zgornjih dihal pri otrocih, Reševalna postaja Ljubljana pa kakovostno imobilizacijo poškodovanih otrok.

Proste teme so tudi tokrat sledile kitajskemu pregovoru, da je gram prakse vreden več kot tona teorij.

Zdravstveno vzgojne naloge medicinskih sester

nam je osvežila kolegica z Visoke šole za zdravstvo v Ljubljani.

V četrtek, v času odmora za kosilo, je potekal enourni satelitski simpozij o uporabi laringealnega tubusa pri vzpostavitvi dihalne poti, naslednjega dne pa o obvladovanju hudih krvavitev pri poškodbah in operativnih posegih - vloga rekombinantnega faktorja VII a.

Udeleženci simpozija so se lahko tudi sprostili in zaplesali, saj nas je v četrtek zvečer zabaval ansambel "Viktory", v petek pa je potekala tradicionalna večerja na obali, ki jo je vsekakor popestril "Avia Big Band".

Urgentna medicina je v tako kratkem času veliko dosegla, vendar nismo povsem zadovoljni. Pomanjkanje medicinskih sester predstavlja veliko vprašanje, pogrešamo tudi izobraževanje, ki bi bilo usmerjeno za področje urgentne zdravstvene nege, saj tudi sodobne Evropske smernice zahtevajo posebno izobraževanje za medicinske sestre v zdravstveni negi urgentnega bolnika.

*Naslednje leto bo simpozij
od 18. do 21. junija.*

Vljudno vabljeni!

Danica Ostanek

X. dnevi oralnega zdravja Slovenije in mednarodno strokovno srečanje

Društvo za oralno zdravje Slovenije je priredilo X. dneve oralnega zdravja Slovenije, ki so potekali v Ljubljani 14. in 15. junija 2002. Strokovna srečanja so vsako leto v drugi regiji, tokrat je organizacijo prevzel Zdravstveni dom Ljubljana. Strokovnega srečanja, ki je izrazilo preventivne narave, so se, kot vsako leto, udeležili številni zdravstveni delavci – izvajalci in izvajalke preventivnega programa iz vse Slovenije, predstavniki Ministrstva za zdravje, Ministrstva za šolstvo, ZZZS, Medicinske fakultete, Zdravniške zbornice Slovenije, Zbornice zdravstvene neg Slovenije – Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Stomatološke sekcije, Visoke šole za zdravstvo Ljubljana, Inštituta za varovanje zdravja in še mnogi drugi. Karantanija - velika dvorana hotela Lev je bila polna do zadnjega kotička. V svet otrok s posebnimi potrebami

nas je popeljala skupina Slepí potnik, kjer so nam učenci Zavoda za slepo in slabovidno mladino iz Ljubljane preko pesmi Ljubezen na prvi dotik, Tema ni en črni plašč in Svet je lep, sporočili: *"Slepí in slabovidní smo ravno tako polno čuteči ljudje, le svet spoznavamo s pomočjo drugih čutil. Videči se zaljubijo na prvi pogled, mi pa na prvi dotik"*.

Po uvodnih pozdravih so bila podeljena priznanja, zahvale in nagrade Društva za oralno zdravje Slovenije, ki jih društvo podeljuje za dolgoletno in uspešno delo na področju zobozdravstvene preventive in vzgoje.

Priznanja so v letu 2002 prejeli:

Andrej Rant, dr. stom., Zdravstveni dom Ljubljana Center, Jasna Mrmolja-Trbovc, višja dentistka, Zdravstveni dom Ljubljana Bežigrad, Jasna Ferčič, višja medicinska sestra,

Dobitniki priznanj v letu 2002 od leve Milena BERNAT, Jasna MRMOLJA-TRBOVC, Andrej RANT, Jasna FERČIČ, Silva SKUBIC

Zdravstveni dom Ptuj, Milena Bernat, višja medicinska sestra v pokoju, Zdravstveni dom Ljubljana Vič Rudnik, ter Silva Skubic – vodja in vzgojiteljica vrtcev Ribnik in Dolenjka, Ljubljana Vič Rudnik.

Ob 10. obletnici Društva za oralno zdravje Slovenije so bile podeljene tudi posebne zahvale za pomoč, podporo in sodelovanje na področju zobozdravstvene preventive z namenom ohraniti oralno zdravje našega prebivalstva, predvsem otrok. Posebne zahvale so prejeli: Franc Košir, generalni direktor ZZZS Slovenije, Božena Bratuš, ravnateljica Vzgojno-varstvenega zavoda Ptuj, vrtev Pedenjped – Ljubljana Moste Polje in Zdravstveni dom Ptuj.

Predsednica Društva za oralno zdravje Slovenije je že od njegove ustanovitve dalje prim. Danica Homan, dr. stom, ki je s svojim entuziazmom in delovnim zagonom skupaj s sodelavci v desetih letih delovanja društva us-

pela organizirati zanimiva strokovna srečanja, predvsem pa je delovanje društva v teh letih postalo vidno in znano tudi zunaj strokovnih krogov. Za opravljeno delo je bil prim. Danica Homan podeljen naziv častne predsednice Društva za oralno zdravje Slovenije.

Vsako leto Društvo za oralno zdravje Slovenije razpiše likovno-literarni natečaj in k sodelovanju povabi vse predšolske otroke in učence osnovnih šol. Letos so ustvarjali na temo: "Ali lahko naučim dedka in babico pravilnega umivanja zob?" Na natečaj je prispelo 532 likovnih del in 37 literarnih del, od tega tudi 7 pesmic, ena uganka in dve raziskovalni nalogi. Najboljše literarno delo je poslal Jure Mežnar, 4. a OŠ, najboljše likovno delo pa Anja Slemič, Otroški vrtec Ajdovščina. Priznanja in nagrade so prejeli tudi njihovi mentorji.

Strokovni del je pričel dr. Poul Erik Petersen, odgovorni vodja programa oralnega zdravja pri

dr. Poul Erik PETERSEN, odgovorni vodja programa oralnega zdravja pri Svetovni zdravstveni organizaciji

Svetovni zdravstveni organizaciji (SZO), ki je poudaril, da je bilo preteklo desetletje čas pomembnih sprememb na področju mednarodnega zdravstva. Dosedanje poznavanje vzrokov in posledic bolezni ves čas napreduje, zdravstveni sistemi postajajo vedno bolj zapleteni, vloga države v javnem zdravstvu se hitro spreminja in tudi zasebni sektor in civilna družba postajata vedno bolj pomembna dejavnika na tem področju. Po drugi strani pa v številnih industrializiranih evropskih državah spremenljive življenjske razmere in stalne težave zaradi revščine vodijo do upadanja življenjskega standarda in slabšanja zdravstvenega stanja prebivalstva. To je še posebej opazno v mnogih državah osrednje in vzhodne Evrope. V zahodnoevropskih državah pa hkrati opazamo vedno večje omejevanje stroškov in postopen upad udeležbe javnega sistema pri zagotavljanju oralnih zdravstvenih storitev. Cilj nove svetovne strategije SZO, Zdravje za vse, je ustvariti zdrave populacije in skupnosti. Za doseganje tega cilja je pomembnih več osrednjih dejavnikov, npr. politika in tehnična podpora, oblikovanje partnerskega odnosa ter izmenjava izkušenj in izsledkov med raziskovalci v medicini. Program oralnega zdravja SZO uveljavlja načela politike Zdravje za vse v 21. stoletju in ponovno poudarja parametre oralnega zdravja, zdrav način življenja, oralne zdravstvene službe, ki so usmerjene v rezultate, in izboljšanje kakovosti oralnih zdravstvenih sistemov.

V nadaljevanju programa so bile obravnavane teme s problematiko zobozdravstvene preventive ter vzgoje otrok s posebnimi potrebami in s tem poseben pomen zobozdravstvene preventive pri teh pacientih.

Z besedami »Kljub dolgoletnim in za naše varovance učinkovitim (uspešnim) preventivnim zobozdravstvenim programom še vedno nimamo ustreznega in enotnega izobraževanja medicinskih sester, ki to dejavnost izvajajo«, je sobotno okroglo mizo na temo Poenotenje izobraževanja in organizacija dela medicinskih sester v zobozdravstveni preventivi otvorila prim. Jožica Ladjic. Na okrogli mizi so sodelovali Vito Vrbič, Stanislava Štajer, Petra Kersnič, Zvonka Debenak, Uroš Skalarič, Milena Gliha,

Stanislav Pejovnik, Darja Cibic, Fani Čeh in Martin Toth.

V poznih sedemdesetih letih in na začetku osemdesetih so pedontologi po Sloveniji izdelali preventivne programe, jih uskladili in poenotili ter dopolnjevali na ravni pedontološke sekcije. Za svoje potrebe so pridobili na eni strani stomatologe in zobne asistentke v šolskih zobnih ambulantah, na drugi strani pa vzgojitelje, učitelje in zdravstvene delavce, ki so skrbeli za zdrav razvoj otrok in šolarjev. Prizadevanja so bila usmerjena v ohranjanje zdravja in preprečevanje bolezni zob in ustne votline. Vzporedno so se kmalu, predvsem v velikih centrih (dispanzerjih za otroke in mladino), ustanovili higienski kabineti, v katerih so se zaposlile srednje in nekatere višje medicinske sestre, ki so imele že nekaj izkušenj in znanja za delo z otroki. Tako so najprej z roko v roki z zobozdravniki, potem pa vse bolj samostojno izvajale različne preventivne dejavnosti, ki so vodile k ohranjanju ustnega zdravja. Žal pa kljub doseženim rezultatom preventivno delo ni bilo in še vedno ni cenjeno. Vloženemu delu ni primerno ovrednoteno. Morda je tudi to dejstvo pripeljalo nekatere medicinske sestre v preventivi do odločitve, da so se v zadnjih desetih letih došolale in pridobile visoko ali univerzitetno izobrazbo. Vendar zdravstvene smeri višje in visokošolske izobrazbe niso upoštevale značilnosti zobozdravstvene preventive.

Za pedagoško delo naj bi imele medicinske sestre višjo ali visoko izobrazbo. Visok odstotek medicinskih sester v zobozdravstveni preventivi ima zdaj srednjo izobrazbo, kar pa ne pomeni, da nimajo znanja. Delo medicinske sestre v preventivi postaja vedno bolj zahtevno. Je izrazito interdisciplinarno in ne zahteva le strokovnosti in vrsto znanj ne le s področja zdravstveno-vzgojnih in preventivnih vsebin, temveč tudi s področij, kot so didaktika, pedagogika, psihologija, uporaba tehnike in druga znanja. Poleg navedenega mora imeti medicinska sestra tudi vrsto osebnostnih lastnosti, ki omogočajo nenehno širjenje sodelovanja s pedagoškimi institucijami in s starši otrok, ki pa so vedno bolj izobraženi in seveda temu primerno tudi vedno bolj zahtevni.

Durogesic®

TRANSDERMALNI FENTANIL

Kaj je Durogesic?

Durogesic je transdermalni obliž, ki omogoča 72-urno sistemsko preskrbo s fentanilom. Fentanil je sintetični opioid s katerim lahko učinkovito tudi več mesecev lajšamo hude kontinuirane bolečine.

Kako lahko Durogesic pomaga vašemu bolniku?

En obliž Durogesica omogoča tridnevno neprekinjeno lajšanje bolečine. Ob primerljivi analgeziji povzroča manj neželenih učinkov kot drugi močni opioidi. Uporaba Durogesica je preprosta, bolniki ga dobro sprejemajo. Durogesic lahko izboljša kakovost življenja vašega bolnika.

Podrobnejše informacije o zdravilu dobite pri imetniku dovoljenja za promet:

Johnson & Johnson S.E.
Podružnica Ljubljana

Šmartinska cesta 140, 1000 Ljubljana
E-mail: jac_slo@jnjsi.jnj.com

Ema Dornik

Informativno srečanje Sekcije za informatiko v zdravstveni negi – SIZN

V Kliničnem centru so se 18.06.2002 zbrale medicinske sestre, ki so se odzvale vabilu na informativno srečanje Sekcije za informatiko v zdravstveni negi – SIZN, ustanovljeno na pobudo članov Slovenskega društva medicinskih informatikov – SDMI v januarju 2002. Je posebna interesna skupina SDMI, ki združuje strokovnjake na področju informatike v zdravstveni negi in vse, ki jih to področje zanima.

Po pozdravnem nagovoru predsednice SIZN mag. Vesne Prijatelj, viš.med.ses., univ. dipl. org. in podpredsednika Zbornice zdravstvene nege Slovenije g. Petra Požuna, VMT, univ. dipl. oec., je predsednica SDMI Smiljana V. Slavec, univ. dipl. mat., predstavila delovanje Slovenskega društva za medicinsko informatiko, ki bo v letošnji jeseni praznovalo svoj 14. rojstni dan. Povedala je, da društvo združuje vse, ki so tako ali drugače povezani z informatiko v zdravstvu:

- Uporabnike, ki naj bi jim rešitve na področju informatike prinesle podporo pri zahtevnem strokovnem delu s pacienti (zdravniki, medi-

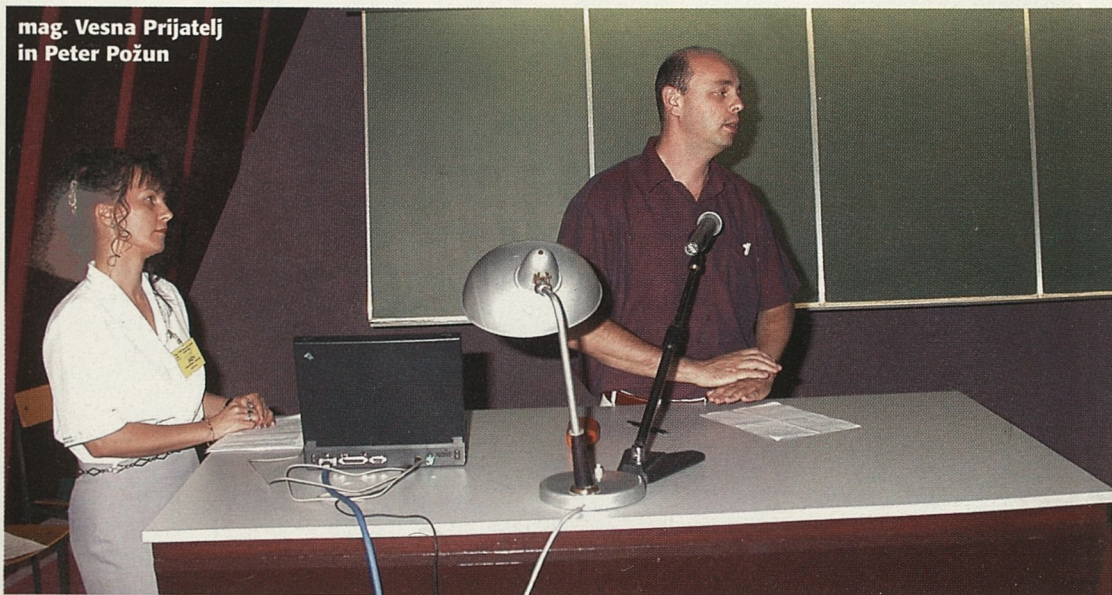
cinske sestre in tehniki, laboratorijski delavci, farmacevti in še mnogi drugi).

- Proizvajalce, ki poskušajo razviti in vpeljati kakovostne računalniško podprte rešitve, ki naj bi zadovoljile zahteve in pričakovanja uporabnikov in bile na visoki tehnološki ravni.
- Sodelavce ključnih institucij na področju zdravstva, Ministrstva za zdravje, Inštituta za varovanje zdravja, Zavoda za zdravstveno zavarovanje, Medicinske fakultete in še nekaterih drugih.

Mag. Vesna Prijatelj je predstavila programska izhodišča Sekcije za informatiko v zdravstveni negi. Povzemam nekaj njenih izhodišč:

- Sodelovanje v mednarodnih in slovenskih projektih, vzpodbujanje sodelovanja med izvajalci zdravstvene nege in drugimi, ki se ukvarjajo z informatiko v ZN, raziskovanje pomena informatike v zdravstveni negi.
- Zbiranje informacij in sodelovanje pri vzdrževanju baze raziskovalnih in aplikativnih projektov.

mag. Vesna Prijatelj
in Peter Požun

- Sodelovanje v odborih in pri delu sorodnih mednarodnih združenj na področju informatike v zdravstveni negi. Organiziranje strokovno-znanstvenih predavanj, srečanj, delavnic in obiskov tujih institucij ter skrb za vključevanje vsebin, povezanih z informatiko v zdravstveni negi pri strokovnih srečanjih in konferencah SDMI.
- Svetovanje in izdajanje strokovnih mnenj, oblikovanje priporočil in smernic v razvoju informatike v zdravstveni negi na podlagi zahtev društva ali prošnje zunanjega vlagatelja.
- Obveščanje javnosti o tekočih domačih in mednarodnih projektih ter drugih dejavnostih s področja informatike v zdravstveni negi.

Zbrane je seznanila z zdravstveno nego in informatiko skozi desetletja ter s kronološkim pregledom mednarodnih projektov s področja informatike v zdravstveni negi v Sloveniji.

Mag. Vesna Prijatelj je zaključila z naslednjimi besedami: »Informatika in informacijska tehnologija je zdaj del vsakdanjega življenja in močno prodira na vsa področja zdravstva. Prihodnost informatike v zdravstveni negi je v naših rokah. Zelo je pomembno, da nadaljujemo z izmenjavo idej in izkušenj, da se borimo za uvajanje informatike v naših okoljih in tako aktivno sodelujemo pri oblikovanju politike

razvoja informatike v zdravstveni negi na slovenski in mednarodni ravni. Mnoge ideje ugasnejo, ker se nimajo možnosti pokazati ali navidezno niso v relaciji z drugimi področji v informatiki. Zato je najboljša pot, da se srečujemo v interesnih skupinah, kot je SIZN.

Čaka nas veliko dela: vzpodbuditi čim večje sodelovanje med izvajalci zdravstvene nege in drugimi, ki se ukvarjajo z informatiko v ZN; pridobiti čim več članov, ki bi z aktivnim delom prispevali k razvoju in uvajanju informacijskih sistemov ZN v Sloveniji; izgraditi moramo mostove do drugih sorodnih mednarodnih organizacij; raziskati nova področja delovanja v naslednjih letih in se nenehno izobraževati tudi na področjih informatike.«

Vse udeležence je povabila, da se z aktivnim sodelovanjem pridružijo prizadevanjem k močnejšem razvoju informatike ZN v Sloveniji in realizaciji načrtovanih smernic dela.

V nadaljevanju je potekala razprava, v kateri so se odprla številna vprašanja na temo enotnega informacijskega sistema zdravstvene nege v Sloveniji, uporabe šifranta evidentiranja negovalnih diagnoz in dokumentacije zdravstvene nege v elektronski obliki. Srečanje smo zaključili z druženjem ob prigrizku.

Predsednica SDMI Smiljana V. Slavec (desno) predaja simbolno rožo - kaktus predsednici SIZN mag. Vesni Prijatelj (levo): 'predajam ti jo v upanju, da na vaši poti ne bodo samo bodice trdega dela, temveč da bodo zacveteli cvetovi uspeha razvoja informatike v zdravstveni negi'.

Marija Filipič

POHOD NA SLIVNICO – STROKOVNO VODENA REKREACIJA

Medicinske sestre smo na delovnem mestu nemalokrat nerazpoložene in včasih tudi neprijazne druga do druge, zato takšen dan, kot je sedaj za nami, zagotovo pripomore k boljšemu sodelovanju in večji volji do dela, saj je naše delo naporno, pa tudi zelo stresno.

Na Slivnici in v Cerknici v soboto, 29. junija, nismo srečale čarovnic, srečale pa smo veliko prijaznih ljudi, ki so nam ta dan naredili popoln.

Že v avtobusu, na vožnji od Ljubljane do Cerknice, sta nas gospa in gospod Sima pripravila na pravilno hojo. Opremila sta nas z merilniki srčnega utripa in poučila, kako z merjenjem srčnega utripa pravilno uravnavamo ritem hoje in zagotovo dosežemo boljše rezultate in manj telesnih nevšečnosti.

Mimo lepih notranjskih krajev – vasic, skozi Unec in Rakek, smo se pripeljale do Cerknice in izhodišča za Slivnico. Tu sta nas pričakali kolegici iz Cerknice in nas prijazno postregli s kavico in osvežilno pijačo.

Dan je bil čudovit, nebo oprano po močnem dežju, temperatura precej nižja od prejšnjih vročinskih dni, vidljivost dobra; skratka, kot nalašč za naš pohod. Le pot je bila razmočena in blatna, vendar nemoteča.

Že po prvem vzponu proti Slivnici je nekaj pohodnic moralo upočasniti hojo in globoko zadihati. Najprej smo hodile skozi prijetno senco gozda, nato pa po cvetočih travnikih, ki so nam že nudili poglede na vse strani, do doma na Slivnici, kjer pa se pogled razširi na Snežnik, Javornike, Bloško planoto, vasi pod Slivnico, nekaj najlepšega pa je Cerkniško jezero. Ta dan

Toliko žensk na pohodu – najbrž je kriv gospod Sima...

je bilo jezero zelo malo vodnato, sicer pa lahko voda zalije površino do 6 x 12 km. To se zgodi ob velikem deževju, ko okoliški pritoki napolnijo presihajoče jezero. Dno travnatega dela jezera je iz Slivnice videti kot sestavljenko različno zeleno obarvanih pravokotnikov, ki jih ločujejo poti ali potoki, pa tudi na malo dvignjenih delih kakšna hiša, ki je seveda v mokrem obdobju ogrožena in odrezana od drugih krajev. Takrat iz hiš ljudje pridejo le s čolnom. Cerknški kolegici sta nam slikovito opisali vse, kar je doseglo naše oko.

Počasi smo se morale vračati do našega izhodišča k avtobusu. Oddale smo merilce srčnega utripa gospodu Simi, ki je rezultate dal v spomin in jih bo poslal po pošti vsaki udeleženci na dom z navodili, kako se lahko pravilno gibalno sprošča.

V lepi vasi Dolenji vasi smo pri Kontrabantarju pojedle enolončnico in zavitek ter se kmalu pripravile za nove dogodivščine. Z lojtrnikom in konjsko vprego smo se popeljale po poteh

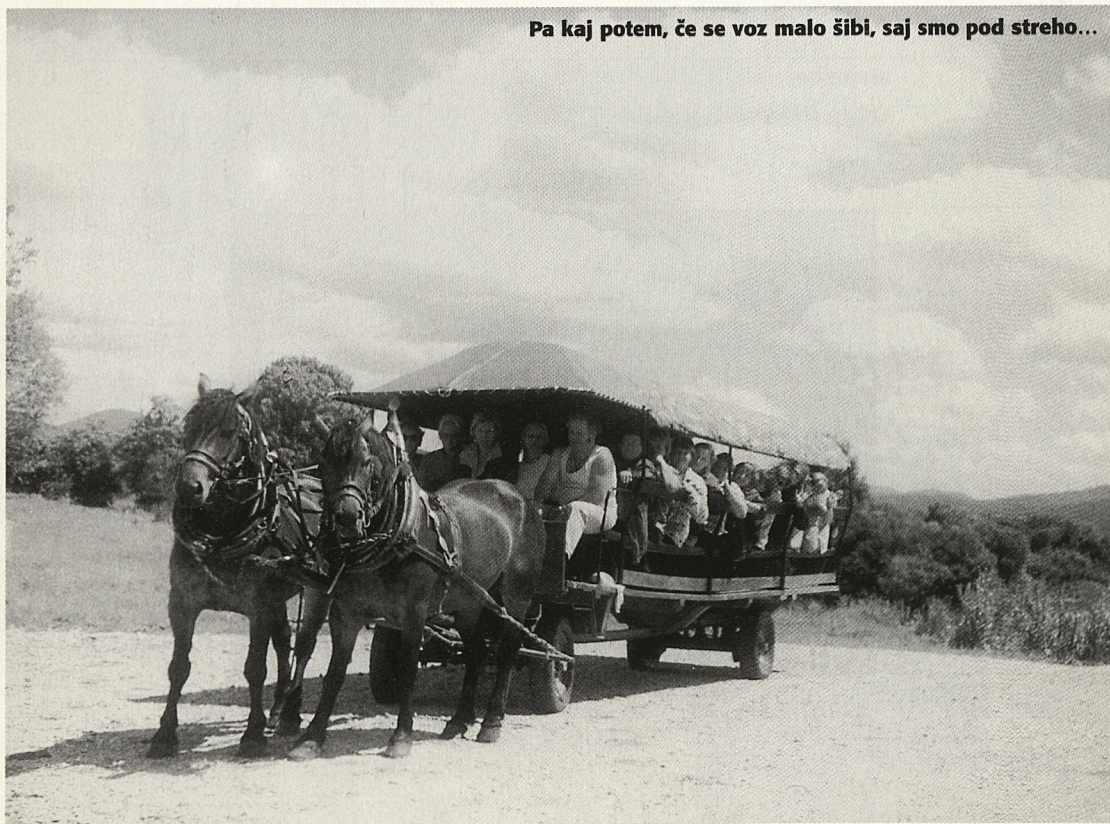
Cerkniškega jezera v smehu in dobri volji, nekatere pa tudi v strahu zaradi poskakovanja in nagibanja voza na vse strani. Med potjo smo opazovale lepote in posebnosti jezera in krasno močvirsko rastlinje.

Ustavile smo se v muzeju Cerknški hram in z ogledom žive makete Cerknškega jezera spoznale presihajoče jezero v vodnem in suhem stanju s pritoki, ponorji in požiralniki ob spremljavi zvokov iz narave: od ptičjega petja, rukanja srnjadi, do žabjega regljanja. Z ogledom ostalega dela muzeja in preko multivizije smo spoznale še življenje ljudi na širšem območju Cerknške doline v davni in sedaj. Ni bilo in tudi ni vse tako rožnato, kot se nam je tega dne videlo; ljudje so se morali s trdim delom in ogromno železne volje boriti za svoj obstoj na tem kosu zemlje.

Po čudovitih vtisih: od sprostitve, razvedrila, izobraževanja in kulturnega bogatenja smo si bile edine, da se počasi vrnemo proti domu.

Zagotovo se še srečamo!

Pa kaj potem, če se voz malo šibi, saj smo pod streho...

ROBČKI ZA HIGIENO PRI HEMOROIDIH

- POPOLNA NEGA PRI HEMOROIDIH
- ROBČKI OSVEŽUJEJO, HLADIJO IN RAZKUŽIJO
- PRIROČNA EMBALAŽA
- DISKRETEN NAČIN UPORABE
- DERMATOLOŠKO TESTIRANO

Lek d. d.
KOZMETIKA, Verovškova 57
1526 Ljubljana, Slovenija

ZAUPAJTE SLOVENSKI KVALITETI

izdelujemo opremo
za bolnice, ambulante
in kozmetične salone:

pregledne mize
različnih izvedb

vozičke za aparate

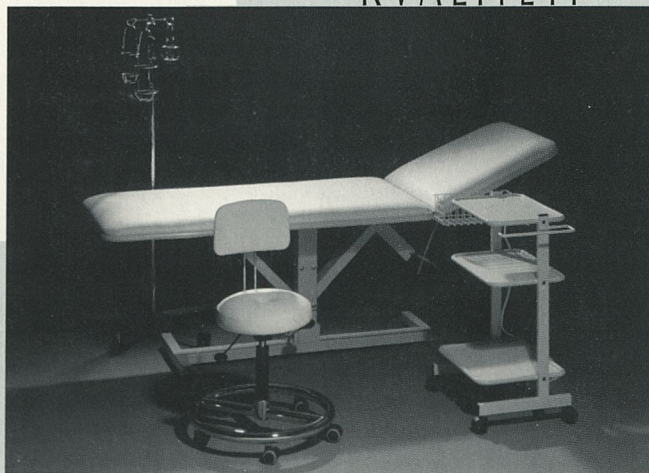
servirne vozičke

dvižne okrogle mize

paravane

stojala za infuzijo

stopnice itd.

KOVINSKA GALANTERIJA

Novak Apolonija s.p.

OIC Trzin, Brezovce 7

1236 Trzin

Tel: +386 1 562 1263

Tel: +386 1 562 0117

Fax: +386 1 562 0118

NOVAK

KOVINSKA GALANTERIJA

Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

PSIHIATRIČNA SEKCIJA

Vabi na strokovno srečanje

OBRAVNAVA PACIENTOV Z ODKLONILNIM VEDENJEM V KRIZNIH STANJIH

ki bo 26. septembra 2002 v dvorani Psihiatrične klinike Ljubljana Polje

Program:

09.00 - 10.00	REGISTRACIJA
10.00	OTVORITEV SREČANJA – predsednica sekcije Vesna Čuk, viš.med.ses., prof. zdr. vzg.
10.15	PREDSTAVITEV PROGRAMA OKROGLE MIZE – strokovni vodja Stanka Komazec, dipl.m.s.
10.15 - 10.30	Vloga družinskega zdravnika pri hospitalizaciji pacientov z odklonilnim vedenjem – Žlahtič Jakopič Renata, dr.med., ZD Ljubljana Šiška
10.30 - 10.45	Vloga patronažne službe pri obravnavi pacientov z odklonilnim vedenjem – predvidoma Marija Smolič, dipl. m.s., spec.pat.r.zdr. nege
10.45 - 11.00	Vloga zdravnika nujne medicinske pomoči pri obravnavi pacientov z odklonilnim vedenjem – izvajalec zdravnik – SNMP ZD Ljubljana
11.00 - 11.15	Vloga reševalca pri obravnavi pacientov z odklonilnim vedenjem v predbolnišničnem okolju – Anton Posavec, viš.zdr.teh.
11.15 - 11.45	Obravnavo pacientov z odklonilnim vedenjem v bolnišnici – Psihiatrična klinika Ljubljana Vloga zdravnika psihiatra – doc. dr. Rok Tavčar, dr.med., spec. psih. Vloga službe zdravstvene nege – Barbara Anžur, viš.med.ses.
11.45 - 12.00	Asistenca policije ob intervencijah v kriznih stanjih pri pacientih z odklonilnim vedenjem – izvajalec predvidoma MNZ Ljubljana, Mile Nunič, višji inšpektor, Vodja sektorja za javni red v upravi uniformirane policije gen. polic. uprave
12.0 - 12.15	Pravni vidiki pri obravnavi pacientov z odklonilnim vedenjem Obstoječa zakonodaja in predlogi zakona o duševnem zdravju Lan Vošnak, dipl. pravnik, KOKP Ljubljana
12.15- 13.15	Odmor
13.15- 14.45	Delo po skupinah – vodijo jih predavatelji
15.00	Poročanje skupin, Zaključek strokovnega srečanja

Splošne informacije:

Kotizacija za člane znaša **14 000** in **28 000** SIT za nečlane in jo nakažete na transakcijski račun NLB, posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana – **ZDMSZTS št: 02031-0016512314**, sklic na stroškovno mesto **00 12007**. Kotizacijo lahko poravnate z gotovino ob registraciji ali na podlagi računa, ki vam ga pošljemo po obvezni predhodni prijavi.

Pisne prijave so obvezne na prijavnici, objavljeni v vsaki številki Utripa. Pošljete jih na sedež Zbornice – Zveze, Vidovdanska 9, Ljubljana, **najkasneje do 20. septembra 2002**.

Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji.

Informacije: Vesna Čuk, Psihiatrična bolnišnica Idrija, Pot sv. Antona 49, tel.: 05 37 34 435, 041 499 161, e-mail vesna.cuk@pb-idrija.si in Stanka Komazec, Psihiatrična klinika Ljubljana, Studenec 48, 1260 Ljubljana Polje: tel.: 01 587 2144, 041 420 249, faks: 01 52837 37.

Strokovno organizacijski odbor: Vesna Čuk, Stanka Komazec, Barbara Možgan, Barbara Anžur, Marija Smolič, Anton Posavec.

Vljudno vabljeni!

Predsednica sekcije: Vesna Čuk

Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

PEDIATRIČNA SEKCIJA

Vabi na strokovno srečanje

MOTNJE PRESNOVE IN MOTNJE PREHRANJEVANJA PRI OTROCIH,

ki bo 03. in 04. oktobra 2002 v Hotelu Larix v Kranjski Gori

Program:

ČETRTEK, 03.10.2002:

- 08.00 – 10.00 Registracija udeležencev
10.00 – 10.30 Pozdrav udeležencem in kulturni program
10.30 – 10.50 **Prebiotiki in probiotiki v prehrani**, *prim. prof. dr. Dušica Mičetič - Turk, dr.med.*
10.50 – 11.10 **Kakovost življenja otrok in mladostnikov s celiakijo**
Darja Žužej - Urlep, dr.med., spec. ped.
11.10 – 11.30 Odmor
11.30 – 11.45 **Vloga medicinske sestre pri diagnostiki celiakije**, *Gordana Strgar, ZT*
11.45 – 12.15 **Zdravstvena vzgoja otrok s celiakijo in delovanje Slovenskega društva za celiakijo**
Breda Kojc, dipl.m.s.
12.15 – 12.30 Razprava
12.30 – 13.00 Sponzorji se predstavijo
13.00 – 15.00 Odmor za kosilo
15.00 – 15.30 **Obravnavanje otrok s čezmerno telesno težo**, *Magdalena Urbančič, dr.med., spec. ped.*
15.30 – 16.00 **Zdravstvena vzgoja staršev in otrok s čezmerno telesno težo**
Zdenka Koporec, dipl.m.s.
16.00 – 16.20 Razprava
16.30 - Sestanek razširjenega odbora Pediatrične sekcije
19.00 - Gledališka predstava
20.30 - Skupna večerja v Hotelu Larix

PETEK, 04.10.2002:

- 09.00 – 09.45 **Model zdravljenja motenj hranjenja v otroškem obdobju**
prim. Mojca Breclj Kobe, dr.med., spec. psih.
09.45 – 10.30 **Zdravstvena nega in vzgoja otrok z motnjami hranjenja**
Jožica Peterka - Novak, viš. med. ses., prof. soc. ped.
10.30 – 10.40 Razprava
10.40 – 11.00 Odmor
11.00 – 11.45 **Predstavitev enote za zdravljenje motenj hranjenja**
mag. Karin Sernec, dr. med., spec. psih.
11.45 – 13.30 **Družinska dinamika pri motnjah hranjenja**
doc. dr. Christian Gostečnik, spec. klin. psih.

OBVESTILA: Organizacijski odbor:

Valentina Vajović, Jožica Mikec, Irena Žagar, Marjana Kulovec, Darja Bukovec, Vlasta Femc, Jožica Trstenjak.

Kontaktne osebe: Valentina Vajović, Zdravstveni dom Novo mesto, Otroški dispanzer, Kandjijska 4, 8000 Novo mesto, telefon: 07 / 39 16 843, GSM: 041 752 964;

Jožica Mikec, Splošna bolnišnica Novo mesto, Pediatrična ambulanta, Šmihelska 1, 8000 Novo mesto, telefon: 07 / 39 16 311 (do 11. ure dopoldne), GSM: 031 254 683.

SPLOŠNE INFORMACIJE: Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izobraževanje. Kotizacija z DDV znaša: za člane za en dan 14.000 SIT, za dva dni 28.000 SIT; za nečlane: za en dan 28.000 SIT, za dva dni 56.000 SIT. Nakažite jo na transakcijski račun ZDMSZTS št. 02031-0016512314, sklic na 00 12005 (s pripisom *Za Pediatrično sekcijo*), ki je odprt pri NLB d.d., Posl. Tavčarjeva 7, 1000 Ljubljana. Pisne prijave so obvezne na prijavnici, ki je objavljena v vsaki številki Utripa. Najkasneje do 28.09.2002 jih pošljite na naslov: Valentina Vajović, Zdravstveni dom Novo mesto, Otroški dispanzer, Kandjijska 4, 8000 Novo mesto. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji.

Prenočišče rezervirajte sami v Hotelu Larix, Kranjska Gora, do 28.09.2002 na recepciji – telefon: 04 / 588 41 00, faks: 04 / 588 44 79 ali na e-mail: info@htp-gorenjka.si. Kontaktna oseba je ga. Aljoša Tomazin. Pri rezervaciji se obvezno sklicujte na strokovno srečanje. V imenu organizacijskega odbora vladno vabljeni na strokovno srečanje in dobrodošli v Kranjski Gori.

Predsednica sekcije: Valentina Vajović

Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije
UPRAVNI ODBOR

VABILO

Vabimo Vas na enodnevno strokovno izobraževanje na temo

VODENJE LJUDI,

ki bo **v četrtek, 10. oktobra**

v konferenčni dvorani Karantanija v hotelu Lev
na Vošnjakovi 1 v Ljubljani.

Strokovnjaki in strokovnjakinje s področja vodenja, ki delujejo v okviru NHS-trust – to je angleške zdravstvene zavarovalnice in lastnice večine bolnišnic in Univerze v Leedsu, bodo udeležencem strokovnega srečanja predstavili program, ki že poteka v Angliji in v katerega je vključenih 32 000 vodij v zdravstvenih ustanovah. Glede na to, da se Slovenija približuje vstopu v EU, bodo predstavljene teme in program omogočili pridobitev novih znanj in izkušenj ter s tem lažje prilagajanje okoliščinam, ki bodo nastale z vstopom v EU.

Program:

09.00 - 10.00	Registracija udeležencev Predstavitve programa – Peter Požun
10.00 - 10.45	Professor Jean Faugier - Predstavitve programa »Nursing Leadership Programm«
10.45 - 11.45	John Lancaster - Vodenje krepi organizacijo, njeno moč in rezultate
11.45 - 12.15	Jane Holroyd – Bistvo skrbi pri vodenju
12.15 - 13.30	Kosilo
13.30 - 14.15	Professor Jean Faugier / John Lancaster – Učenje izvajanje EU programa vodenja
14.15 - 15.15	Jane Holroyd – EU raziskava o vodenju v zdravstveni negi
15.15	Zaključek srečanja

PREDAVANJA BODO SIMULTANO PREVAJANA.

Kotizacija **za udeležbo z DDV znaša 20 000 sit za člane in 40 000 sit za nečlane.**
Poravnate jo lahko na transakcijski račun: NLB, posl. Tavčarjeva 7, LJ - ZDMSZTS
št. 02031-0016512314, sklic na št. 00 120 01 s pripisom – seminar Vodenje.

Prosimo, da se zaradi omejenih možnosti prijavite s splošno prijavnico iz Utripa in jo po pošti pošljete na sedež Zbornice – Zveze ali po faksu 01 231 6055 najkasneje do 4. 10. 2002.

**Vabimo vse, ki se na svojem delovnem mestu vsak dan soočate z vodenjem ljudi,
pa tudi tiste, ki jih to področje dela zanima.**

O B V E S T I L O

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije v splošni medicini obvešča, da je seminar z naslovom **»Medicinska sestra - bolnik, varovanec v stiski«,** ki je bil planiran 27. 09. 2002, **preložen na kasnejši čas in sicer na 25. 10. 2002.** Podrobnejši program predavanj in kraj bo objavljen v **Utripu**, ki izide v začetku meseca **oktobra.** Vse informacije dobite pri predsednici sekcije Boženi Istenič, na tel. številki 041 518-324.

Hvala za razumevanje.

Predsednica sekcije: Božena Istenič

Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER V ONKOLOGIJI

vabi ob 15. obletnici ustanovitve in delovanja sekcije na

29. STROKOVNI SEMINAR,

ki bo 10. in 11. oktobra 2002 v kongresni dvorani Mercurius, BTC, Šmartinska c. 152, Ljubljana

četrtek, 10. 10. 2002

RAZVOJ ONKOLOGIJE IN ONKOLOŠKE ZDRAVSTVENE NEGE

- 08.00 – 9.30 Registracija
- 09.30 – 10.15 **Petnajst let Sekcije medicinskih sester v onkologiji**
- kulturni program
- slavnostni nagovori
- podelitev priznanj
- 10.15 – 11.00 **Razvoj onkologije v obdobju 1938 do 2002**
- doc. dr. A. Peter Fras, dr.med., Onkološki inštitut Ljubljana
- 11.00 – 11.30 Odmor
- 11.30 – 12.00 **Onkološka zdravstvena nega včeraj, danes, jutri**
- Marina Velepčič, viš.med.ses., Onkološki inštitut Ljubljana
- 12.00 – 12.30 **Rak danes in rak šest desetletij nazaj**
- prof. dr. M. Primic Žakelj, dr.med., Onkološki inštitut Ljubljana
- 12.30 – 13.00 **Razprava**
- 13.00 – 14.30 Odmor za kosilo

KAKOVOST V ZDRAVSTVENI NEGI (1. del)

- 14.30 – 15.00 **Merjenje kakovosti – pomemben dejavnik procesa izboljšanja kakovosti v zdravstveni negi**, mag. Saša Kadivec, prof. zdr. vzg., Bolnišnica Golnik - KOPA
- 15.00 – 15.30 **Zadovoljstvo bolnikov – kazalec kakovosti v zdravstvu**
- Brigita Skela Savič, univ.dipl.org., viš.med.ses., Onkološki inštitut Ljubljana
- 15.30 – 15.45 **Roche – celosten in bolniku prijazen pristop k zdravljenju raka**
- Mojca Goričanec, mag.farm., Hoffmann-La Roche Ltd
- 15.45 – 16.00 **Razprava**
- 16.00 – 17.00 Volilna skupščina
19. 00 Družabni večer v »Casa del Papa«

petek, 11.10.2002

KAKOVOST V ZDRAVSTVENI NEGI (2. del)

- 09.30 – 10.00 **Príprava bolnika na diagnostične postopke nekoč in danes**
- Jožica Jošt, viš.med.ses., Bolnišnica Golnik - KOPA
- 10.00 – 10.30 **Celoviti pristopi pri zdravstveni negi bolnika z bolečino**
- Mira Logonder, viš.med.ses., Onkološki inštitut Ljubljana
- Alenka Ostanek, viš.med.ses., Klinični center Ljubljana, Pediatrična klinika
- 10.30 – 10.45 **Anemija pri bolnikih z rakom in njen vpliv na kakovost življenja**
- Veronika Kodre, dr. vet. med., Janssen - Cilag
- 10.45 – 11.15 Odmor
- 11.15 – 11.45 **Spoznanja in dosežki na področju priprave in aplikacije citostatikov**
- Darja Musič, viš.med.ses., Onkološki inštitut Ljubljana
- Albina Bobnar, prof.defekt, viš.med.ses., Slovensko društvo Hospic
- 11.45 – 12.15 **Dokumentiranje v zdravstveni negi**
- Katarina Lokar, prof.zdr.vzg., Onkološki inštitut Ljubljana
- 12.15 - 12.45 **Razvoj kadrov – element vodenja v zdravstveni negi**
- Brigita Skela Savič, univ.dipl.org., viš.med.ses., Onkološki inštitut Ljubljana
- 12.45 – 13.15 **Razprava**
- 13.15 **Sestanek razširjenega odbora sekcije**

SPLOŠNE INFORMACIJE

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje.

Kotizacija za člane znaša 28.000,00 SIT, za nečlane 56.000,00 SIT. V kotizacijo sta všteti večerja in zbornik predavanj. Zaradi DDV je nujna pisna prijava na seminar, zato vas vljudno prosimo, da se prijavite s prijavnico, ki je objavljena v Utripu ali s prijavnico, ki je na zadnji strani vabila.

Prijavnico pošljite na naslov: Onkološki inštitut Ljubljana, Brigita Skela Savič, pomočnica direktorice za ZN, Zaloška c. 2, 1000 Ljubljana.

Informacije po telefonu: (01) 43 20 018 ali int. št. 45-17, Faks: (01) 43 14 180

Kotizacijo nakažite na TR NLB - Lj ZDMSZTS: 02031-0016512314, sklic na številko 00-120-16 s pripisom "za Sekcijo MS v onkologiji" ali pa jo boste poravnali pred pričetkom seminarja. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico, potrdilo o plačani kotizaciji (virman), če se ne boste predhodno pisno prijavili, pa tudi izpolnjeno prijavnico za seminar z vsemi ustreznimi podatki (**zlasti davčno št. zavoda**).

Prenočišča lahko rezervirate v Hotelu Park, Tabor 9, Ljubljana (tel. 01 433 13 06) ali Hotelu Turist (tel. 01 234 91 30), kjer smo rezervirali omejeno število postelj. Rezervacijo opravite najkasneje do 20. 9. 2002.

Vljudno vabljeni!

Predsednica sekcije: Brigita Skela Savič

Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER – BABIC vabi na

STROKOVNI SEMINAR,

ki bo v petek, 11. oktobra 2002 v restavraciji BELLEVUE v Slovenj Gradcu - Zidanškova ulica 1

PROGRAM

- 08.30 – 09.30 **Registracija udeležencev**
 09.30 – 10.00 **Otvoritev, pozdravni govori**
 10.00 – 10.25 **Bris materničnega vratu – PAP test**, Marja Lenart, dr.med.
 10.25 – 10.50 **Laboratorijske preiskave v nosečnosti**, Kristina Pur, dipl.m.s., Vida Weingerl, viš.med.ses.
 10.50 – 11.15 **Rh-izosenzibilizacija in nosečnosti**, mag. Frenk Kristofelc, dr.med., spec.gin. in por.
 11.15 – 11.40 **Narkomanija in nosečnost**, Vesna Šlajpah, viš.med.ses.
 11.40 – 11.55 Predstavitev izdelkov Veleda
 11.55 – 12.45 Odmor
 12.45 – 13.00 **Predstavitev Mirene**, Jana Mrak, dr.med.
 13.00 – 13.25 **Emocije in depresivna stanja v reproduktivnem obdobju žene**, Sonja Stančin, dipl.m.s.
 13.25 – 13.55 **Zdravljenje stresne inkontinence pri ženskah – minimalno invazivni operacijski pristop**, mag. Marijan Lužnik, dr.med., spec.gin. in por.
 13.55 – 14.20 **Izobraževanje babic v Evropski uniji**
 Mihaela Skoberne, viš.med.ses., spec. supervizor, viš. predavateljica
 14.20 – 14.45 **Aktivno vključevanje družine pri delu s starši – spodbujanje v družino usmerjenega pristopa**, mag. Klaudia Urbančič, prof.zdr.vzgz.
 14.45 – 14.55 Kako smo se imeli na kongresu ICM,
 Anita Prelec, dipl.m.s., spec.

Zaključek

Splošne informacije: Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija z DDV za člane znaša 14.000 SIT, za nečlane 28.000. V kotizacijo je všteto gradivo in organizacija seminarja. Nujna je pisna prijava s prijavnico iz Utripa, ki jo pošljete na naslov: ZZNS - ZDMSZTS, Vidovdanska 9, Ljubljana najkasneje do **5. oktobra 2002** (prijavnica je v vsakem Utripu). Kotizacijo nakažite na **transakcijski račun NLB - ZDMSZTS: 02031-0016512314, sklic na številko 00 120-04**. Omenjeni znesek lahko poravnate tudi pred začetkom seminarja. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico, potrdilo o plačani kotizaciji in pisno prijavo.

Informacije: Pavla Kogelnik, Porodnišnica Slovenj Gradec, tel. 02/882 34 44

Gordana Njenjič, Ginekološka klinika Ljubljana, tel. 01/ 522 60 48

Predsednica sekcije: Gordana Njenjič

ČETRTO OBVESTILO

**SLOVENSKI INTERNISTIČNI KONGRES MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV
Z MEDNARODNO UDELEŽBO**

»POVEZOVANJE - NAŠA PREDNOST IN PRILOŽNOST«

Terme Čatež, 17. do 19. oktober 2002

Organizator: Strokovne sekcije, ki delujejo na področju internističnih strok: Sekcija MS in ZT za področje nefrologije, dialize in transplantacije, Hematološka sekcija MS in ZT, Endokrinološka sekcija MS in ZT, Pulmološka sekcija MS in ZT, Sekcija MS in ZT v kardiologiji in angiologiji, Sekcija MS in ZT na internistično-infektološkem področju, Sekcija MS in ZT v urgentni medicini.

SPLOŠNE INFORMACIJE:

Datum in kraj: 17.- 19. oktober 2002, TERME ČATEŽ

Kongresno tajništvo: Klinični center Ljubljana, SPS Interna klinika, Zaloška cesta 7, 1525 Ljubljana
Justina Japelj, Erna Kos-Grabnar - Tel.: + 386 - 1 - 52-23-152, faks: + 386 - 1- 52-23-118
e- mail: erna.kos@kclj.si

Informacije o namestitvi: Terme Čatež, tel.: 07/4935-000, ga.Tatjana Pohar – **do 16. 9. 2002**

Prijava in kotizacija za udeležbo: Rok za zgodnjo prijavo: 16. september 2002; kotizacija 35.000 SIT.
Cena enodnevne kotizacije je 17.500 SIT. Rok za pozno prijavo: 10. oktober 2002; kotizacija 40.000 SIT
Prijavite se s prijavnico iz Utripa, ki jo pošljite v Tajništvo kongresa, SPS Interna klinika, KC, Zaloška 7, Lj. ali **po faksu: 01 522 31 18, ga. Justina Japelj**

Kotizacijo nakažite: TRR ZDMSZTS št.: 02031-0016512314 pri NLB, posl. Tavčarjeva 7, Lj.;

Sklic na št.: 12029 s pripisom za »internistični kongres«

Strokovni program: Potekal bo v obliki plenarnih predavanj, ustnih predstavitev in posterjev. Predavanja in posterji posterjev bodo natisnjeni v kongresnem Zborniku

Organizacijski odbor: Predsednica: Erna Kos Grabnar

Člani: Slavica Klančar, Lidija Marinč, Marija Špelič, Petra Kersnič, Miha Kovač, Bojan Uran

Programski odbor: Predsednica: Marjana Božjak

Člani: Mirjana Čalič, Alenka Roš, Maruša Brvar, Andreja Peternelj, Mateja Šporar-Tomažin, Lidija Ahec, Sonja Pečular, Zofka Škoflanec

PROGRAM KONGRESA

ČETRTEK, 17. oktober 2002

08.00 – 10.00 **Prijava in registracija udeležencev**

10.00 **OTVORITEV**

Predsedstvo: Erna Kos Grabnar, Marjana Božjak, Lidija Marinč

11.00 – 11.30 **Znanje za 21. stoletje,** dr. Ana Kranjc

11.30 – 11.50 **»Po cesti ali stezi?« – medicinske sestre in babice na poti v Evropsko unijo**

Darja Cibic, univ.dipl.org., viš.med.ses.

11.50 – 12.10 **Novosti in aktualnosti v interni medicini,** prof.dr. Igor Križman, dr.med.

12.10 – 12.30 **Inštrumenti in orodja za ocenjevanje kvalitete dela medicinskih sester**

Rosana Svetič Čišić, viš.med.ses.

12.30 – 12.40 Odmor

12.40 – 13.10 **Medicinske sestre v postsocializmu,** doc. dr. Tonči A. Kuzmanič

13.10 – 13.30 Razprava

13.30. – 15.00 Odmor za kosilo

15.00 – 18.00

15.00 – 15.15 **Kardiologija v novem tisočletju,** prof. dr. Peter Rakovec, dr.med.

- 15.15 – 15.30 **Utrip v kateterskem laboratoriju v Ljubljani**
Lidija Marinč, viš.med.ses., Irena Blažič, viš.med.ses.
- 15.30 – 15.40 **Prispevek medicinske sestre pri koronarografiji v kateterskem laboratoriju v Mariboru**, Zorica Jančar, SMS
- 15.40 – 15.50 **Izobraževanje in sekundarna preventiva bolnikov z akutnim koronarnim sindromom**, Slavica Kojanič, viš.med.ses.
- 15.50 – 16.00 **Vloga medicinske sestre v ambulantni rehabilitaciji pri bolniku z ishemično boleznijo srca**, Simona Auman, dipl.m.s.
- 16.00 – 16.10 **Standard merjenja krvnega tlaka**, Ana Marija Klasinc, viš.med.ses.
- 16.10 – 16.20 **Zvišan krvni tlak in dejavniki tveganja za njegov nastanek**, Marija Kohek, dipl.m.s.
- 16.20 – 16.30 **Vloga patronažne sestre pri oskrbi bolnika s srčnim popuščanjem na domu**
Mojca Kalan, viš.med.ses.
- 16.30 – 16.40 Razprava
- 16.40 – 17.00 Odmor
- 17.00 – 17.10 **SIND : Uporaba novega LTS laringealnega tubusa v urgentni medicini**
Urška Cankar, dipl.m.s., produktni vodja
- 17.10 – 17.20 **Urgentni pristop k šokiranemu bolniku**, asist. Hugo Možina, dr.med.
- 17.20 – 17.30 **Zdravstvena nega bolnikov z ishemično boleznijo srca; šestmesečna analiza glede na spol in starost**, Mateja Makor, dipl.m.s., Renata Prah, dipl.m.s.
- 17.30 – 17.40 **Zastrupitve z gobami**, Marija Jamšek, dr.med.
- 17.40 – 17.50 **Zdravstvena nega pri akutnih zastrupitvah**, Maruša Brvar, viš.med.ses.
- 17.50 – 18.00 **Novo kakovosti – prvi 24-urni urgentni hospital**
Slavica Klančar, viš.med.ses., spec. akad. st. Andrej Bručan, dr.med.
- 18.00 – 18.10 Razprava
- 18.00 – 19.00 **Predstavitev posterjev**
Posterji so razstavljeni ves čas trajanja kongresa
- 21.00 **OTVORITVENO SREČANJE**
Koktejl

PETEK, 18. oktobra 2002

Predsedstvo: Alenka Roš, Slavica Klančar, Marija Špelič

- 08.30 – 08.50 **Ali medicinske sestre razumemo zdravstveno vzgojo kot informiranje, učenje, vzgajanje ali kot svetovanje?**, dr. Silvestra Hoyer, univ. dipl. ped., viš.med.ses.
- 08.50 – 09.10 **Sodobni pristopi menedžmenta za kakovost zdravstvene nege**
mag. Marija Bohinc, univ. dipl. org., viš.med.ses.
- 09.10 – 09.40 **May- Len Sundin**, Stocholm
- 09.40 - 10.00 Razprava in odmor
- 10.00 – 10.10 **Zdravstvena nega bolnika z diabetično nefropatijo in odpovedjo ledvic**
Jožica Majcen, viš.med.ses.
- 10.10 – 10.20 **Vodenje dialize pri akutni odpovedi ledvic**
Liljana Gaber, viš.med.ses.
- 10.20 – 10.30 **Preprečevanje infekcij katetrov za peritonealno dializo**
Sonja Turk, dipl.m.s.
- 10.30 – 10.40 **Aktivna vloga bolnika pri zdravljenju s transplantacijami organov**
Mirjana Čalič, viš.med. es., Erna Jovanovič, viš.med.ses., Maja Uštar, dipl.m.s.
- 10.40 – 10.50 **Obdelava in vodenje bolnika za transplantacijo**
Mojca Kolman, viš.med.ses., univ. dipl. org.
- 10.50 – 11.00 Razprava
- 11.00 – 11.10 **Perkutana endoskopska gastrostoma - PEG**, Darja Kramar, dipl.m.s.
- 11.10 – 11.20 **Transjugularni intrahepatalni portosistemski shunt - TIPS**
Marjeta Matjašič, viš.med.ses., Peter Popovič, dr.med.

- 11.20 - 11.30 **Medicinska sestra v endoskopiji; realnost in prihodnost,**
Tatjana Gjergjek, dipl.m.s.
- 11.30 – 11.40 Razprava
- 11.40 – 12.00 Odmor
- 12.00 – 12.20 **Krvotvorne in druge matične celice – nove možnosti zdravljenja,**
Prim. Jože Pretnar, dr.med.
- 12.20 – 12.40 **Medicinska sestra in transfuzija krvi in krvnih pripravkov**
Irena Katja Škoda, dipl.m.s., Tanja Gašperlin, dipl.m.s.
- 12.40 – 12.50 **Zdravstvena nega imunokompromitiranega bolnika in nadzor nad kužninami**
Alenka Dobrovoljc, viš.med.ses., Vlasta Malavašič, dipl.m.s.
- 12.50 – 13.00 **Zdravstvena nega hematoloških bolnikov s Hickmanovim katetrom**
Metka Ražman, dipl.m.s., Zofka Škoflanc, viš.med.ses., Petra Kamenšek, dipl.m.s.
- 13.00 – 13.10 **Zdravstvena nega bolnikov s hemofilijo z nepretrgano infuzijo faktorjev strjevanja**
Marjanca Rožič, dipl.m.s.
- 13.10 – 13.20 **Wisecare projekt na Kliničnem oddelku za hematologijo**
Vlasta Slabe, viš.med.ses., Mateja Vreček, dipl.m.s.
- 13.20 – 13.30 **Praktično usposabljanje diplomirane medicinske sestre na hemato-onkološkem oddelku SPS Pediatrične klinike, Klinični center,** Alenka Ostanek, dipl.m.s.
- 13.30 -13.40 Razprava
- 13.40 – 15.00 Odmor za kosilo
- 15.00 – 18.10 Predsedstvo: Alenka Roš, Slavica Klančar, Marija Špelič
- 15.00 – 15.20 **Vseživljenjsko učenje in izobraževanje; Predstavitev dobitnikov priznanj Andragoškega centra Slovenije za izjemne učne dosežke v izobraževanju odraslih v letu 2002 (Video),** mag. Zvonka Pangerc – Pahernik
- Plenarna predavanja
- 15.30 – 15.50 **Strateški menedžment institucionalne zdravstvene nege**
Marina Brumen, univ. dipl. ekon.
- 15.50 – 16.10 **Pomoč informatike pri poslovanju bolniškega oddelka Kaj storiti v luči prihajajočih »DRG«?!,** Uran Bojan, univ. dipl. oec.
- 16.10 - 16.30 **Laura Downes, R. N.,** Nursing Standard, Clinical editor
- 16.30 – 16.50 Razprava
- 16.50 – 17.00 **Upoštevanje standardov zdravstvene nege pri delu,** Saša Kadivec, prof. zdr. vzg.
- 17.00 – 17.10 **Informacijska tehnologija – dodatno delo ali nov izziv za medicinske sestre**
Darja Ovijač, viš.med.ses., univ. dipl. org.
- 17.10 – 17.20 **Epidemiološko spremljanje bolnišničnih okužb s podporo informacijskega sistema,** Zdenka Kramar, dipl.m.s., Mojca Mezeg, dipl.m.s.
- 17.20 – 17.30 **Spremembe v zdravstveni negi,** Lidija Ahec, dipl.m.s.
- 17.30 – 17.40 **Kategorizacija bolnikov po metodi Rush v primerjavi z metodo San Joaquin**
Vanja Založnik, dipl.m.s., Petra Balažič, dipl.m.s.
- 17.40 – 17.50 **Izobraževanje medicinskih sester v Sloveniji,** asist. Andreja Kvas, prof. zdr. vzg.
- 17.50 – 18.00 **Zakaj vseživljenjsko učenje, izobraževanje medicinskih sester?**
Katja Hren, viš.med.ses., univ. dipl. org., Darja Plank, viš.med.ses., univ. dipl. org.
- 18.00 – 18.10 **Zdravstvena vzgoja na primarni, sekundarni in tercialni ravni**
Darja Plank, viš.med.ses., prof. zdr. vzg., Katja Hren, viš.med.ses., univ. dipl. org.
- 18.10 Razprava
- 21.00 Skupna večerja in družabno srečanje

SOBOTA, 19. oktober 2002

Predsedstvo: Erna Kos Grabnar, Lidija Marinč, Mirjana Čalič

Plenarni predavanji

- 08.30 – 08.50 **Spremljanje kazalcev kakovosti zdravstvene nege na SPS Interni kliniki Klinični center Ljubljana**, Darinka Čarni Dobovišek, viš.med.ses.
- 08.50 – 09.10 **Obladovanje stroškov v zdravstveni negi**, Andreja Peternej, dipl.m.s.
- 09.10 – 09.30 Odmor
- 09.30 – 09.45 **Osteoporoza**, prof.dr. Janez Preželj, dr.med.
- 09.45 – 09.55 **Zdravstvena vzgoja bolnikov z osteoporozo**, Angelca Zver, viš.med.ses.
- 09.55 – 10.05 **Možnost načrtovanja prehrane za sladkorne bolnike s kronično ledvično odpovedjo**, Jože Lavrinec, VMT
- 10.05 – 10.15 **Akutni zaplet sladkorne bolezni – hipoglikemija**, Jana Klavs, viš.med.ses.
- 10.15 – 10.25 **Anorexia nervosa – bolezen sodobnega časa**
Alenka Roš, dipl.m.s., Ema Ščavničar, viš.med.ses., spec. supervisor
- 10.25 – 10.35 **Zdravstvena vzgoja sladkornega bolnika z insulinskim zdravljenjem**
Klavdija Čuček Trifkovič, prof. zdr. vzg.
- 10.35 Razprava
- 10.45 Odmor
- 11.00 – 11.15 **Alergija – bolezen sodobnega časa**, Branka Langerholc, viš.med.ses.
- 11.15 – 11.25 **Zdravstvenovzgojne aktivnosti medicinske sestre v šoli o astmi**, Brigita Putar, viš.med.ses.
- 11.25 – 11.40 **Respiracijska insuficienca – zdravljenje s kisikom**, asist. mag. Matjaž Turel, dr.med.
- 11.40 – 11.50 **Skrb za bolnika pred bronhoskopijo, med njo in po njej**, Robert Terbovšek, VZT
- 11.50 – 12.00 Razprava
- 12.00 – 12.30 Odmor
- 12.30 **Zaključki kongresa – okrogla miza**

*VLJUDNO VABLJENI!**Organizacijsko-programski odbor*

Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

SEKCIJA OPERACIJSKIH MEDICINSKIH SESTER

Vabi na strokovno srečanje

»KAKOVOST MEDOPERACIJSKE ZDRAVSTVENE NEGE DANES ZA JUTRI«,

ki bo 18. - 19. 10. 2002 v MORAVCIH v hotelu AJDA

Program:**PETEK 18. 10. 2002**

- 09.00 - 10.00 REGISTRACIJA
- 10.00 - OTVORITEV SREČANJA – Manica Rebernik Milič, univ. dipl. org., predsednica sekcije
- 10.20 - 10.35 **Zgodovina kirurških inštrumentov**, Manca Pajnič, dipl.m.s.
- 10.35 - 10.50 **Uporaba kirurških inštrumentov in pripomočkov pri minimalno invazivnih srčnih operacijah**, Tatjana Požarnik, dipl.m.s.
- 10.50 - 11.05 **Medicinski pripomočki za enkratno uporabo v praksi in moralno-etični vidiki**, Martina Brešan, viš.med.ses.
- 11.05 - 11.20 **Holedohofibroskop – nega inštrumenta ter priprava za ponovno uporabo**, Tanja Žmauc dipl.m.s., Klara Čulibrk, viš.med.ses.
- 11.20 - 11.45 **Odmor**

- 11.45 - 12.00 **Stresni faktorji operacijskih medicinskih sester pri odvzemu organov in tkiv za presaditev**, Tina Oblak, dipl.m.s.
- 12.00 - 12.10 **EORNA**, Ljubinka Popovič, dipl.m.s.
- 12.10 - 12.20 **EORNA**, Tina Oblak, dipl.m.s.
- 12.20 - 15.00 **Odmor za kosilo**
- 15.00 - 15.15 **Javna naročila za nakup medicinskih pripomočkov**, Miranda Angelovski, mag. farm., Johnson & Johnson S.E.
- 15.15 - 15.30 **Vpliv ekonomike na kakovost perioperativne zdravstvene nege – pogled iz prakse**, Manica Rebernik Milič, org. dela, Silva Stiplošek, dipl.m.s.
- 15.30 - 15.45 **HEARTPORT – Minimalno invazivna kardiokirurgija – nov pristop pri operacijah na srcu**, Nataša Žirovnik, prodajna zastopnica, Johnson & Johnson S.E.
- 15.45 - 16.00 **Uporaba površinskega lepila za kožo Dermabond v urgentni kirurški dejavnosti**, Roman Košir, dr.med., Sebastjan Piberl, dr.med.
- 16.00 - 16.15 **Embolizacija – nova metoda zdravljenja miomov**, doc. dr.Igor Buč, dr.med.
- 16.15 - 16.30 **Parodontološka kirurgija**, Zina Benedik, viš.med.ses.
- 20.00 **Večerja**

SOBOTA 19.10.2002

- 09.00 - 09.15 **Tehnologija izdelave rigidnih inštrumentov ter njihove poškodbe**, Janez Zavrl, prodajno servisni inženir Olympus d.o.o.
- 09.15 - 10.15 **UČNA DELAVNICA – NEGA INSTRUMENTOV**, op.med.sestre SB Murska Sobota
- 10.15 - **Seja razširjenega Izvršnega odbora sekcije op.med.sester**

INFORMACIJE: Kotizacija za člane znaša 28.000 sit, (za nečlane 56.000) in jo nakažete na transakcijski račun: **NLB, posl. Tavčarjeva 7, LJ – ZDMSZTS št. 02031-0016512314, sklic na stroškovno mesto** strokovne sekcije **0012003** s pripisom za sekcijo operacijskih medicinskih sester. Pisne prijave so obvezne na prijavnici, objavljeni v vsaki številki UTRIPA – pošljite organizatorju ali na sedež Zbornice – Zveze – Vidovdanska 9, 1000 Ljubljana, najkasneje do 15.10.2002. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji. Hotelske rezervacije poslati do **16.9.2002**, in sicer na naslov: ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE, d.d., Krajncjeva 12, 9226 MORAVSKE TOPLICE. Telefon 02/512-22-00 ali 02/512-22-80, E-mail: info@terme3000.si

Organizacijski odbor: Manica Rebernik Milič, Erika Žilavec, Natka Murgel

Predsednica sekcije: Manica Rebernik Milič

Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

ENDOKRINOLOŠKA SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV

Vabi na

STROKOVNO SREČANJE,

ki bo 25. in 26. oktobra 2002 v Termah Čatež

PETEK, 25. oktober 2002

- 09.00 - 11.00 **Registracija udeležencev in ogled razstave**
- 11.00 - 11.30 **Pozdrav udeležencev – beseda organizatorja, kulturni program**
Moderator: Barbara Žargaj
- 11.30 - 12.00 **Kontinuirano merjenje sladkorja v krvi (CGMS)**, Prim. Franc Mrevlje, dr.med.
- 12.00 - 12.30 **Učinkovita pomoč pri hujšanju za bolnika s sladkorno boleznijo tipa 2**
Mag. Jelka Zaletel, dr.med.
- 12.30 - 13.00 **Psihološki vidik pri bolniku s preveliko telesno težo**
Klavdija Čuček-Trifkovič, viš.med.ses., prof. zdr. vzg.

- 13.00 - 13.30 **Bolniki s prehranskimi motnjami – majhna telesna teža**
Alenka Roš, dipl.m.s.
- 13.30 - 14.30 **ODMOR**, kava, sok
- Moderator: Ivica Zupančič
- 14.30 - 15.00 **Sladkorna bolezen in šport**, Asist. mag. Nataša Bratina, dr.med.
- 15.00 - 15.30 **Šola vodenja sladkorne bolezni z insulinsko črpalko**
Tadeja Logar, dipl.m.s., Ivica Zupančič, dipl.m.s.
- 15.30 - 16.00 **Prehrana pri bolnikih s sladkorno boleznijo tipa 1 s poudarkom na štetju ogljikohidratnih enot pri insulinski črpalki**, Andreja Čampa Širca, dipl. inž. živil. tehnolog
- 16.00 - 16.45 **Posttransplantacijski diabetes mellitus**, Prim. mag. Mihael Koselj, dr.med.
- 16.45 - 17.15 **Edukacija bolnikov po transplantaciji ledvice**, Mirjana Čalič, viš.med.ses.

20.00 SVEČANA VEČERJA S PLESOM

SOBOTA, 26. oktobra 2002

- Moderator: Melita Hočevar
- 08.30 - 09.00 **Vpliv paradontalne bolezni na metabolo urejenost sladkornih bolnikov**
Asist. Mag.Rok Schara, dr. stom.
- 09.00 - 09.30 **Zobozdravstvena vzgoja odraslih s sladkorno boleznijo tipa 2**
Majda Mori Lukančič, prof. zdr. vzg.
- 09.30 - 10.00 **Pomen zobozdravstvene vzgoje v vseh življenjskih obdobjih**
Danica Ostanek, prof. zdr. vzg.
- 10.00 - 10.30 **Predstavitev izobraževanja – Nurses Dialogue**
Mateja Tomažin Šporar, viš.med.ses.
- 10.30 - 11.15 **ODMOR**, kava, sok
- Moderator: Elizabeta Stepanovič
- 11.15 - 11.45 **Pomen individualne obravnave sladkornega bolnika**, Jana Klavs, viš.med.ses.
- 11.45 - 12.15 **HIV in sladkorna bolezen**, dr. Andrej Janež, dr.med.
- 12.15 - 12.45 **Samopodoba medicinske sestre**, Zdenka Mrak, prof. zdr. vzg.
- 13.00 **Konec strokovnega srečanja**

KOTIZACIJA: Kotizacija znaša za člane (1 dan 14 000 sit, 2 dni 28 000 sit) za nečlane (1 dan 28 000 sit, 2 dni 56 000 sit) in jo nakažite na transakcijski račun: NLB, posl. Tavčarjeva 7, LJ – ZDMSZTS št. 02031-001651234, sklic na stroškovno mesto 00 12018.

Pisne prijave so obvezne. Prijavnico s točnimi podatki lahko pošljete po pošti ali faksu na naslov:

Klinični oddelek za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, Diabetološke ambulante Njogoševa 4, 1000 Ljubljana, Mateja Tomažin Šporar, Tel./faks: (01) 522 25 16.

Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji.

Registracija udeležencev bo pred konferenčno dvorano v Čatežu.

Hotelska namestitvev: Vsake udeležencev si sam rezervira in krije stroške namestitve v hotelu. Prenočišča smo rezervirali **v Zdravilišču Terme Čatež, najkasneje do 10.10. 2002 za Endokrinološko sekcijo.**

Rezervacijo potrdite sami po telefonu 07- 49- 35- 000 ali faksu 07 49 62-721 ali e-mail pošti info@terme-catez.si

Organizacijski in programski odbor: Barbara Žargaj, viš.med.ses., Melita Hočevar, viš.med.ses., univ. dipl. teolog, Beti Stepanovič, SMS, Ivica Zupančič, dipl.m.s., Mateja Tomažin Šporar, viš.med.ses.

Predsednica sekcije: Mateja Tomažin Šporar

PRIJAVNICA ZA STROKOVNA SREČANJA

Zavod (podjetje) _____

Poštna številka in kraj _____

Ulica in hišna številka _____

Zavezanec za DDV DA NE (obkrožite) - Davčna številka _____

Telefon _____ Kontaktna oseba: _____

Prijavnica za strokovno srečanje v kraju _____ dne _____ z naslovom _____ Organizator _____

Prijava udeleženk/cev:

S podpisom prijavljena/ni
soglašam, da se moje ime,
priimek in delovna organizacija
posreduje sponzorjem.

IME IN PRIIMEK	DELOVNO MESTO	Št. članske izkaznice	
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Kotizacijo z DDV v višini _____ tolarjev je poravnana:

Na poslovni račun NLB, posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana - ZDMSZTS št.. 02031-0016512314,
sklic na številko 00 120 + (številka stroškovnega mesta sekcije)
nakazilo izvedeno dne _____

Z gotovino na dan seminarja S čekom na dan seminarja

Datum prijave _____

Žig _____

Podpis odgovorne osebe: _____

Breda Koban

IN MEMORIAM

V 84. letu se je tiho poslovila od nas višja medicinska sestra Štefka ZALOKAR, glavna medicinska sestra bolnišnice v letih 1957–1973 in hkrati tudi prva glavna medicinska sestra mariborske bolnišnice.

Štefka (Štefanija) Zalokar se je rodila 28. 4. 1918 v Gros Enzersdorfu pri Dunaju. Osnovno šolo je obiskovala v Metliki, nato pa nadaljevala šolanje na meščanski šoli in v letih 1938–1941 na triletni državni šoli za zaščitne sestre v Ljubljani. Šolo in strokovni izpit je opravila v letu 1952 z odličnim uspehom.

Leta 1941 je službovala v sanitetni avtokolonii v Ljubljani. Ob osvoboditvi leta 1945 je bila skupaj z bolniki začasno internirana v Ljubljani. Ob koncu leta 1945 je zbolela za tifusom in zaradi slabega zdravstvenega stanja tri leta ostala doma. Po dolgotrajnem zdravljenju in okrevanju se je leta 1948 zaposlila v Zdravstveni postaji Kozje.

Leta 1950 je odšla v Celje, kjer je kratek čas opravljala dela referentke za mater in otroka, nato pa se je zaposlila v celjski bolnišnici kot glavna medicinska sestra očesnega oddelka. V Maribor je prišla v marcu 1953 in pričela z delom v mariborski bolnišnici najprej kot glavna medicinska sestra očesnega oddelka. Leta 1956 je bila na šestmesečnem strokovnem izpopolnjevanju v Švici. Na Sekretariatu sveta za zdravstvo LRS v Ljubljani je leta 1961 opravila posebni strokovni izpit in si tako pridobila naziv višja medicinska sestra.

Njeno delo v bolnišnici je segalo na prav vsa področja, povezana z negovalnim kadrom in zagotavljanjem zdravstvene nege in oskrbe bolnika v najširšem smislu. Njena zasluga je ustanovitev »sestrskega kolegija«, ki je deloval kot posvetovalni organ bolnišnice. Kot predavateljica in razredničarka je v bolnišnici vodila dokvalifikacijske enoletne tečaje za bolničarke. Svoje široko strokovno znanje je vseskozi nesebično prenašala na mlajše generacije medicinskih sester, saj se je kot strokovna učiteljica

vključevala tudi v izobraževanje na srednji medicinski šoli.

Med takrat maloštevilnimi medicinskimi sestrami je s svojo izredno delavnostjo, širokim strokovnim znanjem in smislom za organizacijo hitro vzbudila pozornost. Tako sta se upravni odbor in vodstvo bolnišnice na podlagi zakona o bolnicah odločila in jo leta 1957 imenovala za glavno medicinsko sestro bolnišnice. Sestra Štefka Zalokar je brez pomisleka sprejela nove izzive. Takšno rešitev so narekovali tudi vsakdanji problemi na področju organizacije dela negovalnega kadra in oskrbe bolnikov. Pri svojem delu ni poznala delovnega časa ne počitka, bila je vselej tam, kjer so potrebovali njene nasvete, izkušnje in strokovno znanje. Nosila je breme temeljite reorganizacije bolnišnice, ki je tako dobila bistveno drugačno vsebinsko in organizacijsko obliko, obliko urejene bolnišnice.

S svojim nesebičnim delom in predanostjo bolnišnici je bila vsa leta v veliko pomoč tudi finančno-ekonomski službi in upravi. Sodelovala je z vodstvom bolnišnice pri pripravi sistemizacije delovnih mest, pri sprejemanju in razporejanju kadrov, na ravni republike pa pri izdelavi normativov in standardov za zdravstveno nego in oskrbo bolnikov. Posebej se je posvetila prehrani bolnikov. V prvi vrsti je na novo zasnovala in temeljito preuredila celotno poslovanje kuhinje, ki je ob njenem prihodu delovala v nemogočih razmerah. Prehrano bolnikov je organizirala po sodobnih strokovnih načelih in sodelovala pri pripravi jedilnikov za bolnike. Zaradi pomanjkanja ustreznega izobraženega kadra je prevzela tudi naloge glavne dietetičarke bolnišnice.

Temeljite organizacijske spremembe v bolnišnici so jo skozi leta tako angažirale, da ji uprava bolnišnice kljub njenim željam ni mogla dovoliti udeležbe na podiplomskem izobraževanju.

Sestra Štefka Zalokar se je starostno upokojila v letu 1973, vendar z delom v bolnišnici ni prenehala, saj so jo zaradi neprecenljivih delovnih izkušenj in sodelovanja pri izgradnji hospitalne stolpnice pritegnili v Odbor za izgradnjo bolnišnice, kjer je po pogodbi kot strokovna sodelavka investicijskega biroja bolnišnice delala vse do zaključka gradbenih del in primo-

predaje hospitalne stolpnice v letu 1977.

Sodelavci smo spoštovali njeno odločnost, neposrednost in izjemno korektnost, s katero je uspešno, hitro in zanesljivo reševala številne težave. Za njeno navidezno strogostjo je vselej odsevala neprecenljiva iskrenost in globoka človeška toplina in širina duha, tako značilna za lik velikega človeka, ki ga odlikujejo neizmerna skromnost, nesebičnost in poštenost.

Za vse, ki smo jo poznali in delali z njo, bo ostala svetel vzor. Večno se je bomo s hvaležnostjo spominjali in jo nosili v srcu.

V SPOMIN

*Je čas za radost
In je čas za bolečino
Je čas za ljubezen
In je čas za prikrito sovraštvo
Je čas za stolpe upanja
In je čas za brezna obupa
Je čas divje budnosti
In je čas neuzdrmanega sna*

Mila Kačič

*Ni več slutenj
Ne koraka
Ni več trkanja
Ne vprašanj
Kdaj že
Nihče več nanje
Ne čaka
Tiho
Je vse
Pretiho
Z vsakim trenutkom
Je upanja
Manj*

Mila Kačič

Olga!

Trenutke radosti, trenutke, ki jih prinaša naš poklic in naša vsakdanjost si delila z nami.

Tvoja delovna vnema, razigranost in vedrina ostaja še vedno z nami.

**Medicinske sestre in zdravstveni tehniki Očesne klinike Ljubljana
Članice Izvršilnega odbora Oftalmološke sekcije medicinskih sester
in zdravstvenih tehnikov**

Na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani je diplomirala
patronažna medicinska sestra

Irena Žajdela.

Iskrene čestitke in še naprej tako uspešno delo ji želijo

Prijateljice in kolegice

JEAN WATSON

Jean Watson je v mednarodni javnosti znana po številnih delih s področja teoretičnega in praktičnega vidika zdravstvene nege. Watsonova je ustanoviteljica Centra za zdravstveno nego v Koloradu. Uvedla je nove, mednarodno priznane metode izobraževanja in praktičnih modelov nege in zdravljenja. Okvir njenega delovanja pa je vloga medicinske sestre pri delu z bolnikom. Je oseba z izjemnimi izkušnjami, izvrsten pisec, pedagog in govornik, doma in po vsem svetu. Trenutno dela kot častni predavatelj na Univerzi v Koloradu. Njeno delo je dragocen vir znanja za medicinske sestre in zdravstvene delavce po vsem svetu.

MOJA PESEM HVALNICA

Jean Watson

*To je moja pesem hvalnica,
mantra in meditacija obenem,
da bi našli svoje lastne poti,
da bi si lažje utrli pot do svojega notranjega vira
zdravljenja,
ki nam odkriva globoke resnice, ki so skupne
vsemu človeštvu.*

*Odpira nas blagoslov in samo blagoslov.
Skupaj se ponižno sklonimo,
v molitvi in hvaležnosti,
za ta dar, da smo priče novemu rojstvu
in duhovni tolažbi,
za ozdravitev človeškega duha.*

*Zahvalimo se drug drugemu,
da zmoremo prenašati vse, kar je neusakdanje
in tudi vse, kar je enolično,
sveto in posvetno,
božje in človeško.
Zbrali smo se, da bi se zdravili,
ne da bi nam bilo težko,
temveč z veliko radostjo.*

*Zbrali smo se v zaobljubi, da si pomagamo pri
negi in zdravljenju,
skupaj smo, da se pogledamo v ogledalo skupne
bolečine in radosti,
naše skupnosti v skrbi zase,
za druge,
za mater Zemljo,
za naše veselje.*

*Čudovito je biti priča tega časa
in poslušati odmev vsega, kar si pripovedujemo,*

*čutiti polje energije,
medsebojno povezanost in vse,
kar je dobro in nam je zdaj dosegljivo
bolj, kot kdajkoli prej.
Razsvetlimo ta sveti prostor,
kjer poteka zdravljenje,
to je kraj, ki ga sodobni učeni svet ne dojame,
niti ne sodobna znanost,
niti ne sredstva obveščanja.*

*To je kraj, ki ga ne dojameta ne povprečni um
in
ne um, ki je vkalupljen med stenami sveta.
To je kraj, kjer se resnica izraža in odseva v
natanko tem trenutku.
Skupaj smo bolj odpri
bolje zdravljeni
bolj sočutni.*

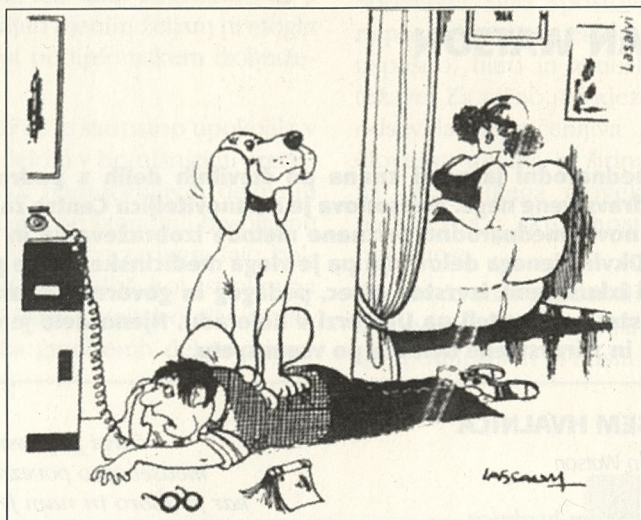
*Bolje spoznavamo skrivnosti,
ki se razpirajo pred nami,
dvigamo se in spet spuščamo,
ko postajamo del razprtega veselja.
Zbrali smo se, da zapojemo svoje pesmi
hvalnice,*

*kot prozo in kot molitev,
kajti svete rane nam govorijo o bolečini in slavi.
To so besede blagoslova in hkrati teme,
besede zunaj tega sveta in tega časa,
ki se prezrcali iz tistega, kar je naše,
v tisto, kar bo dostopno vsem.
Razbijmo miselnost, ki nam vsiljuje nasprotja
in razlike.*

*Mi nismo ločeni.
Mi smo eno samo veliko ENO.*

Prevedla: Zalka Šimenc

“DOVOLJENJE”

“ Jože, danes me žena pusti na kegljanje, a se je zarotil Runo proti meni in me ne pusti nikamor!”

PRVI IN EDINI

“Dragi, ti si moj prvi, najboljši in najhitrejši moški na tem svetu.”

“Hvala ljubica, vesel sem, da me tako poveličuješ!”

“Veš, dva meseca se že poznavam pa sem že tri mesece noseča!”

PROŠNJA

“Draga, bodi nocoj cela moja!” se dobrika mož svoji ženi.

“Dragi, ne morem, strahotno me boli glava!”

“Draga, obljubim, da se glave tudi pritaknil ne bom, če te tako strahotno boli!”

PRI SODNIKU

“Gospa Amalija, vaš mož ima polno glavo bušk in modric, vi pa trdite, da ste mu v glavo zmetali le nekaj paradižnikov!”

“No, priznam, paradižniki so pač bili v konzervi!”

ŠKOTSKA

Vdova Amely je na nagrobnik svojega pokojnega moža zapisala:

“Tukaj počiva John Mc Tire. Njegova neutolažljiva vdova ima restavracijo na Glasgow Streetu 12. Odprto vsak dan od 8.do 24. ure.”

REKLI SO – DA BI SPREMINJALI SVET IN LJUDI

Daj ženski deset dobrih nasvetov in ravnala se bo po enajstem.

H. Helmsoldt

Življenje bi nam bilo v veliko večje zadovoljstvo, če bi se rodili pri osemdesetih in se potem počasi bližali osemnajstim.

Mark Twain

Pomanjkanje naredi ljudi boljše, sreča jih pokvari.

Hasidski pregovor

ZA VAŠ NASMEH IN ŠE KAJ VEČ se trudi PETRA KERSNIČ

Vida Purnat

ZAKAJ MORAJO GLAVNE MEDICINSKE SESTRE PODPIRATI SODELAVCE V NEGOVALNEM TIMU

Odgovor na postavljeno vprašanje v naslovu je razmeroma lahek. Najpogosteje pa se razhajajo naši pogledi pri trditvah, **kako** naj to svojo nalogo opravijo. Pogledi glavnih MS se pogosto bistveno razlikujejo od zavestnih ali podzavestnih pričakovanja ostalih MS in ZT.

Rezultati študije (Nursing Times, 2002), ki je pod vodstvom ge. Ivone Webb in sodelavk potekala v Angliji, so ponovno potrdili, da med doživljanjem medicinskih sester v Angliji in v Sloveniji ni takšnih razlik, kot si pogosto mislimo.

Čeprav je večina MS ponosna na svoj poklic in so motivirane za zdravstveno nego, zahteve dela, delovne razmere, stopnja osebne in poklicne zrelosti ter drugi dejavniki povzročajo, da občasno doživijo nek dogodek pri delu kot izredno stresen. Prvo (kar se dogodi takoj, je tudi najbolj učinkovito) oporo jim lahko nudijo kolegice, predvsem pa glavna MS.

Ta naj bi od vseh najbolj poznala članice tima, ki ga vodi, imela naj bi ustrezna znanja in primerno stopnjo sposobnosti reagiranja v »kriznih«
trenutkih.

Od osebnih lastnosti glavnih MS, njihove stopnje profesionalne identifikacije z delom, ki ga opravljajo, osebnih in delovnih izkušenj ter strokovnega znanja je odvisno, kako hitro znajo zaznati stisko sodelavca in kako hitro in na kakšen način se odzovejo.

Vzroki za neuspešno reakcijo, ki so jih navedle vodje timov, so precej identični našim. Zaradi pomanjkanja znanja in izkušenj prepoznajo ali prepoznajo težavo, imajo premalo kompetenc pri ukrepanju in odločanju, so zaposlene z operativnim delom na oddelku in nimajo potrebne podpore pri direktoricah nege ali pa je čas njihovega odziva predolg (administrativne ovire).

Izmed vseh ukrepov, ki jih je raziskovalna skupina predlagala vodjem negovalnih timov, so mi nekako »sedli na dušo«
trije:

Nenehno dvigovati in krepiti motivacijo za izvajanje nege bolnikov. Vodja mora

vzdrževati motivacijo zaposlenih za izvajanje nege, posebno še v enotah, kjer zaposleni pogosteje doživljajo svoje delo kot stresno. Osebnostni in strokovni potenciali MS se bodo zelo hitro izčrpali, če dolgo časa opravljajo t. i. uslužnostne aktivnosti (urejanje postelje, hranjenje, higienizacija, oblačenje, preveze in nega kroničnih in umirajočih bolnikov). **Ne sme razviti občutka, da je pozabljena in neopazna.** Ob upoštevanju njenega znanja in sposobnosti ji lahko zaupamo še druge, enkratne naloge.

Izdelati strategijo odnosa do bolnika na vsakem oddelku – primerno empatijo.

Izvajalci nege lahko občutke bolnikov vežejo nase (poklicna deformacija): samopomilovanje, nezainteresiranost, jeza, krivda, strah pred boleznijo, strah pred okužbo in smrtjo. Njihov miselni vzorec se začne zelo neopazno spreminjati. Takšna sprememba je bistveno močnejša in hitrejša pri tistih MS, ki jih nenehno opozarjajo, da so bolniki središče nege, da morajo sočustvovati z njimi, ne vključijo pa jih v razmišljanje in pogovor, kakšna je primerna stopnja empatije do bolnika. Takšne MS naredijo bolnikom tudi tisto, kar bi le-ti lahko in morali narediti sami ter v isto vlogo potiskajo tudi druge sodelavce, predvsem mlade – pripravnike. Navzven se kažejo kot hiperaktivne delavke, včasih manične, zelo napete in to izraziteje v kritičnih trenutkih. Glavne MS naj bi pogosteje organizirale pogovore o kriznih temah, vzpodbujale tudi »tihe«
sodelavke k pogovoru. Če je potrebno, so zelo dobrodošle t. i. debatne ure.

Posamezniku moramo dati ustrezno pozornost in mesto v timu.

Zdravstvena nega kot stroka napreduje, timi so vedno številčnejši, zato glavne MS pogosto ne zaznajo notranjih stisk sodelavk na podlagi vidnih znakov. Velikokrat jih je mogoče prepoznati po »površnem opravljanju nalog«
– nepopolna evidenca, pomanjkljivo planiranje nege.

Zato mora glavna MS oz. vodja tima zavestno

hoteti poslušati in slišati vsakega posameznega člana tima, jim dati čimprej priložnost, da svojo, njej povedano idejo predstavi tudi sodelavcem, in jim pomagati, da premagajo tremo. Tako jim izkažejo pozornost in spoštovanje.

Sicer se takšni sodelavci hitro umaknejo v ozadje in postanejo »nevidni«. Lahko še nekaj časa opravljajo svoje delo vestno, so pa na najboljši

poti, da izgubijo svojo osebno in poklicno integriteto, vezano na delovni kolektiv.

Nuditi čustveno in psiho-socialno podporo sta nujni spretnosti vsake glavne medicinske sestre oz. vodje tima. Ti pa morajo imeti možnost »napolniti svoje baterije« in uživati ugled in podporo pri glavni medicinski sestri zavoda.

Jelka Drobne

Izobraževalni programi za poklicno in strokovno izobraževanje za zdravstveno nego in oskrbo

K pisanju me je vzpodbudil članek gospe Darinke Babič, »Varno pri praktičnem pouku«. Menim, da je potrebno strokovni javnosti, ki ni neposredno vključena v sistem priprave, sprejemanja, izvajanja in evalvacije izobraževalnih programov to področje sistematično predstaviti.

V Sloveniji pripravljamo izobraževalne programe za poklicno in strokovno izobraževanje na partnerski podlagi med šolstvom in socialnimi partnerji, to je delodajalci, ki preko strokovnih združenj v zbornicah ali ministrstvih posredujejo svoje potrebe o vsebini in vrsti izobraževalnega programa. Vse pomembnejši socialni partner postajajo tudi sindikati posameznega področja. Na načelu socialnega partnerstva deluje tudi **Center RS za poklicno izobraževanje** (v nadaljevanju CPI), kjer pripravljamo slovenske poklicne standarde, ki se lahko certificirajo, in izobraževalne programe. Te mora pred objavo v Uradnem listu potrditi Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje, sprejeti pa ministrica oz. minister za šolstvo, standarde pa minister za delo, saj so ti namenjeni odrasli populaciji po osemnajstem letu starosti.

(Preprosto povedano, predstavniki določenih združenj v okviru zbornic ali ministrstev nam povedo, katere poklice potrebujejo na določenem področju dela in katera znanja so za opravljanje dela potrebna. Nato oblikujemo poklicne kompetence in izobraževalne programe ali državne poklicne kvalifikacije.)

Izobraževalne programe pripravljamo skladno z Izhodišči za pripravo programov nižjega poklicnega, srednjega poklicnega in srednjega strokovnega in poklicno tehniškega izobraže-

vanja. Navedena izhodišča opredeljujejo strukturo izobraževalnega programa, mejne pogoje glede števila ur za posamezne predmete ter časovne obremenitve dijakov. Strukturo izobraževalnega programa sestavlja tudi element »delitev dijakov v skupine«.

Pripravljalci izobraževalnega programa določijo predmete, število ur in vsebine, pri katerih se bodo dijaki delili v skupine. Koliko je dijakov v skupini pri posameznem predmetu v konkretnem izobraževalnem programu, je določeno z Odredbo o normativih in standardih v poklicnem in strokovnem izobraževanju. Odredba je kot podzakonski akt Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja v izključni pristojnosti resornega ministrstva.

Pripravljalci izobraževalnih programov moramo upoštevati zahteve socialnih partnerjev glede vsebin programa, Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje, vse veljavne podzakonske akte in Izhodišča za pripravo izobraževalnih programov.

(Pobude za nove ali prenovljene izobraževalne programe se posredujejo na Center RS za poklicno izobraževanje, pobude za spremembe podzakonskih aktov pa na ustrezno resorno ministrstvo).

Sedaj pa še nekaj besed o **izobraževalnem programu Tehnik zdravstvene nege**.

Naročilo za pripravo prenove izobraževalnega programa Zdravstveni tehnik je bila nova nomenklatura, ki jo je predložilo Ministrstvo za zdravstvo. Nomenklatura opredeljuje tipična dela, raven zahtevnosti del, naziv poklica, kod (standardne klasifikacije poklicev), strokovna znanja, naziv strokovne izobrazbe in stopnjo izobrazbe. V nomenklaturi za področje

zdravstvene nege je bil na predlog Zbornice – Zveze naziv poklica in naziv strokovne izobrazbe preimenovan v naziv Tehnik zdravstvene nege.

V prenovljenem izobraževalnem programu Tehnik zdravstvene nege je upoštevana razmejitev del v okviru zdravstvene nege med tehnikom zdravstvene nege in medicinsko sestro.

Katalog znanj za predmet zdravstvena nega in prva pomoč ter katalog znanj za praktični pouk ter pripadajoče izpitne kataloge so pripravile učiteljice strokovno teoretičnih predmetov – zdravstvena nega in prva pomoč in učiteljice praktičnega pouka (avtorice so navedene v programu).

Osnutek celotnega programa je bil pred sprejemom pregledan, popravljen in usklajen v študijskih skupinah za zdravstveno nego (Učiteljice zdravstvene nege in prve pomoči ter praktičnega pouka se združujejo v študijske skupine in na skupnih srečanjih, ki potekajo trikrat letno, obravnavajo aktualno strokovno problematiko, vezano na pripravo in izvajanje izobraževalnega programa). Osnutek programa je bil posredovan na obe Visoki strokovni šoli za zdravstveno nego in na Republiški strokovni kolegij za zdravstveno nego. Pisno soglasje k programu je posredovala Visoka šola za zdravstveno nego v Mariboru ter RSKZN. Prav tako pa je bil osnutek programa pred sprejemom pregledan, temeljito popravljen in obravnavan na sekciji za izobraževanje pri Zbornici zdravstvene nege. Na podlagi njene pisne izjave, da se z osnutkom programa strinja, je bil program 10. 6. 1999 sprejet na Strokovnem svetu RS za poklicno in strokovno izobraževanje.

Program se izvaja tri leta. Praktični pouk po prenovljenem programu je potekal le eno leto. Septembra 2002 bodo pričeli obiskovati dijaki četrti letnik prenovljenega programa.

Ob zaključku šolanja prve generacije prenovljenega programa bo CPI izvedel spremljavo in evalvacijo programa in rezultati te evalvacije bodo podlaga za morebitne popravke ali korenitejša spremembe.

Verjamem, da postaja zdravstvena nega na bolniških oddelkih vse zahtevnejša in da bi bilo potrebno ob dobri splošni izobrazbi še več strokovnega znanja in praktične usposobljenosti. Iz izkušenj pri pripravi tudi drugih

izobraževalnih programov vem, da je program Tehnik zdravstvene nege že sedaj po obsegu in po vsebinah eden najtežjih na področju srednjega strokovnega šolstva.

Kaj bomo storili, da bomo uskladili zahteve stroke, potrebe dela, zakonodajo, izhodišča, želje učiteljev in človeške zmožnosti? Da, kot je bilo zapisano v naslovu posveta Zbornice – Zveze v Plesniku junija 2002: »OKOLJE IN ČAS NAREKUJETA SPREMEMBE«. Spremembe da! Toda te morajo biti v izobraževanju zelo pretehtane, skrbno strokovno utemeljene in načrtovane. Potekati bodo morale v tesnem, aktivnem sodelovanju z zdravstvom in šolsko sfero, kajti prav izobraževanje in zdravstvo sta zelo občutljivi za spremembe.

Še nekaj **o novih izhodiščih** za pripravo izobraževalnih programov nižjega, srednjega strokovnega in srednjega poklicnega izobraževanja, ki so bila sprejeta na strokovnem svetu RS za poklicno in strokovno izobraževanje 30. novembra 2001. Pred sprejemom so bila obravnavana na Skupnosti ravnateljev zdravstvenih šol (Razprave so se udeležile vse ravnateljice in oba ravnatelja srednjih zdravstvenih šol). V razpravo je bilo vključeno tudi Ministrstvo za zdravje. Čemu nova izhodišča?

Zaključna konferenca PHARE MOCCA in zahteve EU do članic in pridruženih članic EU – v zvezi z izobraževalnimi programi na področju strokovnega izobraževanja za šolstvo navajajo, da morajo biti izobraževalni programi odprti, fleksibilni, modularno strukturirani, sestavljeni tako, da bosta povezana teorija in praksa, ter individualizirani.

Nova izhodišča so pripravljena tako, da ustrezajo navedenim zahtevam. V podporo implementaciji teh izhodišč v prakso na CPI pripravljamo raziskovalne projekte, ki se bodo pričeli jeseni 2002 in končali koncem 2003. Potekali bodo naslednji:

- Poklicni standardi,
- Odprti kurikulum,
- Modularno grajeni izobraževalni programi,
- Povezovanje splošnega, strokovnega in praktičnega znanja,
- Usposabljanje izobraževalcev in
- Preprečevanje šolske neuspešnosti.

Priprava izobraževalnih programov po novih izhodiščih je stvar prihodnosti in ta hip za po-

dročje zdravstvene nege še ni aktualna. Še nekaj besed o programu **Bolničar-negovalec**, ki je bil tudi omenjen v prispevku prejšnje številke Utripa. Pobudo za nomenklaturu in izobraževalni program je posredovala Skupnost socialnih zavodov. Predlog programa je bil sprejet na Strokovnem svetu RS za poklicno in strokovno izobraževanje 9. 7. 1998 na podlagi nomenklature poklicne izobrazbe, za katero sta soglasje dali Zbornica – Zveza in Socialna zbornica Slovenije.

Po tem izobraževalnem programu se dijaki pripravljajo za oskrbo starih v domovih za stare in za oskrbo na domu.

Verjamem, da je dandanes delo učiteljev strokovno teoretičnih predmetov in zlasti praktičnega pouka izjemno naporno. Ob tej priložnosti naj povem, da sva s predstavnico Ministrstva za zdravje ob zaključku šolskega leta 2001/2002 spremljali praktični del zaključnega izpita v programu Bolničar-negovalec v domu za ostarele Izola, kjer je imela praktični pouk Srednja zdravstvena šola Piran, v domu za ostarele Poljane v Ljubljani, kjer je imela praktični pouk Srednja zdravstvena šola Ljubljana, ter v domovih za ostarele v Celju, v Novem mes-

tu in v Murski Soboti, kjer imajo praktični pouk in kjer so imele praktični del zaključnega izpita Srednja zdravstvena šola Celje, Srednja poklicna in strokovna zdravstvena šola Novo mesto ter Srednja zdravstvena šola Rakičan – Murska sobota. Obe s kolegico sva videli, da so bili dijaki in dijakinje strokovno dobro pripravljene in da so lepo opravili praktični del zaključnega izpita iz oskrbe varovancev, lepo so predstavili svoje delo, varovanca, pri katerem so opravljali poseg, in oskrbo. Posebej pa sva bili prijetno presenečeni in kar toplo nama je bilo ob spoznanju, da so prav ti dijaki in te dijakinje imeli zelo lep in topel odnos do varovancev.

Glede na prispevek gospe Darinke Babič ob tej priložnosti čutim toliko večjo odgovornost, da izrazim priznanje vsem navedenim šolam in mentoricam, ki so na teh šolah dijake tako dobro usposobile in jim omogočile tolikšen strokovni in človeški razvoj. Prav tako gre zahvala navedenim in tudi ostalim domovom za ostarele, ki so omogočili in ki še tako šolam, kot mentorjem ob obilici svojega rednega dela omogočajo izvajanje praktičnega usposabljanja za oskrbo starim ljudem.

Petra Kersnič

»ENAKE MOŽNOSTI«

Poletje je že na široko razkazovalo svojo moč sončnih žarkov in stopinj po Celziju, ko smo se 5. junija člani (dve članici in pet članov) Komisije za družbene dejavnosti Državnega sveta sestali na 55. seji. Poleg mnogih drugih zadev je bila na dnevnem redu tudi razprava o **Predlogu zakona o enakih možnostih žensk in moških**. Predlog je bil vložen v skladu s poslovníkom Državnega zbora po hitrem postopku – in je bil objavljen v Poročevalcu 28.5.2002. Predlagani zakon je bilo potrebno sprejeti zaradi procesa sprejemanja pravnega reda EU – tako je pisalo v najavi besedila, ki ga je oblikovala delovna skupina: dr. Vlado Dimovski – minister za delo, družino in socialne zadeve, Mira Olup Umek – direktorica Urada Vlade RS za enake možnosti, Nataša Belopavlovič – državna sekretarka Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ter Tanja

Salecl – namestnica direktorice Urada Vlade RS za enake možnosti.

Komisija za družbene dejavnosti je po predstavitvi predloga menila, da so enake možnosti zapisane v Ustavi R Slovenije. Predlog naj bi postavil oziroma določil skupne temelje za izboljšanje položaja žensk, vendar tega namena ne dosega. Komisija je ugotovila, da je potrebno z ukrepi ekonomske politike in sprotno pripravo sistemskih zakonov zagotoviti predvsem ustrezne materialne razmere, ki bodo zaposlenim ženskam olajšale bremena in jim omogočile večjo vključenost v politične in tudi druge aktivnosti. Komisija je tudi menila, da bi bilo potrebno oblikovati Nacionalni program za enake možnosti žensk, ki bi posegal na vsa področja, kjer obstaja neenakost med spoloma, za aktivno in konkretno izvedbo tega programa pa bi morali skrbeti Urad za žensko politiko, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport z izobraževalnim sistemom in odpraviti obstoječe in zgodovinsko preživete predsodke o vlogi ženske v družbi.

Predlagatelji so napisali: namen zakona je USTVARJATI ENAKE MOŽNOSTI, kar je naloga celotne družbe, to pa pomeni: odstranjevanje ovir za vzpostavljanje enakosti med spoloma, preprečevanje in odpravljanje neenakega obravnavanja spolov kot oblike diskriminacije v praksi, ki izvira iz tradicionalno in zgodovinsko pogojenih različnih družbenih vlog, ter ustvarjanje pogojev za enako zastopanost obeh spolov na vseh ravneh družbenega življenja.

ZAKON JE BIL SPREJET 21. 6. 2002 – Uradni list 59/2002.

Zagotovo je zakonsko urejanje, ki izraža med mnogim drugim tudi politično voljo države, da ustvarja in vzpodbuja enake možnosti za oba spola, pomemben prispevek k izboljšanju položaja žensk na vseh področjih socialnega, političnega, gospodarskega, vzgojno-izobraževalnega, kulturnega in družbenega življenja. Slovenija za 7 % zaostaja za evropskim deležem žensk v državnih volitvah (EU 24 % - SLO 17 %), nekoliko boljša pa je slika na lokalni ravni, kjer je delež žensk 23 %.

Nekateri statistični podatki: v letu 1999 je bilo v SLO delovno aktivnih žensk 47,9 % ali 410.000.; stopnja brezposelnosti je bila pri ženskah 7,6 in pri moških 7,2. Po strukturi izobrazbe je med ženskami 35,5 % z osnovno izobrazbo (moški 23,7%), s poklicno delovodsko šolo je 13 % žensk (26,4 % moških). Med diplomanti univerzitetnega študija je bilo v letu 1999 58,8 % žensk.

Ženske so v 55,0 % vključene v storitveni sektor – največ jih je v poklicnih skupinah uradnic, storitvenih poklicih, prodajalke, najmanj pa jih je med neindustrijskimi poklici – zakonodaja, visoke uradnice in managerji. Zanimive so tudi primerjave osebnih dohodkov – ženske so v povprečju zaslužile 8,4 % manj kot moški – najvišja razlika je med visokokvalificiranimi osebami – 20,4 %, med tem ko je v skupini polkvalificiranih poklicev zaslužek večji med ženskami v 5 %. Razlaga ni težka – ženske so v povprečju manj izobražene, delajo na manj vrednotenih delovnih mestih ter v organizacijah, kjer so plače nižje.

Na področju družinskega življenja je v Sloveniji zaznati podobne sociodemografske značilnosti in smeri razvoja kot v Evropi. Ob klasičnih družinah para z otroki narašča število enostarševskih, dopolnjenih in reorganiziranih družin, zunajzakonskih skupnosti in družin istospolnih partnerk oziroma partnerjev.

Zakonska zveza izgublja socialni status in pomen, narašča pa število otrok, rojenih zunaj zakonske zveze (35,4 % v letu 1999), povečuje se tudi število razvez – v letu 1999 se je v povprečju razvezala vsaka četrta zveza. Kljub velikemu deležu aktivnih žensk je delitev dela med partnerji neugodna – raziskave kažejo, da ženske opravijo 25,8 ur gospodinjanskega dela, moški pa le 7 ur tedensko. Delež dela pri vzgoji, negi in skrbi za svojce je prav tako bistveno večji v ženski populaciji. Zagotovo je usklajevanje družinskih in poklicnih aktivnosti staršev eden osnovnih pogojev za uveljavitev enakih možnosti. V ta namen so na potezi kakovostno varstvo, prožnejše oblike zaposlovanja in delovnega časa, starševski dopusti in aktivnosti za vzpodbujanje delitve dela in obveznosti med starši.

Zdravje – značilen kazalec je obolevnost prebivalstva. Vzroki za bolniški stalež zaradi bolezni oziroma hospitalizacije kažejo, da ženske 1,5-krat bolj tvegajo kot moški, da bodo odsotne zaradi bolezni, in 5,6-krat bolj tvegajo, da bodo v staležu zaradi družinskega člana. V porastu so odsotnosti žensk zaradi motenj v duševnem zdravju – za zdravljenje teh motenj je ženskam predpisanih 50 % več receptov kot moškim.

Nasilje, izvajano nad ženskami, bistveno omejuje življenje in onemogoča samostojnost, neodvisnost in samostojno odločanje o sebi. To v Sloveniji ni več osebno ali zasebno vprašanje, pač pa dobiva dimenzijo širših družbenih razsežnosti s številnimi akcijami in projekti, ki so ženske vzpodbudili k prijavljanju.

Ostane še šepet osmega dne, ki bi, če bi bil, bil lahko naš in namenjen samo nam samim, če bi si ga znale izboriti in ga tudi živeti! Razmislimo, kje vse vidimo sebe in kje vse bi želeli videti svoje kolegice kot nosilke nalog in aktivnosti ter jih vzpodbudimo, da stopijo v krog enakih in izkoristijo svojo in našo možnost. In letos v novembru so volitve predsednika/ce republike, članov/ic Državnega sveta, občinskih svetnikov in volitve županov/k !!!

In nenazadnje, možnosti so vsak dan – le spoprijeti se je treba z njimi!

Naj ne bo, kot naslednja šala:

»Daj, ljubi bog, da postanem predsednik/ca in zadenem lotka!«

Odgovor: »Ni problem, le prijavi se in še srečko kupi!«

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu obvešča, da bo odhod na
**enodnevno strokovno ekskurzijo v Budimpešto z ogledom zobne ambulante,
bolnišnice Semmeiweis in termalnih kopališč**

5. oktobra 2002 ob 4.00 izpred Hale Tivoli v Ljubljani in ob 5.30 v Mariboru
pred železniško postajo ob lokomotivi.

**Prijave in plačilo pošljite po poštni nakaznici ge. Mariji Miklič, Švabičeva 5, 1115 Ljubljana,
s pripisom št. članske izkaznice Zbornice – Zveze.**

Predsednica sekcije Stanislava Štajer

Oftalmološka sekcija obvešča, da bo v oktobru 2002 organizirala

**enodnevno strokovno ekskurzijo
Zavoda za usposabljanje slepe in slabovidne mladine v Gradcu v Avstriji.**

Natančne informacije bodo znane konec septembra in jih boste lahko dobili pri predsednici sekcije
Đurđi Sima na telefon Očesne klinike Ljubljana – Zaloška 29 – 01 522 17 91 ali 01 522 18 02.

Predsednica sekcije Đurđa Sima

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, **Sekcija upokojenih medicinskih sester**

V A B I L O

**Vabimo Vas, da se udeležite strokovne ekskurzije in jesenskega srečanja
v Mariboru v petek, 4. oktobra 2002.**

Odhod avtobusa bo točno ob 07.00 uri s Kongresnega trga v Ljubljani. Pot bo vodila v drugo največje mesto
v Sloveniji – v Štajersko središče Maribor. V Mariboru nas bodo gostile kolegice mariborske bolnišnice, ki
nam bodo v uvodu predstavile svoj zavod.

Sledilo bo predavanje gospe Štefke Premzl, predsednice društva Kneipp Maribor, ki bo predstavila
Knaippovo metodo zdravega načina življenja, predvsem pa tiste Knaippove ideje, ki so v tesni povezavi s
sodobnim življenjem, ki prinaša stres, neurejeno in nezdravo prehrano, neprimerno, predvsem pa premalo
fizičnih aktivnosti in premalo druženja z namenom dvigovanja kakovosti življenja.

Po ogledu bolnišnice in kosilu bosta sledila ogled najstarejše vinske trte v mestu Maribor in pokušina naj-
boljših grozdnih kapljic v Vodnem stolpu v znamenitem delu Maribora na Lentu.

Prihod v Ljubljano je načrtovan med 19.00 in 20.00 uro.

**Prijave: bo sprejemala gospa Anka Čadež v ponedeljek 23. in torek 24. septembra od 16. do
18.30 ure na telefon 01 548 18 68. Prijave bo sprejemala do zasedbe sedežev.**

Doplačilo za udeležbo znaša 2000,00 sit na osebo.

Vabljeni !

Predsednica: Cilka Potokar

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, **Odbor za pohodništvo**

POHOD NA GORE IN KOPITNIK - DNE 28. 09. 2002

Gore se v obliki slemena raztezajo med dolinama Boben in reko Savinjo ter na drugi strani štrmo nad reko
Savo. S pohodom bomo pričeli okoli 8.00 do 8.15 ure od železniške postaje v Hrastniku. Šli bomo preko
Krnica do gorskega slemena Gore, kjer si bomo malo spočili in razgledali po vseh okoliških hribih. Nato bo-
mo nadaljevali pot do Kopitnika, ki je 910 m visok hrib in nudi veliko lepih pogledov. Tu bomo imeli neko-
liko več časa za kosilo, počitek in še kaj. Vračali se bomo preko Lurda skozi Šmarjeto do železniške postaje
v Rimskih toplicah. Hoja bo lepa, zmerna in bo trajala 5 do 6 ur.

Odhod vlaka iz Ljubljane je ob 7.00 uri, iz Litije ob 7.32 uri, iz Zagorja ob 7.45 uri in iz Trbovelj ob 7.50 uri.

**Prijavite se gospe Mariji Filipič do 23. 9. 2002 na telefon v službi 03 56 52 564 ali - 566,
doma 03 56 28 563.**

Veseli bomo čim večje udeležbe.

Marija Filipič

ONKOLOŠKI INŠTITUT LJUBLJANA – Služba za zdravstveno nego

OBVESTILO

Obveščamo, da bo na Onkološkem inštitutu Ljubljana v dneh **od 17. do 18. oktobra 2002** organiziran teoretični del usposabljanja iz onkološke zdravstvene nege in onkologije za pripravnike – dipl. med. ses./ dipl. zdravstvenike in dipl. babice/babičarje. Kotizacija za dvodnevni seminar teoretičnega usposabljanja znaša 32.000,00 SIT. DDV po stopnji 20 % je vštet v ceno. V kotizacijo je vštet tudi priročnik predavanj, malica in kava. Kotizacijo se nakaže na žiro račun Onkološkega inštituta Ljubljana št.: 01100-6030277797, sklicevanje na št. 99 297300, 3 dni pred pričetkom seminarja. Na virmanu označite šifro 11 (plačilo pred prejemom fakture). Kotizacijo je mogoče z gotovino plačati tudi pred pričetkom seminarja. S seboj imajte davčno številko zavoda. Izobraževanja se lahko udeležijo tudi medicinske sestre in zdravstveni tehniki z že opravljenim strokovnim izpitom. Možna je tudi enodnevna udeležba, s kotizacijo po 16.000,00 SIT. Zaradi evidence pripravnikov in priprave računov vas prosimo, da udeležence pisno (prijavnica) prijavite na naslov: **Marina Velepč, Onkološki inštitut Ljubljana, Zaloška 2, 1000 Ljubljana, Faks: 01/431 4180, Telefon: 01/432 0018**
Prijave sprejemamo do vključno **9.10.2002**.

PROGRAM TEORETIČNEGA IZOBRAŽEVANJA IZ ONKOLOŠKE ZDRAVSTVENE NEGE IN ONKOLOGIJE ZA DIPL. BABICE IN DIPL.MED.SES., PRIPRAVNIC

17. in 18. oktober 2002

17. oktober

- 8.00 - Registracija**
9.00 – 9.10 Informacije o poteku seminarja, Marina Velepč, viš.med.ses., Brigita Skela Savič, univ.dipl.org.,viš.med.ses.
9.10 – 9.40 RAZVOJ IN POMEN ONKOLOŠKE ZDRAVSTVENE NEGE, Marina Velepč, viš.med.ses.
9.45 – 10.15 POGOSTOST RAKA IN PREŽIVETJE BOLNIKOV V R SLOVENIJI
 Prof.dr. Vera Pompe Kirn,, dr.med.
10.20- 10.50 DEJAVNIKI TVEGANJA IN PREPREČEVANJE RAKA, Doc.dr. Maja Primic Žakelj, dr.med.
10.50 – 11.20 Odmor
11.20 – 12.05 OSNOVE KLINIČNE ONKOLOGIJE IN DIAGNOSTIČNE METODE V ONKOLOGIJI
 Doc. dr. Albert Peter Fras, dr.med.
12.10 – 12.40 ONKOLOŠKA KIRURGIJA, Prof.dr. Marko Snoj, dr.med.
12.45 – 13.15 OSNOVE RADIOTERAPIJE, Doc. dr. Hotimir Lešničar, dr.med.
13.20 – 13.50 SISTEMSKO ZDRAVLJENJE RAKA, Prof. dr. Tanja Čufer, dr.med.
13.50 – 15.00 Odmor
15.00 – 15.45 ZGODNJE ODKRIVANJE RAKA DOJKE IN SAMOPREGLEDOVANJE, Tatjana Kumar, viš.med.ses.
15.50 – 16.20 ZDRAVLJENJE RAKA DOJKE, Prof.dr. Tanja Čufer, dr.med.
16.25 – 16.55 ZDRAVSTVENA NEGA BOLNICE PO OPERACIJI DOJKE, Anita Mavrič, viš.med.ses.
17.00 – 17.30 ZDRAVSTVENA NEGA OBSEVANE BOLNICE Z RAKOM DOJKE
 Zdenka Erjavšek, dipl.m.s.

18. oktober

- 8.00 – 8.45 ZDRAVLJENJE GINEKOLOŠKIH RAKOV**, Doc. dr. Albert Peter Fras, dr.med.
8.50 – 9.50 ZDRAVSTVENA NEGA OBSEVANE GINEKOLOŠKE BOLNICE
 Branka Senič, viš.med.ses., Tatjana Pouh, viš.med.ses.
9.55 – 10.55 ZDRAVSTVENA NEGA BOLNIKOV S CITOSTATSKO TERAPIJO
 Brigita Skela Savič, univ.dipl.org., viš.med.ses.
10.55 – 11.25 Odmor
11.25 – 11.55 VARNO DELO S CITOSTATIKI, Darja Musič, viš.med.ses.
12.00 – 12.45 VPLIV BOLEZNI IN SPECIFIČNEGA ZDRAVLJENJA NA PREHRANO BOLNIKA Z RAKOM
 Helena Drolc, viš.med.ses.
12.50 – 13.20 ZDRAVLJENJE BOLEČINE, Slavica Lahajnar-Čavlovič, dr.med.
13.20 – 13.30 Odmor
13.30 – 14.00 ZDRAVSTVENA NEGA ONKOLOŠKEGA BOLNIKA, KI IMA BOLEČINO
 Mira Logonder, viš.med.ses.
14.05 – 14.50 PRINCIPI PALIATIVNE OSKRBE IN PALIATIVNE ZDRAVSTVENE NEGE
 Tatjana Žargi, viš.med.ses.
14.50 Zaključek seminarja, Marina Velepč, viš.med.ses., Brigita Skela Savič, univ.dipl.org., viš.med.ses.

ZDRAVSTVENI DOM CELJE
SLOVENSKO ZDRAVNIŠKO DRUŠTVO
ZDRUŽENJE MEDICINE DELA, PROMETA IN ŠPORTA SLOVENIJE
V SODELOVANJU

Z OLIMPIJSKIM KOMITEJEM SLOVENIJE-ZŠZ, S FAKULTETO ZA ŠPORT LJUBLJANA,
Z ZDRAVNIŠKO ZBORNICO SLOVENIJE, S SEKCIJO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV
V MEDICINI DELA, PROMETA IN ŠPORTA PRI ZBORNICI - ZVEZI,
Z ZBORNICO FIZIOTERAPEVTOV SLOVENIJE, Z ZDRUŽENJEM MASERJEV SLOVENIJE

organizirajo od 17. - 20. oktobra 2002

DNEVE MEDICINE DELA, PROMETA IN ŠPORTA

DNEVE MEDICINE ŠPORTA SLOVENIJE XII

Z MEDNARODNO UDELEŽBO POD POKROVITELJSTVOM MEDNARODNEGA OLIMPIJSKEGA KOMITEJA

Celjski sejem »Celjanka«, Dečkova 1, 3000 Celje

Nadaljevalni seminar medicine športa za zdravnike in zdravstvene sodelavce:

Višina in višinski trening, Poškodbe kolena, Eurofit

Standardizacija medicine dela, prometa in športa, Predstavitev novih knjig, Delavnice

PROGRAM:

ČETRTEK, 17. oktober 2002 ob 19. uri – Svečana akademija v Narodnem domu, Trg celjskih knezov 9

OBLETNICE

50 let MEDICINE DELA NA CELJSKEM, 40 let DISPANZERJA MEDICINE DELA, 25 let CENTRA MEDICINE DELA, PROMETA IN ŠPORTA, 20 let KONZILIJARNE SPECIALISTIČNE AMBULANTE ZA ŠPORTNE POŠKODBE, 15 let PRVEGA SEMINARJA IZ ARTROSKOPIJE, 10 let DNEVOV MEDICINE ŠPORTA SLOVENIJE, 10 let ODDELKA ZA ORTOPEDIJO IN ŠPORTNE POŠKODBE

PETEK, 18. oktober 2002 – popoldan

Prijava in plačilo kotizacije 13.00-14.00

14.30-15.00 SVEČANA OTVORITEV

VIŠINA IN VIŠINSKI TRENING

	Delovno predsedstvo: S. Heimer, J. Osredkar, R. Čajevec	
15.00-15.30	S. Heimer:	Fiziologija višine
15.30-16.00	D. Milanovič:	Trening na višini
16.00-16.30	J. Osredkar:	Ali je trening na višini doping?
16.30-16.45	Razprava	
16.45-17.0	Odmor	

POŠKODBA KOLENA

	Delovno predsedstvo: V. Pavlovič, V. Vengust, B. Nemeč	
17.00-17.30	M. Veselko:	Prva pomoč pri akutni poškodbi kolena
17.30-18.00	V. Pavlovič:	Diagnostika in zdravljenje akutnih poškodb kolenskega sklepa
18.30-19.00	Razprava o priročniku	
20.00 Banket – Hotel Evropa		

SOBOTA, 19. oktober 2002 – dopoldan **MEDICINA DELA, PROMETA IN ŠPORTA**

	Delovno predsedstvo: R. Čajevec, B. Hrašoveč, M. Žitko Mastnak	
09.00-10.00R.	Čajevec in sodelavci:	Predstavitev Priročnika medicine dela, prometa in športa
10.00-11.0	Razprava	

EUROFIT

	Delovno predsedstvo: B. Fižuleto, B. Terbovc, R. Malinar	
09.00-09.30	M. Mišigoj Durakovič:	Antopometrija
09.30-10.00	B. Fižuleto:	Eurofit
10.00-10.30	Odmor	
10.30-12.00	B. Fižuleto in B. Terbovc:	Delavnice

SOBOTA, 19. oktober 2002 – popoldan**PREDSTAVITEV NOVIH KNJIG**

	Delovno predsedstvo: R. Malinar, M. Lasan, J. Utroša	
15.00-15.15	Z. Durakovič:	Toksilogija
15.15-15.30	M. Lasan:	Fiziologija športa
15.30-15.45	M. Mišigoj Durakovič:	Telesna vadba in zdravje
15.45-16.00	J. Utroša, D. Blažič in A. Knol:	Priporočila za ocenjevanje začasne nezmožnosti za delo
16.00-16.15	J. Ostredkar:	Analiza porabe kreatina kot nadomestnega energenta v športu
16.15-16.45	Razprava	
16.45-17.15	Odmor	
17.15-18.00	Predstavitve firm	
18.00-19.00	Seja Združenja medicine dela, prometa in športa Slovenije in RSK	

NEDELJA, 20. oktober 2002

09.00-11.00	Delovni sestanek, mreža medicine športa, udeležba Na zimski Olimpiadi, svetovno prvenstvo, razno	
11.00-14.00	Eurofit delavnicA	
14.15	Podelitev diplom	

SPLOŠNE INFORMACIJE:

Prijave: do 30. 09. 2002 Rajka Malinar, dr.med., Gregorčičeva 5, 3000 Celje, tel. in faks: 03 544 34 00
e-pošta: rajka.malinar@ZD-Celje.SI

Bivanje:	Hotel Evropa, Krekov trg 4, 3000 Celje	Tel. 03 544 34 00
	Hotel Štorman, Mariborska c., 3000 Celje	Tel. 03 426 04 26
	Hotel Savinja, Valvasorjev trg 1, 3270 Laško	Tel. 03 573 03 25

Zbornice bodo priznale udeležbo pri podaljšanju licence za zdravnike in zdravstvene sodelavce v šolski medicini, splošni medicini, medicini dela, prometa in športa, fizikalni medicini in rehabilitaciji, ortopediji, fizioterapiji in ostalim specialistom, ki delujejo na področju medicine športa.

Predavanja so namenjena tudi kineziologom in trenerjem, ki delujejo v vrhunskem športu.

Kotizacija za zdravnike: 48.000,00

Seminar, strokovno gradivo, nove knjige (20.000,00), delavnice, banket

Kotizacija za medicinske sestre in zdravstvene tehnike: 28.000,00 SIT

Seminar, strokovno gradivo, delavnice, banket

Kotizacija se poravnava na transakcijski račun št. 01211-6030279633 Zdravstveni dom Celje, ki ga vodi Uprava RS za javna plačila (UIO) s pripisom Dnevi medicine dela, prometa in športa XII do 10.10.2002, ali pred pričetkom seminarja.

Informacije: TRBOVC Barbara, ZD Celje, DMDPŠ, tel. 03 543 44 02
TURK Vinka, KC IMDPŠ, tel. 01 522 51 45

Za sekcijo:
Vinka Turk

NOVA PUBLIKACIJA
DRUŠTVA ONKOLOŠKIH BOLNIKOV SLOVENIJE

Majda Šmit

RAK NA MODIH

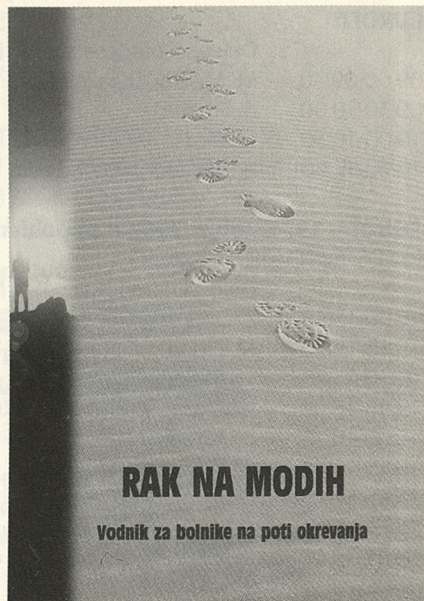
Vodnik za bolnike na poti okrevanja

V začetku poletja je Društvo onkoloških bolnikov Slovenije izdalo vodnik, namenjen bolnikom z rakom na modih.

V knjižici avtorica Marjeta Stanovnik, dr.med., prepleta poglavja o anatomiji mod, dejavnih tveganja in razširjenosti bolezni, bolezenskih znakov, diagnostičnih postopkih. V tem poglavju je nazorno razložen **samopregled mod**, ki bi ga morali poznati in redno izvajati vsi fantje od pubertete dalje. Rak mod je namreč najpogostejši rak, za katerim zbolevalo predvsem mladi moški med 20 in 35 letom starosti. Sledijo poglavja o zdravljenju bolezni v vseh razvojnih stadijih, o stranskih učinkih zdravljenja, ponovitvi bolezni in celostni rehabilitaciji.

Posebno poglavje je namenjeno pričevanjem posameznih bolnikov, ki so prehodili težko pot zdravljenja in okrevanja omenjene bolezni in jo pogumno premagali. V zadnjem poglavju pa avtorica odgovarja na najpogostejša vprašanja, ki jih bolniki zastavljajo med zdravljenjem in po končanem zdravljenju.

Dodatne informacije lahko dobite na sedežu Društva onkoloških bolnikov Slovenije, Onkološki inštitut, Zaloška 2, 1000 Ljubljana. Tel. 01/431 83 50, e-mail: dobslo@onko-i.si
internet: <http://www.onko-i.si/psihoonko/index.html>

Majda Šlajmer-Japelj

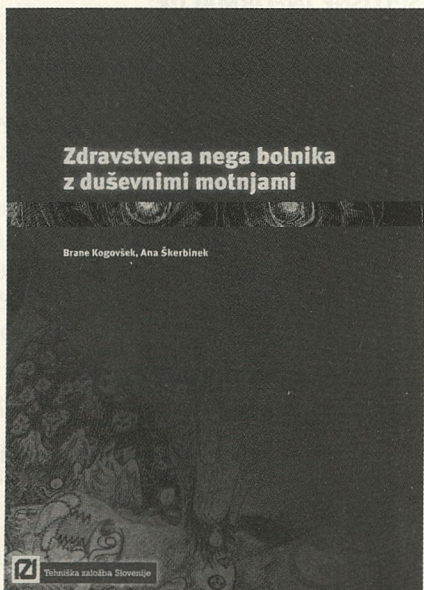
Učbenik Zdravstvena nega bolnika z duševnimi motnjami

Vse prerediti dobimo za področje zdravstvene nege originalna slovenska besedila avtoric in avtorjev – strokovnjakov zdravstvene nege; in prav zato je izid vsake slovenske knjige praznik za stroko. Pri Tehniški založbi Slovenije je pravkar izšel učbenik zdravstvene nege bolnika z duševnimi motnjami, ki sta ga napisala kolega Ana Ladi Škerbinek in Brane Kogovšek za srednje zdravstvene šole.

Vsebina in oblikovni pristop potrjujeta dejstvo, da sta se oba kolega, specializirana psihoterapevta, v celoti zavedala, da pišeta učbenik, namenjen določeni populaciji. Nista se pustila zavesti možnosti, da predstavita v besedilu vse svoje obširno in poglobljeno specifično znanje, temveč sta na zelo jasn in primeren način predstavile tiste izbrane vsebine, ki jih potrebuje zdravstveni tehnik kot član tima v psihiatriji.

Jasno in ilustrativno vsebino pa tudi predstavljata oblikovno primerno; atraktivno in metodično dobro vodita bralce besedila od nove informacije, ki jo ilustrirata s primeri, do sprejemanja novega znanja.

Učbenik pa ne bo zelo dobrodošel le srednjim zdravstvenim šolam; z bolnikom, ki ima duševne motnje, se pogosto srečujejo vsi zdravstveni delavci, ki jim bodo posamezna poglavja pomagala pri pravilni orientaciji, kot npr. poglavje, ki govori o pravicah duševnega bolnika, o motnjah v kognitivnih procesih ali o depresivnih stanjih.

EDUCY d.o.o.

Vljudno vas vabimo na strokovni seminar

VREDNOTE, ETIKA IN ZDRAVJE

23. oktober 2002

Hotel AUSTROTEL,
Miklošičeva 9, Ljubljana

PROGRAM:

- 09.00 – 10.30 prof. dr. JANEK MUSEK
Vrednote in zdravje
- 10.30 – 11.00 odmor
- 11.00 – 12.30 prof. dr. JANEK MUSEK
Vrednote, ki usmerjajo delo s pacienti
- 12.30 – 14.00 odmor za kosilo
- 14.00 – 15.30 prof. dr. EDVARD KOVAČ
Temeljni pojmi etike in poklicne etike
- 15.30 – 15.45 odmor
- 15.45 – 17.15 prof. dr. EDVARD KOVAČ
Pogosta in pomembna etična vprašanja in njihovo reševanje

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izobraževanje.

KOTIZACIJA za udeležbo na seminarju znaša 17.880,00 SIT, v ceni je všteti DDV. V kotizacijo je vključena udeležba na seminarju, pisno gradivo in osvežitev s kavo in pijačo v prvem odmoru. Kotizacijo lahko poravnate po prejemu računa na TRR: 24200 – 9004180614.

PRIJAVE sprejemamo pisno, po faksu ali telefonu:

NAŠ NOVI NASLOV:

EDUCY d.o.o., Vošnjakova 8, 1000 Ljubljana
telefon: 01 230 68 80, 01 230 68 82
faks: 01 230 68 88

Prosimo, da nam svojo prijavo sporočite.

Vljudno vabljeni!

Hitro življenje. Hitra rešitev.

Želodčne težave vedno pridrvijo prehitro in ne upoštevajo vašega urnika. Bodite pripravljeni in poskrbite za hitro olajšanje zgage, pekoče bolečine in tiščanja v želodcu ter odpravite kislino spahovanje. Rupurut hitro nevtralizira odvečno kislino in zavira delovanje agresivnih dejavnikov.

Bayer
Bayer Pharma d.o.o.

Rupurut® forte
zvečjive tablete

Rupurut®
zvečjive tablete

Hydrotalcium
20 zvečjih tablet po 500 mg

Najhitreje olajša želodčne težave.

JESENSKI IN ZIMSKI DNEVI BODO LEPŠI, ČE SE BOMO DRUŽILI

DMSZT Ljubljana

Vas prijazno vabi, da sem nam pridružite:

PEVSKI ZBOR "FLORENCE"

Zbor vadi 1 x tedensko na Osnovni šoli Vrhovci
(končna postaja ljubljanskega mestnega
prometa št. 14)

Informacija: Saša Kotar (433 85 01)

Zborovodja: Karlo Ahačič (041 541 401)

LIKOVNI TEČAJ

Torek od 15.00 d 17.00 ure
v predavalnici IV. KC Ljubljana.

Prijave sprejema ga. Marija Gomsil,
tel. 041 948 210; prispevek člana za en
semester (od septembra 2002 do januarja
2003) je 5.000,00 SIT.

JOGA

Informacije: Bronka Kavčič
(472 37 00 do 12.00 do 14.00 ure)

Dom starejših Logatec

Gubčeva 8a, 1370 Logatec

Tel.: 750 80 80, 750 80 82

razpisuje prosto delovno mesto

ODDELČNE MEDICINSKE SESTRE

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

Kandidati morajo imeti VI. ali VII. stopnjo
izobrazbe smeri zdravstvena nega.

Kandidati naj v 8 dneh po objavi razpisa
pošljejo ali osebno prinesejo na naslov

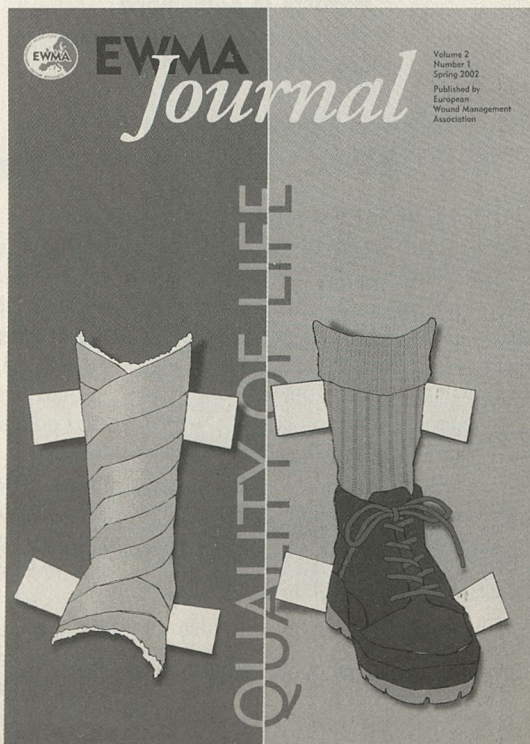
Dom starejših Logatec,

Gubčeva 8a, 1370 Logatec:

vlogo s kratkim življenjepisom in opisom
dosedanjih delovnih izkušenj,
dokazilo o ustrezni izobrazbi,
opis svojega videnja dela oddelčne sestri
v domu starejših.

Vsem, ki se zanimате za sodobno
zdravstveno nego in oskrbo kroničnih ran,
je na voljo brezplačno glasilo Evropske
zveze za oskrbo ran, katerega naslov je
Timsko delo pri oskrbi ran,
ter preliminarno obvestilo o njihovi
13. konferenci (Pisa, Italija, 22.-24.5.2003).

Če želite prejeti navedeni publikaciji,
pokličite Heleno Peric, Simps'S d.o.o.,
na tel. 01 5621 350, ali sporočite svoj
naslov po elektronski pošti:
helena.peric@simpss.si.

Milenka Rustja

7. SVETOVNI KONGRES ANESTEZIJSKIH SESTER IN TEHNIKOV, HELSINKI 2002

Izmed približno 800 udeležencev z vsega sveta smo se tudi iz Slovenije udeležili 7. svetovnega kongresa anestezijskih sester, ki je potekal v začetku junija v Helsinkih na Finskem.

Kongres v Finlandia Hall se je pričel z otvoritvenim ceremonijalom, s prihodom predstavnikov vseh držav udeleženk, ki so nosile zastave. Slovenijo je predstavila gospa Zorica Kardoš. Predavanja so obravnavala različne segmente anestezije: regionalna anestezija, težka intubacija, bolečina in njena patofiziologija, infekcije pri anesteziji, (predvsem še o ne povsem raziskanem prenosu Creutzfeldt- Jakobove bolezni), monitoring v anesteziji, dokumentacija anestezijskih sester. Zanimive so bile tudi delavnice, na katerih smo lahko intubirali s fiberoptičnim bronhoskopom, dajali spinalne blokade in uvajali epiduralne katetre.

V pogovoru s finskimi kolegicami smo izvedeli, da pri njih šolanje po končanem osnovnem izobraževanju traja 4 leta, nato pa še dve leti intenzivnega učenja na oddelkih za anestezijo. Ena izmed moderatork na predavanjih je bila

tudi gospa Zorica Kardoš, ki je bila tudi izvoljena v ožji svetovni odbor, za kar ji iskreno čestitamo.

Finska je dežela tisočerih jezer in otokov. Po drugi svetovni vojni se je razvila v sodobno industrijsko državo. Zdaj je pomembna proizvajalka strojne opreme za spravilo lesa, zelo pomembna pa je tudi v ladjedelništvu, predvsem pri izdelavi ledolomilcev. Poleti še ob 22. uri si je sonce in ulice so posebno konec tedna živahne do jutra. Uradni jezik je finščina, denarna enota euro, znameniti so njihov dimljen losos, losov pršut, gozdni sadeži in seveda najbolj finska savna. Nihče pa si nikakor ne sme lastiti njihovega dedka Mraza. Zelo so ponosni na velikega skladatelja Jeana Sibeliusa, ki mu je posvečena tudi nenavadna skulptura v parku. Ogljedali smo si tudi Talin v Estoniji, ki je od Helsinkov oddaljen eno uro in pol vožnje s hidroglicerjem.

Zahvala gre »MEDISU«, ki nam je omogočil udeležbo na kongresu, še posebno pa hvala gospe Cveti in g. Gregu za popolno organizacijo in prijetno vodenje.

R. Prešeren, M. Plančak

POROČILO SEKCIJE MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV URGENTNE MEDICINE SLOVENIJE O UDELEŽBI NA PRVI KONFERENCI EVROPSKEGA ZDRUŽENJA CRITICAL CARE – EFCCNA, OGLED BOLNIŠNICE IN PARIZA

Pričakovanje Pariza, ogledi, sestanki, konferenca, to so bile ključne misli, ki so nas spremljale, ko smo se zbrali v avtobusu na Kongresnem trgu v Ljubljani.

Zadnji trenutek pred odhodom nas je razveselila s svojim prihodom tudi ga. Petra Kersnič, generalna sekretarka Zbornice-Zveze zdravstvene nege Slovenije, ki nas je pozdravila ter nam zaželela srečno pot.

Voznik udobnega avtobusa, ki nas bo popeljal na to dolgo pot, se je kar malce prestrašil, ko je zagledal vso osebno prtljago udeležencev, nato pa še ves ostali sponzorski tovor v obliki osvežilne pijače, popotnih torbic, ki so nam prišle zelo prav v Parizu, za kar pa so tudi tokrat poskrbele Slavica, Maruša, Erna, Draga, Damjana, Nevenka...

Med potjo nas je spremljalo sonce, a žal tudi dežja ni zmanjkalo, toda udobna vožnja nam vseeno ni vzela nočnega spanca. V četrtek zjutraj smo v predmestju Strasbourga že okusili

francoske rogljičke in spili prvo kavo, toda pehtranova potica, ki jo je spekla naša Damjana, je bila slasten zajtrk in bilo jo je za vse. Potem smo nadaljevali vožnjo mimo Strasbourga do Reimsa, tu smo si ogledali gotsko katedralo in šampanjsko klet, kjer smo lahko tudi poskusili odlične vrste šampanjca, nekateri pa smo to tudi izkoristili za nakup teh vrhunskih znamk šampanjca.

Pozno popoldne smo le prispeli v Pariz in smo bili že kar prijetno utrujeni, a nas je že sam pogled na to čudovito mesto premamil, zato smo se po namestitvi v hotelu osvežili in se željni srečanja s pariškim življenjem podali lahkih nog naokrog. Bližina hotela mestnemu jedru nas je hitro pripeljala do reke Seine, od koder se nam je odprl prekrasen pogled na Ile de la Cite, katedralo Notre Dame, mimo univerze Sorbona po Latinski četrti; po sprehodu in okrepčilu v latinski četrti smo se vrnili v hotel. Nekateri so si pot nazaj omislili s taksijem,

drugi peš, avanturisti z metrojem. Že prvi večer v najbolj romantičnem evropskem mestu je nakazoval, da bodo naslednji dnevi polni novih doživetij in lepih trenutkov.

Naslednji dan dopoldne smo si ogledali bolnišnico Le Kremlin Bicetre Cedex, intenzivno enoto in Urgentni blok z reanimacijo. Sprejel nas je pomočnik direktorja bolnišnice, poseben vtis pa je na nas naredila urejenost in prijaznost osebja na recepciji ob samem vhodu v bolnišnico. Organizacija dela in kadrovska zasedba je podobna kot v naših bolnišnicah, imajo pa sodobno izpopolnjeno dokumentiranje zdravstvene nege preko računalnikov – očitno se bolj zavedajo izreka »In God we trust, all others must bring data«.

Intenzivni oddelek imajo zelo sodobno opremljen, urgentni blok pa je le računalniško zelo dobro opremljen in povezan.

Popoldne smo se popeljali z ladjo in občudovali znamenitosti Pariza ob bregovih reke Seine. Da je Pariz resnično svetovna metropola, se zaveš, ko se povzpneš na 300m visok Eiffelov stolp. Od tu je pogled v neskončnost enkratén, veličasten, nepozaben, kratka, kliče po tem, da se vrneš.

Niti v Parizu se čas ne ustavi, zato smo si ogledali Versailles, grad francoskih kraljev s čudovitimi, neskončnimi parki, Operno hišo, muzej parfemov, si zvečer ogledali Variete na Montmartru in se popeljali po magično osvetljenih Champs-Elysees.

Redni letni sestanek EFCCNA je potekal v petek in soboto, kjer je delo potekalo od 9 do 18 ure. Naša predstavnik, Slavica Klančar, je bila znova izbrana v Evropsko edukacijsko komisijo za urgentno nego za nasledne tri leta.

Naslednja dva dni (nedelja in ponedeljek) sta bila posvečena konferenci EFCCNA. Potekala je v hotelu New York v Disneylandu, udeležilo se je približno 235 delegatov iz Evrope, Amerike Avstralije in Hong Konga. Slogan same konference je bil: **»skupno delo – večji uspeh«.**

Cilji: večji napredek v razvoju urgentne nege, razširitev raziskovalnega dela na področju kakovosti, bolj enotno izobraževanje in usposabljanje v Evropi, kompetence in odgovornosti ter še bolj poglobljeno sodelovanje medicinskih ses-

ter v Evropi in po svetu.

Teme so bile s področja izobraževanja, managementa, raziskav in klinične prakse. Potekale so tudi učne delavnice.

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v urgentni medicini Slovenije je imela dva prispevka in sicer predavanje: »Urgentna zdravstvena nega v Sloveniji« (avtorji: S. Klančar, M. Plančak, M. Brvar) in predstavitev naše sekcije na posterju. Tako smo predstavili urgentno zdravstveno nego v Sloveniji in funkcionalno izobraževanje. Govorili smo tudi o izobraževanju medicinskih sester pri nas in se primerjali z drugimi evropskimi državami. Res, da ne dosežemo 4600 ur in najmanj 50 % kliničnih vaj, vendar smo poudarili 9-mesečno pripravništvo, ki poteka pri nas pred strokovnim izpitom. V Sloveniji je tudi bazično izobraževanje 12 let, nekater države ga imajo le 10, 11 ali celo 9 let.

S posterjem (avtorji: M. Plančak, S. Klančar, M. Brvar, M. Homar) smo prikazali našo sekcijo – ustanovitev, delovanje doma, vključitev v evropsko in svetovno združenje, vizijo...

Oba prispevka sta bila odlično ocenjena!

Po uspešno končani konferenci smo bili seveda polni vtisov, novih spoznanj, stikov in vezi, a vseeno smo se odpravili še na zadnja potepanja za tri ure po samem Disneylandu.

Ob poslavljanju smo bili vsi udeleženci tega kongresa zelo zadovoljni, veliko smo izvedeli novega, seveda pa nam vse to daje novega zaleta in moči, da bomo lahko v domačem službenem okolju vse to znanje prenesli na ostale, še izboljšali samo organizacijo dela, da bomo tako še boljši.

Veseli in zadovoljni smo, da smo s predavanjem in posterjem dobro predstavili našo sekcijo, Zbornico – Zvezo zdravstvene nege Slovenije in gotovo tudi s tem pripomogli k promociji Slovenije.

Zahvaliti se moramo vsekakor naši predsednici, gospe Slavici Klančar, ki je s svojim entuzijazmom uspešno organizirala potovanje v Pariz.

Za podporo in prispevek k realizaciji se zahvalujemo tudi Zbornici – Zvezi zdravstvene nege Slovenije, kakor tudi številnim sponzorjem, donatorjem in vsem tistim, ki so nam na kakršenkoli način pomagali. Hvala!

Viktorija Rehar

3. Evropska konferenca Tobak ali zdravje, Varšava, 2002.**“Zaprimo razkorak - Solidarnost za zdravje”**

Namen konference je bil pokazati stanje tobačne politike, kontrolo posledic v Evropi, v svetu, s posebnim ozirom na dežele Centralne in Vzhodne Evrope, kjer so podatki o kajenju skrb vzbujajoči, najslabši, le še pred Azijo. S skupnimi moči in partnerskim sodelovanjem lahko preprečimo in obrnemo naraščajoči trend kajenja med prebivalstvom, mladimi, ženskami v pozitivno smer in zmanjševanje ter obvladovanje tega največjega javnozdravstvenega pojava. Spoznavanje najboljših rešitev in modelov kaže, da deluje ob pravilni uporabi tudi v tranzicijskih deželah. Prof. Witold Zatonski iz Centra za raka, Inštituta za onkologijo iz Varšave, je bil glavni organizator konference. Uspelo mu je združiti najboljše strokovnjake, izvajalce, financerje, donatorje in 357 udeležencev - med njimi 20 iz Slovenije. Uvodoma je opisal največje izzive, probleme, potrebne skupnega pristopa za reševanje kajenja mladih, žensk, na delovnem mestu, pasivnega kajenja, ki so mu izpostavljeni otroci. Uspešno reševanje s pomočjo uzakonjene tobačne kontrole v nekaterih državah, medicinske in javnozdravstvene podpore kaže na možno rešitev. Na otvoritveni slovesnosti je v imenu poljskega predsednika zaželela uspešno delo gospa Jolanta Kwasniewska. Soorganizatorji konference so bili poljski minister in Poljsko ministrstvo za zdravstvo, Mazovietsko vojvodstvo, WHO, EU Komisija, American Cancer Society, Advocacy Institute, UICC, Open Society Institute, GlaxoSmithKline, Pharmacia, Science against smoking, prosto-voljci Mednarodne zveze študentov medicine, Mestna transportna služba Varšava in številni drugi.

Delovni program konference je obsegal šest plenarnih zasedanj. Na prvem je s prikazom globalne tobačne kontrole WHO in vabilom v mednarodno zdravstveno solidarnost. Pekka Puska predstavil trende umrljivosti zaradi posledic kajenja. Letno umre 4 milijone ljudi,

pričakovati je, da bo v letih 2020 - 2030 umrlo za posledicami kajenja 10 milijonov ljudi. Primer nekaterih držav Evrope - Finske pri zasnovi in sprejetju razumne tobačne zakonodaje je zgovoren, vzpodbuden. Sedaj WHO oblikuje poseben program Okvirno konvencijo za tobačno kontrolo o kateri se vlade pogajajo v Ženevi, o globalnih merah, ki lahko ukrotijo tobačno epidemijo. Konvencija bo pripravljena do zasedanja Skupščine WHO maja 2003, nekaj mesecev pred 12.Svetovno konferenco “Tobak in zdravje”, avgusta 2003 v Helsinkih

Prof. Sir Richard Peto je razložil prednosti in opustitve hazarda kajenja z vidika študije 50-letnega spremljanja umrljivosti zaradi kajenja v razvitih deželah. V prejšnjem stoletju je tobak povzročil 100 milijonov smrti. V 21. stoletju bo številka narasla na 150 milijonov. Polovica med njimi bo umrla v starosti med 35 - 69 let. Ti v povprečju zgubijo okoli 20 - 25 let življenja več kot je pričakovana življenjska doba nekadilcev. Veliko odraslih kadilcev lahko preneha kaditi. V Angliji je leta 1965 umrlo 80.000 ljudi, leta 1995 pa 40.000 primerov v starosti 35 - 69 let. Zato zmanjšanje kadilcev med mladimi ne more bistveno spremeniti slike v naslednjih 25 - tih letih, lahko pa prepreči milijone smrti zaradi tobaka v sredini in drugi polovici tega stoletja. Na konferenci so dr. Petu podelili najvišje poljsko odlikovanje za izredno delu pri preprečevanju tobačne epidemije in za prispevek k napredku zdravja.

Liisa Elovaino je zagovarjala pomen prispevka nevladnih organizacij in različnih mrež pri obvladovanju kajenja in potrebo po razumnem kontrolnem programu tobačne politike, ki zahteva totalno prepoved oglaševanja, kontrolo tihotapljenja, jasne označbe na cigaretnih zavojčkih, pravico do življenja brez cigarete. Fiskalne mere, raziskave, promocija zdravja in finančni ukrepi so tudi potrebni. Zato je združevanje in skupno delovanje edina rešitev. Nevladne organizacije so prve, ki med prebi-

valstvom izpeljejo in uresničijo omenjene potrebe.

Prof. Helios Pardell je podrobno opisal potrebo in vgrajevanje interventnih programov pri opuščanju kajenja in preprečevanju kadilskih navad in zagotavljanju okolja brez cigaretne dima. Vsi lahko prispevajo: institucionalni izvajalci javnozdravstvenih programov, institucionalni privatni izvajalci, zdravstvene organizacije, zdravstveni strokovnjaki, nevladne organizacije.

Za Svetovno banko je zboljšanje zdravja pomemben cilj. Prabhat Jha, njen predstavnik je razložil pomen naraščajočega priznanja vloge zdravja v ekonomskem razvoju. Kontrola nalezljivih bolezni, pogoji varstva matere in otroka prispevajo k ekonomski rasti in zmanjševanju revščine. Verjetno zmanjšujejo direktno in indirektno ekonomsko rast tobaku pripisane smrti.

John Seffrin, predsednik UICC priporoča močno nacionalno tobačno kontrolo in vodenje v Vzhodno Evropskih državah. Zavzema se za povezavo z severno ameriškimi vodji tobačne kontrole in z EU pri zagotavljanju najbolj učinkovite podpore, za razumne nacionalne kontrolne programe. Na sklepni okrogli mizi je v govoru posebej dobrodošla javna pohvala Slovenije za dosežen napredek pri skrbi za zdravje brez tobaka. Še danes je veliko tistih, ki ne ločijo Slovenije in Slovaške.

Ustvarjanje koalicij, partnerstva v tobačni kontroli smo spoznavali v številnih prispevkih. Obstoječe tobačne zakonodaje, tudi slovenska predstavitev, je prispevalo k splošnemu pregledu in iskanju možnosti za tiste, ki se šele pripravljajo na ta korak v tobačni kontroli. Vloga in pomen EU, ENSP, različnih mrež, ukrepov davčne politike, davkov na cigarete in v tej zvezi evidence v javnem zdravstvu, različne vsebine promocije nekajenja, so pomagale razjasniti vprašanja pri zagotavljanju nekadilskega okolja, pomoč pri opuščanju in odvijanju kajenja. Klinična obravnava tobačne odvisnosti je bila izredna priložnost, izziv za klinike, ki zagotavljajo osnovno evidenco odvisnosti, kot delu rednega razvoja zdravstvene skrbi. v zagotavljanju promocije opuščanja kajenja.

Luk Joosens je opozoril na problem tihota-

pljenja cigaret. Ocenjujejo, da je četrtnina mednarodnega izvoza cigaret zgubljenih zaradi tihotapstva. Zaradi tega vlade zgubljajo 25 - 30.000 milijonov dolarjev letno. Na različne načine tihotapljenja, preko ladijskega prometa. cestnega prevoza, po ilegalnih poteh iz začetne v tujo državo in nazaj v začetno državo. tako se izognejo različnim dajatvam.

V osmih paralelnih sekcijah smo se lahko vključili v različne programe, projekte, praktične izvedbe Da naštejemo nekatere: determinante kajenja, delovno mesto brez kajenja, kajenje med zdravstvenimi izvajalci, vodenje učinkovite telefonske linije opuščanja kajenja, probleme obravnave, ali delujejo močna sporočila v medijski kampanji, tobačni, kontrolni program v lokalni skupnosti, mladi in tobak, bolnišnice brez kajenja, tobačna kontrola in družinski zdravnik, opuščanje in odvijanje kajenja med otroki, mladimi, nosečnicami, kontrolna tobačna zakonodaja, pogajanja in politika, vrednost partnerskih programov, primer angleške nacionalne strategije opuščanja kajenja, ekonomika tobaka in tobačna kontrola, tobačna kontrola v medicinskih kurikulumih in vloga medicinskih združenj, skupni napor za zmanjševanje pasivnega kajenja pri otrocih, osnovni program opuščanja kajenja za prebivalstvo, program industrije za mlade, proizvodi za obravnavo tobačne odvisnosti Pharmacia, GlaxoSmithKline.

Na konferenci je bilo 194 osebnih predstavitev in 227 posterjev v treh sekcijah. Navodilo organizatorja za pripravo posterja je bilo za vse enako: Vsebina je bila razdeljena na pet sklopov: uvod, metode in material, izvedba, rezultati, zaključki. Tako je bila možna primerjava zanimivih, izvornih prikazov lastnih raziskovanj in prakse, prikaz možnosti in uresničevanje tobačne politike v različnih okoljih. Opazen je bil premik, k vedno večje kakovosti v pristopu in reševanju tobačne problematike, na raziskovalnem področju in dejavnost nevladnih organizacij. Prav v tem je vrednost aktivnega sodelovanja, izmenjave izkušenj, znanj, prakse, izobraževanj. Poster Združenja "Zdravniki za Kanado brez kajenja". je razložil prizadevanja zdravnikov za Kanado brez kajenja. V brošuri "Veliko tobaka, velika odgovornost", so razdelali osnovne principe civilne

in kriminalne odgovornosti za kanadske korporacije. Razstavljenih je bilo pet slovenskih posterjev.

Predstavitev organizacije, odgovornih nosilcev programov tobačne kontrole in promocije zdravja v EU, je pomembno prispevala k spoznavanju celovite skrbi za zdravje prebivalcev Evrope. Dobrodošel in zanimiv je CD, "Zdravniki in tobak". Pripravil ga je David Simpson iz britanskega Tobačno kontrolnega središčnega centra BMA. Razdelili so veliko strokovnih časopisov, člankov o tobačni problematiki.

Elektronsko povezavo na konferenci je zagotavljal UICC preko mreže GLOBALINK.

GlaxoSmithKline, Pharmacia sta v posebnih delavnicah združila najboljše strokovnjake za

opuščanje, odvajanje, klinično obravnavo kajenja in obstoječih pripomočkov za odvajanje od kajenja. Na posebni stojnici so predstavili gradiva, programe "Promocija zdravja" iz Varšave Sodelovanje na konferenci mi je omogočilo ACS. Že pred konferenco sem sodelovala pri izobraževalnem programu ACS University. Predstavili so delovanje ameriškega združenja za raka, njihovo vključevanje v tobačno kontrolo. Spoznala sem projekt: "Tek za življenje", namenjenem preživelim za rakom. Izrekam javno zahvalo organizatorjem konference, prof. Witoldu Zatonskem, ACS, Mike Heronu, donatorjem za izkazano zaupanje in sodelovanje na konferenci. Priznanje in čestitke zaslužijo tudi vsi, vključeni v odlično pripravo, organizacijo in izvedbo konference.

PRELIMINARY ANNOUNCEMENT 13 TH CONFERENCE EUROPEAN WOUND MANAGEMENT ASSOCIATION

TEAMWORK IN WOUND TREATMENT: THE ART OF HEALING

PISA'S CONGRESS CENTER
22nd – 24th MAY 2003
PISA – ITALY

13TH CONFERENCE
PRELIMINARY ANNOUNCEMENT
EUROPEAN WOUND MANAGEMENT ASSOCIATION

PISA - ITALY
PISA'S CONGRESS CENTER
22nd - 24th MAY 2003

TEAMWORK IN
WOUND TREATMENT:
THE ART OF HEALING

ANNUNCIO PRELIMINARE
EUROPEAN WOUND MANAGEMENT ASSOCIATION

13° CONGRESSO DELLA
PISA - ITALIA
PALAZZO DEI CONGRESSI
PISA
22-24 MAGGIO 2003

IL LAVORO DI GRUPPO
NEL TRATTAMENTO
DELLE FERITE:
L'ARTE DELLA CURA

A JOINT MEETING BETWEEN EWMA, AISLeC and AIUC
EWMA IN COOPERAZIONE CON AISLeC E AIUC

6th EUROPEAN Nurse Directors Association Conference

CROSSING BOUNDARIES

Call for Papers
Holiday Inn, Glasgow City West
Wednesday – Friday, 8 – 10 October 2003

6th European Nurse Directors Association Conference

Crossing Boundaries

Call for Papers

Holiday Inn, Glasgow City West | Wednesday - Friday, 8 - 10 October 2003
<http://www.rcn.org.uk/conferences/enda2003>

EUROPEAN NURSE DIRECTORS ASSOCIATION

In association with
Royal College of Nursing

DO ZDRAVJA PO NARAVNI POTI Z MRS 2000+ SISTEMOM

V vsakdanjem življenju smo pogosto izpostavljeni neprijetnim posledicam stresa.

Premalo gibanja, pomanjkanje svežega zraka in naravne sončne svetlobe, ter slabe prehrabne navade vodijo k resnim problemom, ki se pojavijo v naši notranjosti in jih dolgo časa ne opazimo. Poleg tega velikokrat živimo nezdravo - uživanje velikih količin nikotina, alkohola, kofeina ter zmanjšana kvaliteta in količina življenjsko pomembnih snovi (minerali vitamini, vlaknine) katere dobivamo s hrano ter izpostavljenost različnim zunanjim škodljivim vplivom kot so odpadni plini, odlpake, radioaktivna sevanja, elektrosmog, katere proizvajajo električni daljnovodi, mikrovalovne pečice računalniški zasloni, mobilni telefoni in mnoge druge električne naprave, škodujejo ravnovesju našega organizma in motijo telesne celice v njihovem zdravem in polnem delovanju. Vse to vodi v motnje spanja, slabo počutje, izčrpanost, težave s prebavo, kar sproži v telesu verižno reakcijo, ki neizogibno vodi v bolezen in v prezgodnjo izgubo kvalitete življenja.

Osnova zdravega življenja so zdrave celice, katere so najmanjši sestavni del našega telesa. Te se morajo oskrbovati z hranljivimi snovmi in kisikom, da lahko proizvajajo energijo in izločajo odpadne snovi. Polovica energije se porabi za delovanje zdrave celice, druga polovica pa za celično delitev ali regeneracijo (obnovo in razmnoževanje). Na ta način deluje človeško telo tudi kot natančno koordinirana mreža elektromagnetnih polj in sil, ki regulirajo naše telesne in psihične funkcije in jih ohranjajo v ravnotežju.

Zgoraj navedeni dejavniki tveganja nam to ravnotežje kaj hitro porušijo.

Da bi ponovno vzpostavili notranje celično ravnotežje, vam v HOSPITALII na Kržičevi ulici v Ljubljani ponujamo uporabo magnetno resonančnega sistema MRS 2000+, ki povrne energijo celici, okrepi telo in njegove funkcije, ter izboljša fizično in psihično počutje.

Dnevna uporaba MRS 2000+ je lahko preventivna za ohranjanje zdravia in za splošno izboljšanje delovanja organizma in pridobivanje energije, boljše presnovo, izboljšanje krvnega obtoka ter regeneracijo imunskega sistema. Pripomore k lažjemu sproščanju, boljšem spanju in zmanjšuje posledice stresa.

Uporabljamo pa MRS 2000+ tudi kot dopolnilno terapijo pri boleznih krvnega obtoka, srčnih obolenjih, visokem pritisku, za hitrejšo celjenje ran in zraščanje kosti in kot dodatek pri zdravljenju izčrpanosti.

Iz tega sledi, da ima resonančni sistem magnetnega polja pozitivni učinek na vsakogar in to v različnih življenjskih obdobjih in situacijah in je primeren za vso družino, tako za starejše, bolne, športnike, za podjetnike pod stresom, kot za otroke, ki tudi niso imuni na negativne vplive iz okolja.

Uporaba resonančnega sistema magnetnega polja dvakrat dnevno 8 - 10 minut zadošča, da povečate svoje lastne moči, vaš imunski sistem pa se bistveno izboljša.

Za odgovore na vaša vprašanja, kot tudi za storitve terapije, so vam na voljo strokovni delavci v HOSPITALII, kjer boste dobili nasvete o uporabi MRS 2000+ in njenih prednostih in kjer boste učinke delovanja lahko tudi preizkusili.

HOSPITALIA®

d.o.o.

Trgovina z zdravili in medicinskimi pripomočki vas vabi v svoje specializirane medicinske prodajalne:

V LJUBLJANI na Zaloški cesti 21
Tel.: 01/525-19-77, fax: 01/542-25-75
Odprto: 8.00-19.00h in v sob.: 8.00-13.00h

V LJUBLJANI na Kržičevi ulici 7
Tel.: 01/436-17-44, tel./fax: 01/436-17-45
Odprto: 8.00-18.00h, v sob.: 8.00-13.00h

V MARIBORU na Mlinski cesti 30
tel.: 02/250-21-43, tel./fax: 02/250-21-44
Odprto: 9.00-18.00h, v sob. in ned. zaprto

Opravljamo tudi storitve medicinske pedikure in oskrbe diabetičnega stopala. Naročanje po tel.:

LJ: 01/436-17-44

01/436-17-45

MB: 02/250-21-43

02/250-21-44

Obiščite nas -
skupaj bomo poiskali rešitev vaših težav in stisk.

NAVODILA ZA OBJAVO OBVESTIL IN PRISPEVKOV V UTRIPU

Utrip je informativni bilten Zbornice – Zveze in ga prejemajo vsi člani. Izhaja praviloma enkrat mesečno med 12. in 15. dnem. Z Utripom želi organizacija seznanjati člane in druge z delovanjem Zbornice – Zveze in njenih organov, o aktualnih strokovnih in družbenih dogajanjih, informirati o strokovnih izpopolnjevanjih, ki jih organizirajo organi in delovna telesa Zbornice – Zveze, društva in strokovne sekcije, seznanjati z mednarodnimi aktivnostmi s področja zdravstvene nege in strokovnimi dogajanj v tujini in objavlja prispevke članov in drugih v skladu s programom dela Uredniškega odbora.

1. Prispevki in obvestila, ki jih želijo pisci oziroma avtorji objaviti v Utripu v naslednjem mesecu, morajo prispeti v uredništvo – na sedež Zbornice – Zveze, Vidovdanska 9, do 25. v tekočem mesecu. Prispevki, ki bodo prispeli po tem roku, bodo objavljeni v naslednji številki Utripa. Poslane prispevke se lektorira. Prispevkov ne honoriramo.
2. Pisci naj svoje prispevke pošljejo na disketi v programu Word for Windows s priloženo kopijo printa, ki naj bo pisan na papirju A4, z enojnim presledkom med vrsticami in obojestransko poravnavo z robovi 2,5 cm. Priporočena pisava je Times New Roman 12 točk. Na eni strani naj bo 30 vrstic s po 60 znaki v eni vrsti. Pri vsakem besedilu bomo objavili največ po dve fotografiji, ki morata biti kakovostni in primerni za objavo. Pod fotografijo morajo biti zapisani dogodek in imena oseb na fotografiji. Izjemoma so prispevki lahko natipkani oziroma v rokopisu. Besedil, fotografij in disket ne vračamo.
3. Ker je obseg Utripa omejen, naj prispevki oziroma članki skupaj s priloženimi fotografijami ne presegajo 3 strani formata A4.
4. Za vse trditve v prispevku odgovarjajo avtorji sami, zato objavljamo le prispevke s podpisanim polnim imenom in priimkom. K objavi naj bo priložen tudi naslov, tel./faks ali e-mail avtorja prispevka, obvestila oziroma oglasa za morebitne razgovore glede objave.

Uredništvo

GRAND HOTEL METROPOL
 PORTOROŽ - SLOVENIJA

Kjer poslovno srečanje postane dogodek

METROPOL BUSINESS CENTER
 METROPOL GROUP, Obala 77, 6320 Portorož
 Tel: 05 690 7000, Fax: 05 690 7877
 e-mail: sales@metropolgroup.si , www.metropolgroup.si

TUKAJ SE GAZA NEHA!

Zložence, tampone in vatirance odslej izdelujemo iz netkanih materialov. So nežnejši, bolj vpojni, nenazadnje pa tudi cenejši. Na voljo so tudi v setih, prilagojenih potrebam kupcev.

Vabimo vas, da nas obiščete na našem razstavnem prostoru na sejmu Medilab v Ljubljani od 22. do 25. 10., kjer vam bomo nove izdelke še podrobneje predstavili.

Tosama d.d.
VIR, Šaranovičeva cesta 35,
1230 Domžale, Slovenija
telefon: (01) 72 90 100,
(01) 72 90 240
telefaks: (01) 72 10 244
e-mail: info@tosama.si
www.tosama.si

TOSAMA
ISO 9001 GMP

Naj bo pomlad spet najlepši letni čas

LETIZEN[®]

tablete
peroralna raztopina

cetirizin

Indikacije. Zdravilo je namenjeno za preprečevanje in zdravljenje (ublažitev simptomov) sezonskega in celoletnega alergijskega rinitisa, kronične urtikarije, atopijskega dermatitisa in drugih alergijskih bolezni. **Odmerjanje in uporaba.** *Tablete.* Odrasli in otroci, starejši od 12 let: 1 tableta na dan. Otroci, od 6 do 12 let, z več kot 30 kg: dvakrat po 1/2 tablete; z manj kot 30 kg: 1/2 tablete na dan. *Peroralna raztopina.* Odrasli in otroci, starejši od 12 let: 2 brizgi (10 ml). Otroci, od 6 do 12 let, z več kot 30 kg: dvakrat po 1 brizgo (5 ml); z manj kot 30 kg: 1 brizgo. Otroci od 2 do 6 let: enkrat 1 brizgo ali dvakrat pol brizge (2,5 ml) na dan. **Kontraindikacije.** Preobčutljivost za sestavine zdravila in za hidroksizin. **Previdnostni ukrepi in opozorila.** Zdravilo dajemo previdno in v zmanjšanem dnevnem odmerku bolnikom z okvarjenim ledvičnim delovanjem, bolnikom na hemodializi in bolnikom z okvarjenim jetrnim delovanjem. **Nosečnost in dojenje.** Zdravila ne dajemo v prvih treh mesecih nosečnosti. V poznejših mesecih nosečnosti ga predpišemo le, če je to nujno potrebno. Zdravilo se izloča v materino mleko, zato med zdravljenjem odsvetujemo dojenje. **Interakcije.** Med sočasnim jemanjem cetirizina in teofilina (zlasti odmerkov, večjih od 400 mg) lahko zaradi zmanjšanja očistka pride do povečanja serumske koncentracije in relativnega predoziranja cetirizina. **Stranski učinki.** V kliničnih preizkusih, nadzorovanih s placebom, je bila pogostost prekinitev zdravljenja s cetirizinom zaradi stranskih učinkov podobna kot pri zdravljenju s placebom. Najpogostejši stranski učinki zdravila so zaspanost, utrujenost, omotica, suha usta in glavobol. Redkeje se pojavijo šibkost, slabost, bruhanje, bolečine v trebuhu, driska, zaprtje in povečan tek. **Način izdajanja.** Samo na zdravniški recept. **Oprema.** Zloženka z 20 filmsko obloženimi tabletami po 10 mg cetirizina, 120 ml peroralne raztopine 1 mg/1 ml. 10 filmsko obloženih tablet Letizen S po 10 mg, brez recepta.

LETIZEN[®] S

tablete cetirizin

na voljo v lekarni brez recepta

Livostin[®]

kapljice za oko
pršilo za nos

levokabastin

Indikacije. Simptomi alergijskega konjunktivitisa (klasični in spomladanski konjunktivitis) ali alergijskega rinitisa. **Odmerjanje in način uporabe.** Kapljice za oko in pršilo za nos Livostin so v obliki mikrosuspenzije, zato moramo plastenko pred vsako uporabo pretresti. *Kapljice za oko.* Običajni odmerek za odrasle in otroke je ena kapljica v vsako oko dvakrat na dan. Dnevni odmerek lahko povečamo na eno kapljico v vsako oko trikrat do štirikrat na dan. *Pršilo za nos.* Običajni odmerek za odrasle in otroke sta dva vpiha v vsako nosnico dvakrat na dan. Dnevni odmerek lahko povečamo na dva vpiha v vsako nosnico trikrat do štirikrat na dan. Z zdravljenjem nadaljujemo, dokler je lajšanje simptomov potrebno. **Kontraindikacije.** Preobčutljivost za sestavine zdravila. **Previdnostni ukrepi in opozorila.** Kot pri vseh oftalmoloških preparatih, ki vsebujejo benzalkonijev klorid, tudi med zdravljenjem s kapljicami za oko Livostin bolnikom odsvetujemo nositi mehke (hidrofilne) kontaktne leče. Ker se levokabastin izloča skozi ledvice, moramo biti previdni, kadar pršilo za nos Livostin predpisujemo bolnikom z ledvično okvaro. **Nosečnost in dojenje.** Ustreznih podatkov o uporabi kapljic za oko in pršila za nos Livostin med nosečnostjo ni. Nosečnice naj ga uporabljajo le, kadar morebitna korist za mater opravičuje morebitno tveganje za plod. Koncentracije levokabastina v mleku doječih mater so bile po uporabi kapljic za oko neizmerljive, po uporabi pršila za nos pa majhne, zato je uporaba zdravila med dojenjem varna. **Stranski učinki.** Občasno so takoj po uporabi kapljic opazili manjše lokalno draženje oči in takoj po uporabi pršila manjše lokalno draženje (zbadanje in pekoč občutek v nosu) prehodne narave. Alergijske reakcije so zelo redke. **Način izdajanja.** Samo na zdravniški recept. **Oprema.** Kapljice za oko, plastenka s 4 ml sterilne mikrosuspenzije (0,5 mg/ml). *Pršilo za nos,* plastenka z 10 ml mikrosuspenzije (0,5 mg/ml).

Datum priprave besedila: april 2002

Podrobnejše informacije so na voljo pri proizvajalcu.

Krka, d. d., Novo mesto
Šmarješka cesta 6
8501 Novo mesto
www.krka.si